

II

(Незаконодателни актове)

НАСОКИ

НАСОКИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

от 20 септември 2011 година

относно инструментите и процедурите на паричната политика на Евросистемата

(преработен текст)

(ЕЦБ/2011/14)

(2011/817/ЕС)

УПРАВИТЕЛНИЯТ СЪВЕТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА,

ПРИЕ НАСТОЯЩИТЕ НАСОКИ:

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 127, параграф 2, първо тире от него,

като взе предвид Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, и по-специално член 3.1, първо тире, членове 12.1, 14.3 и 18.2, както и член 20, първа алинея от него,

като има предвид, че:

- (1) Насоки ЕЦБ/2000/7 от 31 август 2000 г. относно инструментите и процедурите на паричната политика на Евросистемата ⁽¹⁾ са съществено изменени няколко пъти ⁽²⁾. Тъй като се налага да се направят последващи изменения, за по-голяма яснота те следва да се преработят.
- (2) Постигането на единна парична политика налага дефинирането на инструментите и процедурите, които Евросистемата следва да използва при осъществяването на тази политика, по един и същ начин във всички държави-членки, чиято парична единица е евро.
- (3) Проверка за изпълнение следва да се извърши само по отношение на разпоредбите, които представляват съществена промяна в сравнение с Насоки ЕЦБ/2000/7,

⁽¹⁾ ОВ L 310, 11.12.2000 г., стр. 1.

⁽²⁾ Вж. приложение III.

Член 1

Принципи, инструменти, процедури и критерии за осъществяването на единната парична политика на Евросистемата

Единната парична политика се осъществява в съответствие с принципите, инструментите, процедурите и критериите, посочени в приложения I и II към настоящите насоки. Националните централни банки (НЦБ) предприемат всички необходими мерки, за да извършват операциите по паричната политика в съответствие с принципите, инструментите, процедурите и критериите, посочени в приложения I и II към настоящите насоки.

Член 2

Проверка

НЦБ изпращат на Европейската централна банка (ЕЦБ) най-късно до 11 октомври 2011 г. подробна информация за текстовете и средствата, чрез които възнамеряват да изпълнят тези от разпоредбите на настоящите насоки, които представляват съществени изменения в сравнение с Насоки ЕЦБ/2000/7.

Член 3

Отмяна

1. Насоки ЕЦБ/2000/7 се отменят от 1 януари 2012 г.
2. Препращанията към отменените насоки се тълкуват като препращания към настоящите насоки.

Член 4

Заклучителни разпоредби

1. Настоящите насоки влизат в сила два дни след тяхното приемане.

2. Настоящите насоки се прилагат от 1 януари 2012 г.

Член 5

Адресати

Адресати на настоящите насоки са всички централни банки от Евросистемата.

Съставено във Франкфурт на Майн на 20 септември 2011 година.

За Управителния съвет на ЕЦБ

Председател на ЕЦБ

Jean-Claude TRICHET

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ПРОВЕЖДАНЕ НА ПАРИЧНАТА ПОЛИТИКА В ЕВРОЗОНАТА

Обща документация относно инструментите и процедурите по паричната политика на Евросистемата

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД

ГЛАВА 1 — ПРЕГЛЕД НА РАМКАТА НА ПАРИЧНАТА ПОЛИТИКА

- 1.1. Европейската система на централните банки
- 1.2. Цели на Евросистемата
- 1.3. Инструменти на паричната политика на Евросистемата
  - 1.3.1. Операции на открития пазар
  - 1.3.2. Ликвидни улеснения с постоянен достъп
  - 1.3.3. Минимални резерви
- 1.4. Контрагенти
- 1.5. Базови активи
- 1.6. Промени в рамката на паричната политика

ГЛАВА 2 — ДОПУСТИМИ КОНТРАГЕНТИ

- 2.1. Общи критерии за допустимост
- 2.2. Избор на контрагенти за бързи търгове и двустранни операции
- 2.3. Санкции в случай на неизпълнение от страна на контрагент
- 2.4. Възможни мерки по съображения за пруденциалност или след случай на неизпълнение
  - 2.4.1. Мерки по съображения за пруденциалност
  - 2.4.2. Мерки след случай на неизпълнение
  - 2.4.3. Пропорционално и недискриминационно прилагане на дискреционни мерки

ГЛАВА 3 — ОПЕРАЦИИ НА ОТКРИТИЯ ПАЗАР

- 3.1. Обратни сделки
  - 3.1.1. Общи положения
  - 3.1.2. Основни операции по рефинансиране
  - 3.1.3. Операции по дългосрочно рефинансиране
  - 3.1.4. Обратни операции за фино регулиране
  - 3.1.5. Структурни обратни операции
- 3.2. Окончателни сделки
  - 3.2.1. Вид на инструмента
  - 3.2.2. Правно естество
  - 3.2.3. Ценови условия

- 3.2.4. Други оперативни характеристики
- 3.3. Емитиране на дългови сертификати на ЕЦБ
  - 3.3.1. Вид на инструмента
  - 3.3.2. Правно естество
  - 3.3.3. Лихвени условия
  - 3.3.4. Други оперативни характеристики
- 3.4. Валутни суапове
  - 3.4.1. Вид на инструмента
  - 3.4.2. Правно естество
  - 3.4.3. Валутни и условия за обменните курсове
  - 3.4.4. Други оперативни характеристики
- 3.5. Набиране на срочни депозити
  - 3.5.1. Вид на инструмента
  - 3.5.2. Правно естество
  - 3.5.3. Лихвени условия
  - 3.5.4. Други оперативни характеристики

ГЛАВА 4 — ЛИКВИДНИ УЛЕСНЕНИЯ С ПОСТОЯНЕН ДОСТЪП

- 4.1. Пределно кредитно улеснение
  - 4.1.1. Вид на инструмента
  - 4.1.2. Правно естество
  - 4.1.3. Условия за достъп
  - 4.1.4. Матуритет и лихвени условия
  - 4.1.5. Прекратяване на улеснението
- 4.2. Депозитно улеснение
  - 4.2.1. Вид на инструмента
  - 4.2.2. Правно естество
  - 4.2.3. Условия за достъп
  - 4.2.4. Матуритет и лихвени условия
  - 4.2.5. Прекратяване на улеснението

ГЛАВА 5 — ПРОЦЕДУРИ

- 5.1. Тръжни процедури
  - 5.1.1. Общи положения
  - 5.1.2. Календар за провеждане на търговете
  - 5.1.3. Обявяване на търга

- 5.1.4. Подготовка и подаване на заявки от страна на контрагенти
- 5.1.5. Процедури за разпределение при търгове
- 5.1.6. Обявяване на резултатите от търга
- 5.2. Процедури при двустранни операции
  - 5.2.1. Общи положения
  - 5.2.2. Пряк контакт с контрагентите
  - 5.2.3. Операции, извършвани чрез фондови борси и пазарни посредници
  - 5.2.4. Обявяване на двустранни операции
  - 5.2.5. Дни за провеждане на операциите
- 5.3. Процедури по сетълмент
  - 5.3.1. Общи положения
  - 5.3.2. Сетълмент на операции на открития пазар
  - 5.3.3. Процедури в края на деня

ГЛАВА 6 — ДОПУСТИМИ АКТИВИ

- 6.1. Общи положения
- 6.2. Спецификации за допустимост на базови активи
  - 6.2.1. Критерии за допустимост на търгуеми активи
  - 6.2.2. Критерии за допустимост на нетъргуеми активи
  - 6.2.3. Допълнителни изисквания за използването на допустими активи
- 6.3. Рамка на Евросистемата за кредитна оценка
  - 6.3.1. Обхват и елементи
  - 6.3.2. Създаване на високи кредитни стандарти за търгуеми активи
  - 6.3.3. Създаване на високи кредитни стандарти за нетъргуеми активи
  - 6.3.4. Критерии за приемливост на системите за кредитна оценка
  - 6.3.5. Мониторинг върху резултатите на системите за кредитна оценка
- 6.4. Мерки за контрол върху риска
  - 6.4.1. Общи принципи
  - 6.4.2. Мерки за контрол върху риска при търгуемите активи
  - 6.4.3. Мерки за контрол върху риска при нетъргуеми активи
- 6.5. Принципи за оценка на базовите активи
  - 6.5.1. Търгуеми активи
  - 6.5.2. Нетъргуеми активи
- 6.6. Трансгранично използване на допустими активи
  - 6.6.1. Модел на кореспондентски отношения между централните банки

- 6.6.2. Връзки между системите за сетълмент на ценни книжа
- 6.7. Приемане на неденоминирани в евро обезпечения в непредвидени ситуации

ГЛАВА 7 — МИНИМАЛНИ РЕЗЕРВИ

- 7.1. Общи положения
- 7.2. Институции, подлежащи на изискването за минимални резерви
- 7.3. Определяне на минималните резерви
  - 7.3.1. Резервна база и резервни съотношения
  - 7.3.2. Изчисляване на задължителните резерви
- 7.4. Поддържане на наличностите от задължителни резерви
  - 7.4.1. Период на поддържане
  - 7.4.2. Наличности от резерви
  - 7.4.3. Олихвяване на наличностите от резерви
- 7.5. Отчитане, потвърждаване и проверка на резервната база
- 7.6. Неизпълнение на задълженията за поддържане на задължителни минимални резерви

ДОПЪЛНЕНИЕ 1 Примери за операции и процедури по паричната политика

ДОПЪЛНЕНИЕ 2 Речник

ДОПЪЛНЕНИЕ 3 Подбор на контрагентите за валутно интервениране и валутни суапове за целите на паричната политика

ДОПЪЛНЕНИЕ 4 Рамка на Европейската централна банка за парична и банкова статистическа отчетност

ДОПЪЛНЕНИЕ 5 Уебсайтове на Евросистемата

ДОПЪЛНЕНИЕ 6 Процедури и санкции, които се прилагат в случай на неизпълнение на задължения от страна на контрагентите

ДОПЪЛНЕНИЕ 7 Създаване на валидно обезпечение за вземанията по кредити

Съкращения

АВКО	Агенция за външна кредитна оценка
ЕИО	Европейска икономическа общност
ЕИП	Европейско икономическо пространство
ЕО	Европейска общност
ЕС	Европейски съюз
ЕСЦБ	Европейска система на централните банки
ЕЦБ	Европейска централна банка
НЦБ	национална централна банка
ПКИПЦК	предприятие за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа
ПФИ	парично-финансова институция
ЦДУ	централно държавно управление
ЦДЦК	Централен депозитар на ценни книжа
ЦЕВ	централноевропейско време
ISIN	международен идентификационен код на ценни книжа
TARGET	Трансевропейска автоматизирана система за брутен сетълмент на експресни преводи в реално време съгласно определението в Насоки ЕЦБ/2005/16
TARGET2	Трансевропейска автоматизирана система за брутен сетълмент на експресни преводи в реално време съгласно определението в Насоки ЕЦБ/2007/2

Увод

Настоящият документ представя оперативната рамка, избрана от Евросистемата за единната парична политика на еврозоната. Документът, представляващ част от правната рамка на Евросистемата по отношение на инструментите и процедурите по паричната политика, има за цел да послужи като „обща документация“ относно инструментите и процедурите по паричната политика на Евросистемата, и по-специално да предостави на контрагентите информацията, от която те имат нужда във връзка с рамката на Евросистемата по паричната политика.

Сама по себе си общата документация нито дава права на контрагентите, нито им налага задължения. Правоотношенията между Евросистемата и нейните контрагенти се формират въз основа на съответните регулаторни и договорни разпоредби.

Настоящият документ е разделен на седем глави. В глава 1 се прави преглед на оперативната рамка за паричната политика на Евросистемата. В глава 2 са изложени критериите за допустимост на контрагентите, участващи в операциите по паричната политика на Евросистемата. В глава 3 се описват операциите на открития пазар, а в глава 4 са представени ликвидните улеснения с постоянен достъп, предоставяни на разположение на контрагентите. В глава 5 се определят процедурите, прилагани при изпълнението на операциите по паричната политика. В глава 6 са дефинирани критериите за допустими базови активи, използвани при операциите по паричната политика. В глава 7 е представена системата за минимални резерви на Евросистемата.

Допълненията към документа съдържат примери за операциите по паричната политика, речник, критерии за избора на контрагенти на Евросистемата при операции по валутно интервениране, представяне на отчетната рамка на Европейската централна банка за паричната и банковата статистика, списък на уебсайтовете на Евросистемата, описание на процедурите и санкциите, приложими в случай на неизпълнение от даден контрагент, и допълнителни правни изисквания за създаването на валидно обезпечение за вземанията по кредити, когато те са използвани като обезпечение при Евросистемата.

ГЛАВА 1

ПРЕГЛЕД НА РАМКата НА ПАРИЧНАТА ПОЛИТИКА

1.1. Европейската система на централните банки

Европейската система на централните банки (ЕСЦБ) се състои от Европейската централна банка (ЕЦБ) и централните банки на държавите-членки на ЕС⁽¹⁾. Дейността на ЕСЦБ се осъществява в съответствие с Договора за функционирането на Европейския съюз и Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка (наричан по-долу „Уставът на ЕСЦБ“). ЕСЦБ се ръководи от органите за вземане на решения на ЕЦБ. В този смисъл Управителният съвет на ЕЦБ отговаря за формулирането на паричната политика, докато Изпълнителният съвет е оправомощен да осъществява паричната политика в съответствие с решенията и насоките, приети от Управителния съвет. С цел осигуряване на оперативна ефективност и доколкото се счита за възможно и подходящо ЕЦБ използва НЦБ⁽²⁾ за осъществяване на операциите, които представляват част от задачите на Евросистемата. НЦБ могат, ако това е необходимо за осъществяването на паричната политика, да обменят между членовете на Евросистемата конкретна информация (като например оперативни данни), свързана с контрагенти, участващи в операции на Евросистемата⁽³⁾. Операциите по паричната политика на Евросистемата се извършват въз основа на уеднакви условия във всички държави-членки⁽⁴⁾.

1.2. Цели на Евросистемата

Основната цел на Евросистемата е да поддържа ценова стабилност, както е посочено в член 127, параграф 1 от Договора. Без да се засяга първостепенната цел за поддръжане на ценова стабилност, Евросистемата подкрепя общите икономически политики в Съюза. За да постигне своите цели, тя следва да действа в съответствие с принципа на отворената пазарна икономика със свободна конкуренция, благоприятстваща ефективното разпределение на ресурсите.

1.3. Инструменти на паричната политика на Евросистемата

За постигането на целите си Евросистемата разполага с набор от инструменти на паричната политика; тя извършва операции на открития пазар, предлага ликвидни улеснения с постоянен достъп и изисква от кредитните институции да поддържат минимални резерви по сметките си при нея.

1.3.1. Операции на открития пазар

Операциите на открития пазар играят важна роля за паричната политика на Евросистемата при регулирането на лихвените проценти и на ликвидността на пазара и като сигнал за позицията по паричната политика. Евросистемата разполага с пет вида инструменти за осъществяване на операции на открития пазар. Най-важният инструмент са *обратните сделки* (приложими на базата на споразумения за обратно изкупуване или обезпечени заеми). Евросистемата може също да използва *окончателни сделки*, издаване от ЕЦБ на *дългови сертификати*, *валутни супове* и *набиране на сročни депозити*. Операциите на открития пазар се инициират от ЕЦБ, която освен това решава какъв инструмент да използва и при какви условия да го прилага. Тези операции могат да се основават на стандартни търгове, бързи търгове или двустранни процедури⁽⁵⁾. В зависимост от целта, периодичността и процедурите операциите на Евросистемата на открития пазар могат да се разделят на следните четири категории (вж. също таблица 1):

- а) *Основните операции по рефинансиране* са редовни обратни сделки по осигуряване на ликвидност със седмична периодичност и по правило с едномесечен матуритет. Те се извършват от НЦБ въз основа на стандартни търгове. Основните операции по рефинансиране играят ключова роля за постигане на целите на операциите на Евросистемата на открития пазар.
- б) *Операциите по дългосрочно рефинансиране* представляват обратни сделки по осигуряване на ликвидност с месечна периодичност и по правило с тримесечен матуритет. Те имат за цел да предоставят на контрагентите допълнително дългосрочно рефинансиране и се извършват от НЦБ въз основа на стандартни търгове. При тези операции Евросистемата по правило не цели да изпраща сигнали към пазара и обикновено играе ролята на получател на лихви.
- в) *Операциите за фино регулиране* се извършват, когато е необходимо, с цел управление на ликвидността на пазара и за регулиране на лихвените проценти, и по-специално за смекчаване на въздействието върху лихвените проценти, предизвикано от неочаквани колебания в ликвидността на пазара. Операции за фино регулиране могат да бъдат извършвани в последния ден от периода на поддръжане на минималните резерви с цел

(1) Следва да се отбележи, че централните банки на държавите — членки на ЕС, чиято парична единица не е еврото, запазват правомощията си в областта на паричната политика съгласно националното законодателство и по този начин не са обвързани с осъществяването на единната парична политика.

(2) Навсякъде в настоящия документ терминът „НЦБ“ се отнася за националните централни банки на държавите-членки, чиято парична единица е еврото.

(3) За тази информация се прилага изискването за професионална тайна, посочено в член 37 от Устава на ЕСЦБ.

(4) В целия документ терминът „държава-членка“ се отнася за държава-членка, чиято парична единица е еврото.

(5) Различните процедури за извършването на операциите на Евросистемата на открития пазар, а именно стандартни търгове, бързи търгове и двустранни процедури, са описани в глава 5. Стандартните търгове се извършват в рамките на максимум 24 часа от обявяването на търга до потвърждаването на резултата от разпределението. Всички контрагенти, отговарящи на общите критерии за допустимост, посочени в раздел 2.1, могат да участват в стандартните търгове. *Бързите търгове* се извършват в рамките на 90 минути. Евросистемата може да избере ограничен брой контрагенти за участие в бързите търгове. Терминът „двустранни процедури“ се отнася за всеки случай, при който Евросистемата извършва сделка с един или няколко контрагенти, без да се използва тръжна процедура. Двустранните процедури включват операции, извършвани чрез фондова борса или пазарни посредници.

противопоставяне на ликвидни диспропорции, които може да са се натрупали след последната основна операция по рефинансиране. Операциите за фино регулиране се извършват предимно под формата на обратни сделки, но могат да бъдат и във вид на валутни суапове или набиране на срочни депозити. Инструментите и процедурите, прилагани при извършване на операции за фино регулиране, биват адаптирани към вида на сделките и към конкретните цели на операциите. Операциите за фино регулиране обикновено се извършват от НЦБ посредством бързи търгове или двустранни процедури. Управителният съвет на ЕЦБ може да реши, че при извънредни обстоятелства двустранните операции за фино регулиране могат да се извършват от самата Европейска централна банка.

- г) Освен това Евросистемата може да извършва *структурни операции* чрез емисия на дългови сертификати на ЕЦБ, обратни и окончателни сделки. Тези операции се извършват винаги когато ЕЦБ иска да постигне приспособяване (на редовна или извънредна база) на структурната позиция на Евросистемата спрямо финансовия сектор. Структурните операции под формата на обратни сделки и емисията на дългови инструменти се осъществяват от НЦБ чрез стандартни търгове. Структурни операции под формата на окончателни сделки обикновено се извършват от НЦБ чрез двустранни процедури. Управителният съвет на ЕЦБ може да вземе решение, че при извънредни обстоятелства структурни операции могат да се извършват от самата ЕЦБ.

1.3.2. Ликвидни улеснения с постоянен достъп

Ликвидните улеснения с постоянен достъп имат за цел предоставянето или изтеглянето на овърнайт ликвидност, подаването на сигнали относно общата позиция по паричната политика и границите на пазарните овърнайт лихвени проценти. Два вида ликвидни улеснения са на разположение на допустимите контрагенти по тяхна инициатива и са свързани с изпълнението на определени условия за оперативен достъп (вж. също таблица 1):

- а) Контрагентите могат да използват *пределното кредитно улеснение*, за да получат от НЦБ овърнайт ликвидност срещу допустими активи. При нормални обстоятелства не съществуват никакви кредитни лимити или други ограничения за достъпа на контрагентите до улеснението, освен изискването да представят достатъчно базови активи. Лихвеният процент по пределното кредитно улеснение обикновено поставя таван за пазарния овърнайт лихвен процент.
- б) Контрагентите могат да използват *депозитното улеснение*, за да правят овърнайт депозити в НЦБ. При нормални обстоятелства не съществуват никакви депозитни лимити или други ограничения за достъпа на контрагентите до това улеснение. Лихвеният процент по тези депозити по правило определя долната граница на пазарния овърнайт лихвен процент.

Ликвидните улеснения с постоянен достъп се управляват децентрализирано от НЦБ.

1.3.3. Минимални резерви

Системата за минимални резерви на Евросистемата се прилага по отношение на кредитните институции в еврозоната и е насочена преди всичко към стабилизиране на лихвените проценти на паричния пазар и създаване (или разширяване) на структурен недостиг на ликвидност. Задължителните резерви на всяка институция се определят в зависимост от определени балансови позиции. За да постигне целта да стабилизира лихвените проценти, системата за минимални резерви на Евросистемата позволява на институциите да използват осреднени позиции. Спазването на изискванията за задължителни резерви се определя на база среднодневните наличности от резерви на дадена институция през периода на поддържането им. Наличностите от задължителни минимални резерви на институциите се олихвяват с лихвения процент на основните операции по рефинансиране на Евросистемата.

Таблица 1

Операции по паричната политика на Евросистемата

Операции по паричната политика	Видове сделки		Матуритет	Честота	Процедура
	предоставяне на ликвидност	изтегляне на ликвидност			
<i>Операции на открития пазар</i>					
Основни операции по рефинансиране	Обратни сделки	—	Една седмица	Седмична	Стандартни търгове
Операции по дългосрочно рефинансиране	Обратни сделки	—	Три месеца	Месечна	Стандартни търгове
Операции за фино регулиране	Обратни сделки Валутни суапове	Обратни сделки Набиране на срочни депозити Валутни суапове	Нестандартизирани	Извънредни	Бързи търгове Двустранни процедури

Операции по паричната политика	Видове сделки		Матуритет	Честота	Процедура
	предоставяне на ликвидност	изтегляне на ликвидност			
Структурни операции	Обратни сделки	Емитирани на дългови сертификати на ЕЦБ	Стандартизирани/нестандартизирани	Редовни и извънредни	Стандартни търгове
	Окончателни покупки	Окончателни продажби	—	Извънредни	Двустрани процедури

Ликвидни улеснения с постоянен достъп

Пределно кредитно улеснение	Обратни сделки	—	Овърнайт	Достъп по преценка на контрагентите
Депозитно улеснение	—	Депозити	Овърнайт	Достъп по преценка на контрагентите

1.4. Контрагенти

Рамката на паричната политика на Евросистемата е формулирана по такъв начин, че да гарантира участието на широк кръг контрагенти. Институциите, които съгласно член 19.1 от Устава на ЕЦБ подлежат на изискванията за минимални резерви, могат да ползват ликвидните улеснения с постоянен достъп и да участват в операциите на открития пазар чрез стандартни търгове и окончателни сделки. Евросистемата има право да избере ограничен брой контрагенти, които да участват в операциите за фино регулиране. За валутните суопове, извършвани за целите на паричната политика, биват привлечени активни участници на валутния пазар. Обхватът на контрагентите за тези операции е ограничен до онези институции, които са избрани да участват в операциите по валутните интервенции на Евросистемата и са установени на територията на еврозоната.

Счита се, че контрагентите са запознати и са длъжни да спазват всички задължения, възникващи от законодателството срещу изпирането на пари и за противодействие на финансирането на тероризъм.

1.5. Базови активи

В съответствие с член 18.1 от Устава на ЕЦБ всички кредитни операции на Евросистемата (т.е. операции по паричната политика за предоставяне на ликвидност и на кредит в рамките на деня) следва да се извършват въз основа на адекватно обезпечение. Евросистемата приема широк кръг базови активи при своите операции. Тя е разработила единна рамка за допустими обезпечения, обща за всички нейни кредитни операции (наричана още „Единен списък“). На 1 януари 2007 г. тази единна рамка замени двустепенната система, която се прилагаше от началото на третия етап на икономическия и паричен съюз. Единната рамка обхваща търгуеми и нетъргуеми активи, отговарящи на определените от Евросистемата уеднаквени за еврозоната критерии за допустимост. Не се прави разграничение между търгуеми и нетъргуеми активи по отношение на качеството и допустимостта им за различните видове операции по паричната политика на Евросистемата, с изключение на факта, че нетъргуемите активи не се използват от Евросистемата за окончателни сделки. Всички допустими активи могат да се използват на презгранична основа с помощта на модела на кореспондентски отношения между централните банки, а при търгуемите активи — чрез допустимите връзки между системите на Съюза за сетълмент на ценни книжа.

1.6. Промени в рамката на паричната политика

Управителният съвет на ЕЦБ може по всяко време да променя инструментите, условията, критериите и процедурите за извършване на операциите по паричната политика на Евросистемата.

ГЛАВА 2

ДОПУСТИМИ КОНТРАГЕНТИ

2.1. Общи критерии за допустимост

При операциите по паричната политика на Евросистемата контрагентите трябва да отговарят на определени критерии за допустимост⁽⁶⁾. Критериите са дефинирани така, че да се осигури достъп на широк кръг институции до операциите по паричната политика на Евросистемата, като се утвърждава еднаквото отношение към институциите в рамките на еврозоната и се гарантира изпълнението на някои изисквания — оперативни и за пруденциалност — от страна на контрагентите:

⁽⁶⁾ При окончателните сделки не се поставят никакви предварителни ограничения по отношение на кръга на контрагентите.

- а) Само институциите, които съгласно член 19.1 от Устава на ЕСЦБ подлежат на регулиране от рамката на Евросистемата за задължителни минимални резерви, са допустими контрагенти. Институции, които са освободени от задължения съгласно рамката на Евросистемата за задължителни минимални резерви (вж. раздел 7.2), не се допускат като контрагенти на Евросистемата до ликвидните улеснения с постоянен достъп и до операциите на открития пазар;
- б) Контрагентите трябва да бъдат финансово стабилни. Необходимо е те да подлежат на поне един вид хармонизиран в Съюза/ЕИП надзор от страна на национални органи ⁽⁷⁾. С оглед на техния особен институционален характер съгласно правото на Съюза институциите, които са финансово стабилни по смисъла на член 123, параграф 2 от Договора, и спрямо които се прилагат надзорни стандарти, съпоставими с тези на компетентните национални институции, могат да се приемат за контрагенти. Финансово стабилните институции, които подлежат на нехармонизиран надзор, упражняван от компетентните национални органи и чиито стандарти са съпоставими с тези на хармонизирания надзор в Съюза/ЕИП, могат също да се приемат за контрагенти, например установените в еврозоната клонове на институции, учредени извън ЕИП;
- в) Контрагентите трябва да отговарят на всеки оперативен критерий, посочен в приложимите договорни или регулаторни разпоредби и използван от съответната НЦБ (или от ЕЦБ), така че да се гарантират ефективното провеждане на операциите по паричната политика на Евросистемата.

Тези общи критерии за допустимост до операциите са едни и същи за цялата еврозона. Институциите, отговарящи на общите критерии за допустимост, могат:

- а) да имат достъп до ликвидните улеснения с постоянен достъп на Евросистемата, и
- б) да участват в операциите на Евросистемата на открития пазар въз основа на стандартни търгове.

Институция може да има достъп до ликвидните улеснения с постоянен достъп и до операциите на Евросистемата на открития пазар въз основа на стандартни търгове само чрез НЦБ на държавата-членка, в която са учредени. Ако дадена институция има място на стопанска дейност (главно управление или клонове) в повече от една държава-членка, всяко място на стопанска дейност има достъп до тези операции посредством НЦБ на държавата-членка, в която е установено, независимо от факта, че заявките от една институция за участие в търговете могат да бъдат подавани само от едно място на стопанска дейност (главното управление или определен за това клон) във всяка държава-членка.

2.2. Избор на контрагенти за бързи търгове и двустранни операции

При окончателни сделки не се поставят никакви предварителни ограничения по отношение на кръга от контрагенти.

За валутните суапове, извършвани за целите на паричната политика, контрагентите трябва да могат да извършват ефективно големи обеми валутни операции при всякакви пазарни условия. Обхватът на контрагентите по валутните суапове съответства на контрагентите, установени в еврозоната, които са избрани да участват в операциите по валутни интервенции на Евросистемата. Критериите и процедурите, прилагани при избора на контрагенти по валутните интервенции, са представени в допълнение 3.

За други операции, базирани на бързи търгове и двустранни процедури (обратни сделки за фино регулиране и набиране на срочни депозити), всяка НЦБ избира кръг от контрагенти сред институциите, установени в нейната държава-членка и отговарящи на общите критерии за допустимост на контрагентите. В това отношение активността на паричния пазар е първостепенен критерий за избор. Други критерии, които могат да бъдат взети предвид, са например ефективността на отдела за търговски операции и потенциалът за наддаване.

При бързите търгове и двустранните операции НЦБ осъществяват сделки с контрагентите, включени в съответния техен кръг, одобрен за операции за фино регулиране. Бързи търгове и двустранни операции могат да се извършват и с по-широк кръг контрагенти.

Управителният съвет на ЕЦБ може да вземе решение, че при извънредни обстоятелства двустранните операции за фино регулиране могат да се извършват от самата ЕЦБ. Ако ЕЦБ осъществява двустранна операция, в тези случаи с цел гарантиране на равен достъп, изборът на контрагенти се извършва от нея на ротационен принцип измежду онези контрагенти от еврозоната, които имат право на достъп до бързи търгове и двустранни операции.

2.3. Санкции в случай на неизпълнение от страна на контрагент

ЕЦБ налага санкции в съответствие с Регламент (ЕО) № 2532/98 на Съвета от 23 ноември 1998 г. относно правомощията на Европейската централна банка да налага санкции ⁽⁸⁾, Регламент (ЕО) № 2157/1999 на Европейската централна банка от 23 септември 1999 г. относно правомощията на Европейската централна банка да налага санкции (ЕЦБ/1999/4) ⁽⁹⁾, Регламент (ЕО) № 2531/98 на Съвета от 23 ноември 1998 г. относно прилагането на минимални резерви от страна на Европейската централна банка ⁽¹⁰⁾ и Регламент (ЕО) № 1745/2003 на Европейската централна банка от 12 септември 2003 г. за прилагане на изискването за минимални резерви

⁽⁷⁾ Хармонизираният надзор на кредитните институции се основава на Директива 2006/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно предприемането и осъществяването на дейност от кредитните институции (ОВ L 177, 30.6.2006 г., стр. 1).

⁽⁸⁾ ОВ L 318, 27.11.1998 г., стр. 4.

⁽⁹⁾ ОВ L 264, 12.10.1999 г., стр. 21.

⁽¹⁰⁾ ОВ L 318, 27.11.1998 г., стр. 1.

(ЕЦБ/2003/9) ⁽¹¹⁾ по отношение на институциите, които не изпълняват задълженията, произтичащи от регламентите и решенията на ЕЦБ, свързани с прилагането на минималните резерви. Съответните санкции и процедурни правила за прилагането им са посочени в споменатите по-горе регламенти. Освен това в случай на сериозни нарушения на изискванията за минимални резерви Евросистемата може временно да прекрати участието на контрагенти в операциите на открития пазар.

В съответствие с договорните и регулаторните разпоредби, прилагани от съответните НЦБ (или от ЕЦБ), Евросистемата може и ще наложи имуществени санкции на контрагентите или временно ще прекрати участието им в операции на открития пазар, ако тези контрагенти не изпълняват задълженията си, произтичащи от договорните или регулаторните разпоредби, прилагани от НЦБ (или от ЕЦБ), както е описано по-долу.

Това се отнася за случаите на нарушаване на: а) правилата за провеждане на търгове, ако даден контрагент не е в състояние да преведе достатъчен размер базови активи или парични средства ⁽¹²⁾ за извършване на сетълмент (в деня на сетълмента), или за обезпечаване до падежа на операцията чрез съответни искания за предоставяне на допълнително обезпечение за обема на ликвидност, предоставена му при операция по предоставяне на ликвидност, или ако той не е в състояние да преведе достатъчно парична наличност за покриване на сумата, разпределена му при операция по изтегляне на ликвидност; и б) правилата за двустранни сделки, ако даден контрагент не е в състояние да предостави достатъчен размер допустими базови активи, или ако не може да преведе достатъчно парични средства за покриване на сумата, договорена при двустранни сделки, или ако не е в състояние да обезпечи неприсключена двустранна сделка посредством искане за допълнително обезпечение по всяко време до нейния падеж.

Това се прилага и в случаи на неспазване от страна на даден контрагент на: а) правилата за използването на базови активи (ако даден контрагент използва активи, които са недопустими или са станали недопустими, или не могат да бъдат използвани от него, например поради тесни връзки между емитента/гаранта и контрагента, или ако те са едно и също лице); б) правилата за процедурите в края на деня и на условията за достъп до пределното кредитно улеснение (ако даден контрагент, който има отрицателно салдо по сетълмент-сметката си в края на деня, не отговаря на условията за достъп до пределното кредитно улеснение).

Освен това мярката за временно прекратяване на участието, която е предприета спрямо контрагент в случай на нарушение, може да се прилага и по отношение на клоновете на същата институция, установени в други държави-членки. Като извънредна мярка, ако това се налага поради сериозността на дадено нарушение, доказано например с повторемостта или продължителността му, участието на контрагента може да бъде прекратено за всички бъдещи операции по паричната политика през определен период от време.

Имуществените санкции, налагани от НЦБ в случаи на нарушаване на правилата за търговете, двустранните сделки, базовите активи, процедурите в края на деня или условията за достъп до пределното кредитно улеснение се изчисляват по предварително определен наказателен лихвен процент (съгласно допълнение 6).

2.4. Възможни мерки по съображения за пруденциалност или след случай на неизпълнение

2.4.1. Мерки по съображения за пруденциалност

Евросистемата може да предприеме следните мерки по съображения за пруденциалност:

- В съответствие с договорните и регулаторните разпоредби, прилагани от съответната НЦБ или от ЕЦБ, Евросистемата може временно да прекрати, ограничи или изключи достъпа на отделен контрагент до инструментите на паричната политика;
- Евросистемата може да отхвърля, да ограничава използването им или да прилага допълнителни допустими отклонения за активите, предоставени като обезпечение от определени контрагенти по кредитните операции на Евросистемата.

2.4.2. Мерки след случай на неизпълнение

Евросистемата може временно да прекрати, ограничи или изключи достъпа до операциите на паричната политика, по отношение на контрагенти, които са в неизпълнение, съгласно договорните и регулативните разпоредби, прилагани от НЦБ.

2.4.3. Пропорционално и недискриминационно прилагане на дискреционни мерки

Евросистемата прилага и калибрира по пропорционален и недискриминационен начин всички дискреционни мерки, изискващи да се осигури разумно управление на риска. Всяка дискреционна мярка, предприета спрямо отделен контрагент ще бъде надлежно обоснована.

ГЛАВА 3

ОПЕРАЦИИ НА ОТКРИТИЯ ПАЗАР

Операциите на открития пазар играят важна роля при паричната политика на Евросистемата. Те се използват за регулирането на лихвените проценти, за управлението на пазарната ликвидност и подаването на сигнали относно позицията по паричната политика. С оглед на техните цели, периодичност и процедури операциите на открития пазар на Евросистемата могат да се разделят на четири категории: основни операции по рефинансиране, операции по дългосрочно рефинансиране, операции за фино регулиране и структурни операции. Що се отнася до използваните инструменти, обратните сделки се явяват главният инструмент на открития пазар на Евросистемата и могат да бъдат използвани при всичките четири

⁽¹¹⁾ ОВ L 250, 2.10.2003 г., стр. 10.

⁽¹²⁾ Когато е приложимо за исканията за допълнителни обезпечения.

категории операции, докато дълговите сертификати на ЕЦБ могат да се използват при структурните операции за изтегляне на ликвидност. Структурни операции могат да бъдат извършвани и чрез окончателни сделки — т.е. покупки и продажби. В допълнение към това Евросистемата разполага с други два инструмента за извършване на операции за фино регулиране — валутни суапове и набиране на срочни депозити. В следващите раздели подробно са представени специфичните характеристики на различните видове инструменти на открития пазар, използвани от Евросистемата.

3.1. Обратни сделки

3.1.1. Общи положения

3.1.1.1. Вид на инструмента

Обратни сделки се наричат операциите, при които Евросистемата купува или продава допустими активи по споразумения за обратно изкупуване или извършва кредитни операции срещу обезпечение от допустими активи. Обратните сделки се използват при основните операции по рефинансиране и при операциите по дългосрочно рефинансиране. Освен това Евросистемата може да използва обратни сделки при структурните операции и при операциите за фино регулиране.

3.1.1.2. Правно естество

НЦБ могат да извършват обратни сделки или под формата на споразумения за обратно изкупуване (т.е. собствеността върху даден актив се прехвърля на кредитора, като същевременно страните се споразумяват за обратна операция чрез повторно прехвърляне на актива върху длъжника в определен бъдещ момент), или като обезпечени заеми (т.е. предоставено е изпълнимо право на обезпечение върху актива, но предполагайки, че задължението ще бъде изпълнено, длъжникът си запазва собствеността върху актива). Други разпоредби относно обратните сделки, извършвани по споразумения за обратно изкупуване, се съдържат в договорите, прилагани от съответната НЦБ (или от ЕЦБ). Разпоредбите относно обратните сделки, които се основават на обезпечени заеми, вземат под внимание различните процедури и формалности, необходими за възникването и последващото реализиране на правото върху обезпечението (например залог, прехвърляне на права или друг вид обезпечение), които се прилагат в различните юрисдикции.

3.1.1.3. Лихвени условия

При споразуменията за обратно изкупуване разликата между покупната цена и цената на обратното изкупуване съответства на лихвата, дължима върху размера на средствата, предоставени или взети назаем до падежа на операцията, т.е. цената на обратното изкупуване включва съответната дължима лихва. Лихвеният процент върху дадена обратна сделка под формата на обезпечен заем се определя чрез прилагането на определен лихвен процент върху сумата по кредита до падежа на операцията. Лихвеният процент, прилаган при обратни операции на Евросистемата на открития пазар, представлява проста лихва, базираща се на конвенцията за отчитане на дните „реални дни/360“.

3.1.2. Основни операции по рефинансиране

Основните операции по рефинансиране са най-важните извършвани от Евросистемата операции на открития пазар и играят ключова роля за постигането на целите, свързани с регулирането на лихвените проценти, управлението на ликвидността на пазара и подаването на сигнали за позицията по паричната политика.

Оперативните характеристики на основните операции по рефинансиране могат да бъдат обобщени, както следва:

- а) те представляват обратни операции за предоставяне на ликвидност;
- б) осъществяват се редовно всяка седмица ⁽¹³⁾;
- в) обикновено са с матуритет една седмица ⁽¹⁴⁾;
- г) извършват се децентрализирано от НЦБ;
- д) извършват се чрез стандартни търгове (както е посочено в раздел 5.1);
- е) всички контрагенти, отговарящи на общите критерии за допустимост (както са посочени в раздел 2.1), могат да представят заявки за основните операции по рефинансиране; и
- ж) търгуемите и нетъргуемите активи (както са описани в глава 6) са допустими като базови активи при основните операции по рефинансиране.

3.1.3. Операции по дългосрочно рефинансиране

Евросистемата извършва и редовни операции по рефинансиране, обикновено с тримесечен матуритет, които целят осигуряване на допълнително дългосрочно рефинансиране на финансовия сектор. При тези операции

⁽¹³⁾ Основните операции по рефинансиране и дългосрочните операции по дългосрочно рефинансиране се извършват в съответствие с предварително обявявания календар за търгове на Евросистемата (вж. също раздел 5.1.2), който се намира на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu, както и на уебсайтовете на Евросистемата (вж. допълнение 5).

⁽¹⁴⁾ Матуритетът на основните операции по рефинансиране и на операциите по дългосрочно рефинансиране може понякога да се променя, наред с другото, и в зависимост от почивните дни в държавите-членки.

Евросистемата по правило не цели да изпраща сигнали към пазара и обикновено играе ролята на получател на лихви. Съответно операции по дългосрочно рефинансиране обикновено се извършват под формата на търгове с променлив процент, като понякога ЕЦБ посочва обема от средства за разпределяне при предстоящите търгове. При извънредни обстоятелства Евросистемата може да извършва и операции по дългосрочно рефинансиране чрез търгове с фиксиран лихвен процент.

Оперативните характеристики на операцияите по дългосрочно рефинансиране могат да бъдат обобщени, както следва:

- а) те представляват обратни операции за предоставяне на ликвидност;
- б) осъществяват се редовно всеки месец ⁽¹⁵⁾;
- в) по правило имат тримесечен матуритет ⁽¹⁶⁾;
- г) извършват се децентрализирано от НЦБ;
- д) извършват се чрез стандартни търгове (както е посочено в раздел 5.1);
- е) всички контрагенти, отговарящи на общите критерии за допустимост (посочени в раздел 2.1), могат да представят заявки в операцияите по дългосрочно рефинансиране; и
- ж) търгуемите и нетъргуемите активи (както е посочено в глава 6) са допустими като базови активи при операцияите по дългосрочно рефинансиране.

3.1.4. Обратни операции за фино регулиране

Евросистемата може да извършва операции за фино регулиране под формата на обратни операции на открития пазар. Операциите за фино регулиране са предназначени за управление на ликвидността на пазара и регулиране на лихвените проценти, и по-специално за смекчаване на влиянието на неочаквани колебания в ликвидността на пазара върху лихвените проценти. Операции за фино регулиране могат да бъдат извършвани в последния ден от периода на поддържане на минималните резерви с цел премахване на ликвидни диспропорции, които може да са се натрупали след последната основна операция по рефинансиране. Потенциалната необходимост от бърза реакция в случай на неочаквани събития на пазара прави желателно да се запази високата степен на гъвкавост при избора на процедури и оперативни характеристики при извършването на тези операции.

Оперативните характеристики на обратните операции за фино регулиране могат да бъдат обобщени, както следва:

- а) те могат да се извършват под формата на операции за предоставяне или изтегляне на ликвидност;
- б) периодичността им не е стандартизирана;
- в) матуритетът им не е стандартизиран;
- г) обратните операции за фино регулиране за предоставяне на ликвидност обикновено се извършват чрез бързи търгове, въпреки че не се изключва възможността за използване на двустранни процедури (вж. глава 5);
- д) обратните операции за фино регулиране за изтегляне на ликвидност по правило се извършват чрез двустранни процедури (както е посочено в раздел 5.2);
- е) обикновено се извършват по децентрализиран начин от НЦБ (Управителният съвет на ЕЦБ може да вземе решение, че при извънредни обстоятелства двустранните обратни операции за фино регулиране могат да се извършват от ЕЦБ);
- ж) в съответствие с критериите, описани в раздел 2.2, Евросистемата може да избере ограничен брой контрагенти за участие в обратните операции за фино регулиране; и
- з) търгуемите и нетъргуемите активи (както е посочено в глава 6) са допустими като базови активи при обратните операции за фино регулиране.

3.1.5. Структурни обратни операции

Евросистемата може да извършва структурни операции под формата на обратни сделки на открития пазар с цел коригиране на структурната позиция на Евросистемата спрямо финансовия сектор.

Оперативните характеристики на тези операции могат да се обобщят, както следва:

- а) те са операции за предоставяне на ликвидност;
- б) могат да се извършват редовно или извънредно;

⁽¹⁵⁾ Основните операции по рефинансиране и операции по дългосрочно рефинансиране се извършват в съответствие с предварително обявявания календар за търгове на Евросистемата (вж. също раздел 5.1.2), който се намира на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu, както и на уебсайтовете на Евросистемата (вж. допълнение 5).

⁽¹⁶⁾ Матуритетът на основните операции по рефинансиране и дългосрочните операции по рефинансиране може понякога да се променя, наред с другото, и в зависимост от почивните дни в държавите-членки.

- в) матуритетът им не е предварително стандартизиран;
- г) извършват се чрез стандартни търгове (както е посочено в раздел 5.1);
- д) извършват се децентрализирано от НЦБ;
- е) всички контрагенти, отговарящи на общите критерии за допустимост (както е посочено в раздел 2.1), могат да представят заявки в структурните обратни операции; и
- ж) търгуемите и нетъргуемите активи (както е посочено в глава 6) са допустими като базови активи при структурните обратни операции.

3.2. Окончателни сделки

3.2.1. Вид на инструмента

Окончателните сделки на открития пазар са операции, при които Евросистемата окончателно купува или продава на пазара допустими активи. Тези операции се извършват само за структурни цели.

3.2.2. Правно естество

Окончателната сделка предполага цялостно прехвърляне на собственост от продавача на купувача без възможност за обратно прехвърляне на правото на собственост. Сделките се извършват в съответствие с пазарните конвенции за използвания при сделката дългов инструмент.

3.2.3. Ценови условия

При изчисляване на цените Евросистемата действа в съответствие с най-широко приетата пазарна конвенция за използваните при сделката дългови инструменти.

3.2.4. Други оперативни характеристики

Оперативните характеристики на окончателните сделки на Евросистемата могат да се обобщат, както следва:

- а) те могат да се осъществяват под формата на операции за предоставяне на ликвидност (окончателни покупки) или операции за изтегляне на ликвидност (окончателни продажби);
- б) периодичността им не е стандартизирана;
- в) извършват се чрез двустранни процедури (както е посочено в раздел 5.2);
- г) обикновено се извършват по децентрализиран начин от НЦБ (Управителният съвет на ЕЦБ може да вземе решение при извънредни обстоятелства окончателните сделки да могат да се извършват от ЕЦБ);
- д) не се поставят предварителни ограничения по отношение на кръга на контрагентите по окончателните сделки; и
- е) при окончателни сделки като базови активи се използват само търгуеми активи (както е посочено в глава 6).

3.3. Емитиране на дългови сертификати на ЕЦБ

3.3.1. Вид на инструмента

ЕЦБ може да емитира дългови сертификати с цел да коригира структурната позиция на Евросистемата спрямо финансовия сектор, така че да създаде недостиг на ликвидност на пазара (или да го увеличи).

3.3.2. Правно естество

Дълговите сертификати на ЕЦБ представляват дългово задължение на ЕЦБ към притежателя на сертификата. Сертификатите се емитират и държат в безналична форма в депозитарите на ценни книжа от еврозоната. ЕЦБ не налага никакви ограничения върху прехвърляемостта на сертификатите. Други разпоредби, свързани с дълговите сертификати на ЕЦБ, ще бъдат включени в общите условия на тези сертификати.

3.3.3. Лихвени условия

Дълговите сертификати на ЕЦБ се емитират с отстъпка, т.е. под номиналната стойност, и на падежа се погасяват по номинална стойност. Разликата между емитирания с отстъпка и погасения размер се равнява на лихвата, начислена върху размера на емисията с отстъпка за целия матуритет на сертификата според договорения лихвен процент. Прилага се проста лихва съгласно конвенцията за отчитане на дните „реални дни/360“. Изчисляването на размера на сктовата емисията е показано в каре 1.

КАРЕ 1

Емитиране на дългови сертификати на ЕЦБ

Размерът на сконтовата емисия е:

$$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_1 \times D}{36\,000}}$$

където:

N = номинална стойност на дълговия сертификат на ЕЦБ

r_1 = лихвен процент (в %)

D = матуритет на дълговия сертификат на ЕЦБ (в дни)

P_T = размер на сконтовата емисия на дълговия сертификат на ЕЦБ

3.3.4. Други оперативни характеристики

Оперативните характеристики на емитираните дългови сертификати на ЕЦБ могат да бъдат обобщени, както следва:

- а) сертификатите се емитират за изтегляне на ликвидност от пазара;
- б) сертификатите могат да се емитират редовно или извънредно;
- в) сертификатите имат матуритет до дванадесет месеца;
- г) сертификатите се емитират чрез стандартни търгове (както е посочено в раздел 5.1);
- д) търговете и сетълментът на сертификатите се извършват децентрализирано от НЦБ; и
- е) всички контрагенти, отговарящи на общите критерии за допустимост (посочени в раздел 2.1), могат да представят заявки за записването на дългови сертификати на ЕЦБ.

3.4. Валутни суапове

3.4.1. Вид на инструмента

Валутните суапове, осъществявани за целите на паричната политика, се състоят от едновременни спот и форуърдни сделки в евро срещу чуждестранна валута. Те се използват за целите на финото регулиране — главно за управление на ликвидността на пазара и регулиране на лихвените проценти.

3.4.2. Правно естество

Валутни суапове, осъществявани за целите на паричната политика, са операции, при които Евросистемата купува (или продава) по спот цени евро срещу чуждестранна валута и в същото време я продава (или купува) обратно посредством форуърдна сделка на определена бъдеща дата. Други разпоредби, свързани с валутни суапове, са включени в договорните споразумения, прилагани от съответната НЦБ (или от ЕЦБ).

3.4.3. Валутни и условия за обменните курсове

По принцип Евросистемата оперира само с най-търгуваните валути и съобразно стандартната пазарна практика. При всеки валутен суап Евросистемата и контрагентите се договарят за суап-точките по сделката. Суап-точките представляват разликата между обменните курсове по форуърдната и по спот сделката. Суап-точките на еврото спрямо дадена чуждестранна валута се котират съгласно общите установени пазарни практики. Условието на обменните курсове при валутни суапове са посочени в каре 2.

3.4.4. Други оперативни характеристики

Оперативните характеристики на валутните суапове могат да се обобщат по следния начин:

- а) те могат да се извършват под формата на операции за предоставяне или изтегляне на ликвидност;
- б) периодичността им не е стандартизирана;
- в) матуритетът им не е стандартизиран;
- г) извършват се чрез бързи търгове или двустранни процедури (вж. глава 5);
- д) обикновено се извършват по децентрализиран начин от НЦБ (Управителният съвет на ЕЦБ може да реши, че при извънредни обстоятелства двустранните валутни суапове могат да се извършват от ЕЦБ); и
- е) Евросистемата може да избере съгласно критериите, посочени в раздел 2.2 и допълнение 3, ограничен брой контрагенти, които да участват във валутни суапове.

КАРЕ 2

Валутни суапове

S = спот обменен курс (на датата на сделката по валутния суап) на еврото (EUR) към чуждестранната валута ABC

$$S = \frac{x \times ABC}{1 \times EUR}$$

F_M = форуърден обменен курс на еврото към чуждестранната валута ABC на датата на обратното изкупуване на суапа (M)

$$F_M = \frac{y \times ABC}{1 \times EUR}$$

ΔM = форуърдни точки на еврото към чуждестранната валута ABC на датата на обратното изкупуване на суапа (M)

$$\Delta_M = F_M - S$$

$N(.)$ = сумата на валутата по спот сделката; $N(.)_M$ е сумата на валутата по форуърдната сделка:

$$N(ABC) = N(EUR) \times S \text{ или } N(EUR) = \frac{N(ABC)}{S}$$

$$N(ABC)_M = N(EUR)_M \times F_M \text{ или } N(EUR)_M = \frac{N(ABC)_M}{F_M}$$

3.5. Набиране на срочни депозити

3.5.1. Вид на инструмента

Евросистемата може да покани контрагентите да откриват олихвявани срочни депозити при НЦБ на държавата-членка, в която е установен контрагентът. Набирането на срочни депозити се предвижда само за целите на финото регулиране за изтегляне на ликвидност от пазара.

3.5.2. Правно естество

Депозитите, приемани от контрагентите, са с фиксирана срочност и фиксиран лихвен процент. НЦБ не предоставят обезпечение в замяна на депозитите.

3.5.3. Лихвени условия

По тези депозити се прилага проста лихва съгласно конвенцията „реални дни/360“. Лихвата се изплаща на падежа на депозита.

3.5.4. Други оперативни характеристики

Оперативните характеристики на набирането на срочни депозити могат да се обобщат по следния начин:

- депозитите се набират за изтегляне на ликвидност;
- периодичността, с която се набират депозитите, не е стандартизирана;
- матуритетът им не е стандартизиран;
- набирането на депозитите обикновено се извършва чрез бързи търгове, въпреки че не се изключва възможността да се използват двустранни процедури (вж. глава 5);
- набирането на депозити обикновено се извършва децентрализирано от НЦБ (Управителният съвет на ЕЦБ може да вземе решение, че при извънредни обстоятелства двустранното набиране на срочни депозити ⁽¹⁷⁾ може да се извърши от ЕЦБ); и
- Евросистемата може да избере съгласно критериите, посочени в раздел 2.2, ограничен брой контрагенти, които да се включат в набирането на срочни депозити.

ГЛАВА 4

ЛИКВИДНИ УЛЕСНЕНИЯ С ПОСТОЯНЕН ДОСТЪП

4.1. Пределно кредитно улеснение

4.1.1. Вид на инструмента

Контрагентите могат да използват пределното кредитно улеснение за получаване срещу допустими активи (както е предвидено в глава 6) на овърнайт ликвидност от НЦБ по предварително определен лихвен процент. Този

⁽¹⁷⁾ Срочните депозити се държат по сметки в НЦБ; това се прилага, дори ако тези операции се извършат по централизиран начин от ЕЦБ.

инструмент се използва за удовлетворяване на временните нужди от ликвидност на контрагентите. При нормални обстоятелства лихвеният процент по този инструмент формира тавана за пазарния овърнсайт лихвен процент. Условието за прилагането на този инструмент са еднакви в цялата еврозона.

4.1.2. *Правно естество*

НЦБ могат да предоставят ликвидност по пределното кредитно улеснение или под формата на овърнсайт споразумения за обратно изкупуване (т.е. собствеността върху актива се прехвърля на кредитора, като същевременно страните се договарят за обратна операция за прехвърляне на актива обратно към длъжника на следващия работен ден), или като обезпечени със залог овърнсайт заеми (т.е. предоставено е изпълнимо право на обезпечение върху актива, но предполагайки, че задължението ще бъде изпълнено, длъжникът си запазва собствеността върху актива). Други разпоредби относно споразуменията за обратно изкупуване са предвидени в договорите, прилагани от съответната НЦБ. Разпоредбите за предоставяне на ликвидност под формата на обезпечени заеми вземат под внимание различните процедури и формалности, необходими за възникването и последващото реализиране на правото върху обезпечението (например залог, прехвърляне на права или друг вид обезпечение), които се прилагат в различните юрисдикции.

4.1.3. *Условия за достъп*

Институции, отговарящи на общите критерии за допустимост на контрагентите, посочени в раздел 2.1, имат достъп до пределното кредитно улеснение. Достъпът до пределното кредитно улеснение се предоставя чрез националната централна банка на държавата-членка, в която е установена институцията. Достъпът до пределното кредитно улеснение е възможен само в дните, когато TARGET2⁽¹⁸⁾ оперира⁽¹⁹⁾. В дните, когато системите за сепълмент на ценни книжа не работят, достъпът до пределните кредитни улеснения се предоставя въз основа на базови активи, които вече са били предварително депозирани в НЦБ.

Дебитни позиции на контрагенти по техните сепълмент-сметки при НЦБ в края на всеки работен ден автоматично се считат за искане за финансов ресурс по пределното кредитно улеснение. Редът за достъп в края на деня до пределното кредитно улеснение е определен в раздел 5.3.3.

Контрагент може да получи достъп до пределното кредитно улеснение и чрез изпращане на искане до НЦБ на държавата-членка, в която е установен. За да може НЦБ да прилвижи искането в рамките на същия ден в TARGET2, то следва да бъде получено от нея не по-късно от 15 минути след края на работното време на TARGET2⁽²⁰⁾,⁽²¹⁾. По общо правило края на работното време на TARGET2 е 18,00 ч. централноевропейско (ЕЦБ) време. Крайният срок за отправяне на искане за достъп до пределно кредитно улеснение се отлага допълнително с 15 минути в последния работен за Евросистемата ден от периода на поддържане на резервите. В искането следва да се посочи размерът на кредита и, в случай че базовите активи за сделката още не са предварително депозирани в НЦБ, следва да се посочат базовите активи, които ще бъдат предоставени за сделката.

Освен изискването за предоставяне на достатъчен размер допустими базови активи, не съществува ограничение по отношение на размера на средствата, които могат да бъдат заемани по пределното кредитно улеснение.

4.1.4. *Матуритет и лихвени условия*

Кредитът, отпуснат по пределното кредитно улеснение, е с овърнсайт матуритет. За контрагентите, които участват пряко в TARGET2, кредитът се погасява на следващия ден, в който: а) TARGET2; и б) съответните системи за сепълмент на ценни книжа оперират, в момента на тяхното отваряне.

Лихвеният процент се обявява предварително от Евросистемата и се изчислява като проста лихва съгласно конвенцията за отчитане на дните „реални дни/360“. ЕЦБ може да промени лихвения процент по всяко време. Промените са с действие най-рано от следващия работен ден на Евросистемата⁽²²⁾⁽²³⁾. Лихвата по улеснението се плаща с изплащането на кредита.

4.1.5. *Прекратяване на улеснението*

Достъп до улеснението се предоставя само в съответствие с целите и общите положения на паричната политика на ЕЦБ. ЕЦБ може по всяко време да променя условията за използване на улеснението или да го прекрати.

⁽¹⁸⁾ От 19 май 2008 г. децентрализираната техническа инфраструктура на TARGET бе заменена с TARGET2. TARGET2 се състои от единна съвместна платформа (чрез която по един и същ в техническо отношение начин се подават и обработват всички платежни нареждания и се получават плащания) и, където е приложимо, от собствените национални счетоводни системи на НЦБ.

⁽¹⁹⁾ Освен това се предоставя достъп до пределното кредитно улеснение само на контрагенти, които имат достъп до сметка в НЦБ, където може да се извърши сепълмент на сделката, например — в единната съвместна платформа на TARGET2.

⁽²⁰⁾ В някои държави-членки поради национални или регионални празници НЦБ или някои от нейните клонове може да не са отворени за целите на операциите по паричната политика в работни за Евросистемата дни. В този случай НЦБ е отговорна за предварителното информироване на контрагентите относно реда за достъп до пределното кредитно улеснение в празничния ден.

⁽²¹⁾ Дните, в които TARGET2 не работи, се обявяват на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu и на уебсайтовете на Евросистемата (вж. допълнение 5).

⁽²²⁾ В настоящия документ терминът „работен ден на Евросистемата“ се отнася за всеки ден, в който ЕЦБ и поне една национална централна банка са отворени за целите на операциите по паричната политика на Евросистемата.

⁽²³⁾ Управителният съвет обикновено взема решение относно промяна на лихвения процент когато оценява позицията по паричната си политика на своето първо заседание за месеца. По правило тези решения влизат в сила едва от началото на новия период на поддържане на резервите.

4.2. Депозитно улеснение

4.2.1. Вид на инструмента

Контрагентите могат да използват депозитното улеснение за откриване на овърнйт депозити при НЦБ. Върху депозитите се начислява предварително определен лихвен процент. При нормални обстоятелства лихвеният процент по това улеснение определя долната граница на пазарния овърнйт лихвен процент. Условиата за прилагането на депозитното улеснение са еднакви в цялата еврозона ⁽²⁴⁾.

4.2.2. Правно естество

Върху овърнйт депозитите, приемани от контрагентите, се начислява фиксиран лихвен процент. В замяна на депозита на контрагентите не се предоставя обезпечение.

4.2.3. Условия за достъп ⁽²⁵⁾

Институциите, които отговарят на общите критерии за допустимост, посочени в раздел 2.1, имат достъп до депозитното улеснение. Достъпът до това улеснение се предоставя чрез НЦБ на държавата-членка, в която е установена дадената институция. Достъпът до депозитното улеснение е възможен само в дните, когато TARGET2 работи ⁽²⁶⁾.

За предоставяне на достъп до депозитното улеснение контрагентът следва да изпрати искане до НЦБ на държавата-членка, в която е установен. За да може НЦБ да придвижи искането в рамките на същия ден в TARGET2, то трябва да бъде получено от нея не по-късно от 15 минути след края на работното време на TARGET2, което по правило е 18,00 ч. централноевропейско (ЕЦБ) време ⁽²⁷⁾ ⁽²⁸⁾. Крайният срок за подаване на искането за достъп до депозитното улеснение се отлага допълнително с 15 минути в последния работен ден на Евросистемата от периода на поддържане на резервите. В искането следва да се посочи размерът на средствата, които ще бъдат депозирани по това улеснение.

Не съществува ограничение по отношение на размера на средствата, които един контрагент може да депозира по депозитното улеснение.

4.2.4. Матуритет и лихвени условия

Депозитът, предоставен по депозитното улеснение, е с овърнйт матуритет. За контрагентите, които участват пряко в TARGET2, депозитът по това улеснение е с падеж на следващия ден, в който TARGET2 оперира, в момента на нейното отваряне.

Лихвеният процент се обявява предварително от Евросистемата и се изчислява като проста лихва съгласно конвенцията за отчитане на дните „реални дни/360“. ЕЦБ може да промени лихвения процент по всяко време. Промените са с действие най-рано от следващия работен ден на Евросистемата ⁽²⁹⁾. Лихвата се изплаща на падежа на депозита.

4.2.5. Прекратяване на улеснението

Достъп до улеснението се предоставя само в съответствие с целите и общите положения на паричната политика на ЕЦБ. ЕЦБ може по всяко време да променя условията за използване на улеснението или да го прекрати.

ГЛАВА 5

ПРОЦЕДУРИ

5.1. Тръжни процедури

5.1.1. Общи положения

Операциите на Евросистемата на открития пазар обикновено се извършват под формата на търгове. Тръжните процедури на Евросистемата се осъществяват в шест оперативни стъпки, както е посочено в каре 3.

Евросистемата прави разграничение между два различни вида тържни процедури: стандартни търгове и бързи търгове. Процедурите за стандартните и за бързите търгове са еднакви с изключение на времевата рамка и на кръга от контрагенти.

⁽²⁴⁾ В страните от еврозоната може да съществуват оперативни различия, произтичащи от наличието на различна структура на сметките в националните централни банки.

⁽²⁵⁾ Поради наличието на различна структура на сметките в националните централни банки ЕЦБ може да разреши на националните централни банки да прилагат условия за достъп, малко по-различни от описаните. Националните централни банки ще предоставят информация за тези отклонения от условията за достъп, описани в настоящия документ.

⁽²⁶⁾ Освен това се предоставя достъп до депозитното улеснение само на контрагенти, които имат достъп до сметка в НЦБ, където може да се извърши сетълмент на сделката, например — в единната съвместна платформа на TARGET2.

⁽²⁷⁾ Освен това достъп до пределно кредитно улеснение се предоставя само на контрагенти, които имат достъп до сметка в НЦБ, където може да се извърши сетълмент на сделката, например — в единната съвместна платформа на TARGET2.

⁽²⁸⁾ В настоящия документ терминът „работен ден на Евросистемата“ се отнася за всеки ден, в който ЕЦБ и поне една национална централна банка са отворени за целите на операциите по паричната политика на Евросистемата.

⁽²⁹⁾ Управителният съвет обикновено взема решение относно промяна на лихвения процент когато оценява позицията по паричната си политика на своето първо заседание за месеца. По правило тези решения влизат в сила едва от началото на следващия период на поддържане на резервите.

5.1.1.1. Стандартни търгове

Стандартните търгове се провеждат в рамките на 24 часа от обявяването на търга до потвърждаването на резултатите от разпределението (като времето от крайния срок за подаване на заявките до потвърждаването на резултатите от разпределението е около два часа). Графика 1 представя обичайно необходимото време за осъществяването на оперативните стъпки при стандартни търгове. ЕЦБ може, ако сметне за необходимо, да коригира времевата рамка за отделни операции.

Основните операции по рефинансиране, операциите по дългосрочно рефинансиране и структурните операции (без окончателните сделки) винаги се извършват чрез стандартни търгове. В стандартните търгове могат да участват контрагентите, които отговарят на общите критерии за допустимост, посочени в раздел 2.1.

5.1.1.2. Бързи търгове

Бързите търгове обикновено се извършват в рамките на 90 минути от обявяването им, като потвърждаването се извършва незабавно след обявяването на резултатите от разпределението. Обичайният график на оперативните стъпки при бързи търгове е посочен в каре 2. ЕЦБ може, ако сметне за необходимо, да коригира времевата рамка за отделни операции. Бързите търгове се използват единствено за целите на операциите за фино регулиране. Евросистемата може да подбере в съответствие с критериите и процедурите, посочени в раздел 2.2, ограничен брой контрагенти, които да участват в бързите търгове.

5.1.1.3. Търгове с фиксиран и с променлив лихвен процент

Евросистемата има възможността да провежда търгове с фиксиран лихвен процент (за обем) или с променлив лихвен процент (за лихва). При търг с фиксиран лихвен процент ЕЦБ определя предварително лихвения процент, а участващите контрагенти заявяват сумата пари, с която желаят да търгуват по този фиксиран лихвен процент⁽³⁰⁾. При търг с променлив лихвен процент контрагентите правят своите заявки за паричната сума и за лихвените проценти, при които желаят да търгуват с НЦБ⁽³¹⁾.

КАРЕ 3

Оперативни стъпки при тържните процедури

Стъпка 1 *Обявяване на търга*

- а) Обявяване от ЕЦБ чрез агенциите за финансова информация и на уебсайта на ЕЦБ
- б) Обявяване от НЦБ чрез националните агенции за финансова информация и директно на отделните контрагенти (ако това се счита за необходимо)

Стъпка 2 *Подготовка на контрагентите и подаване на заявки*

Стъпка 3 *Събиране на заявките от Евросистемата*

Стъпка 4 *Тръжно разпределение и оповестяване на резултатите от търга*

- а) Решение на ЕЦБ за разпределението
- б) Обявяване на резултатите от разпределението чрез агенциите за финансова информация и на уебсайта на ЕЦБ

Стъпка 5 *Потвърждаване на конкретните резултати от разпределението*

Стъпка 6 *Сетълмент на сделките (вж. раздел 5.3)*

5.1.2. Календар за провеждане на търговете

5.1.2.1. Основни операции по рефинансиране и операции по дългосрочно рефинансиране

Основните операции по рефинансиране и операциите по дългосрочно рефинансиране се извършват съгласно примерен календар, публикуван от Евросистемата⁽³²⁾. Календарът се публикува поне три месеца преди началото на годината, за която се отнася. Обичайните дни на търговия за извършване на основни операции по рефинансиране и операции по дългосрочно рефинансиране са посочени в таблица 2. ЕЦБ цели да гарантира възможност за участие в тези операции на контрагентите от всички държави-членки. По тази причина, когато подготвя календара за тези операции, ЕЦБ прави необходимите корекции в нормалния график, за да се съобрази с почивните дни в отделните държави-членки.

⁽³⁰⁾ При търговете за валутни суапове с фиксиран лихвен процент ЕЦБ фиксира суап-точките по операцията и контрагентите предлагат сумата на валутата, която остава фиксирана за операцията и която те искат да продадат (и изкупят обратно) или купят (и продадат обратно) по този лихвен процент.

⁽³¹⁾ При търговете за валутни суапове с променлив лихвен процент контрагентите правят заявки за сумата валута, която остава фиксирана за операцията, и суап-точките, при които те искат да участват в операцията.

⁽³²⁾ Календарът за търговете на Евросистемата се намира на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu и на уебсайтовете на Евросистемата (вж. допълнение 5).

5.1.2.2. Структурни операции

Структурните операции, провеждани чрез стандартни търгове, не се извършват по предварително обявен календарен график. Те обаче обикновено се провеждат и сетълментът по тях се извършва само в работните дни за НЦБ⁽³³⁾ на всички държави-членки.

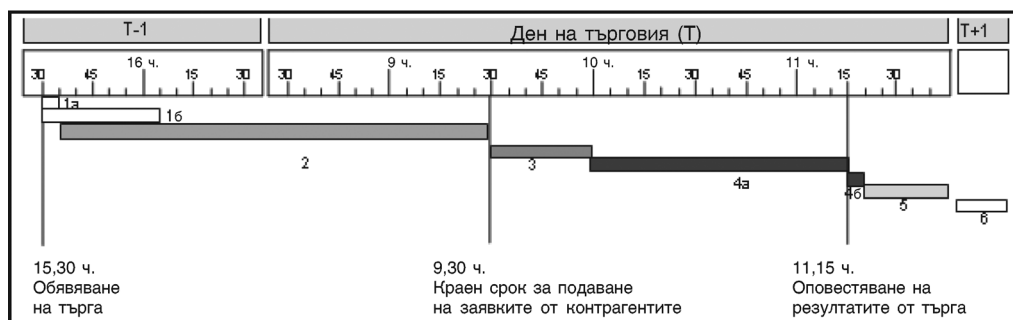
5.1.2.3. Операции за фино регулиране

Операциите за фино регулиране не се провеждат по предварително обявяван календарен график. ЕЦБ може да вземе решение за провеждането на тези операции във всеки работен ден за Евросистемата ден. Участват само НЦБ на държави-членки, в които денят за търговия, денят за сетълмент и денят за плащане са работни дни за националната централна банка.

Графика 1

Обичаен график на оперативните стъпки при стандартни търгове

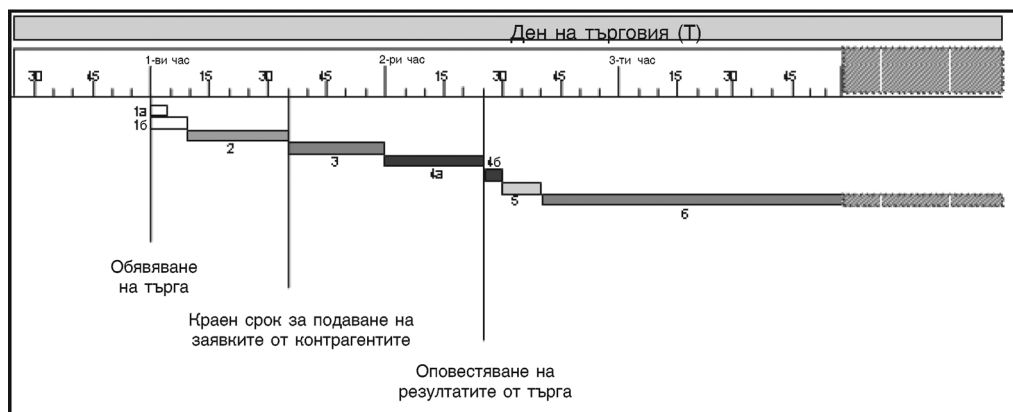
(централноевропейско (ЕЦБ) време)

Забележка: Цифрите се отнасят за оперативните стъпки, посочени в каре 3.

Графика 2

Обичаен график на оперативните стъпки при бързи търгове

Забележка: Цифрите се отнасят за оперативните стъпки, посочени в каре 3.

Таблица 2

Обичайни дни на търговия за извършване на основни операции по рефинансиране и операции по дългосрочно рефинансиране

Вид операция	Обичаен ден на търговия (Т)
Основни операции по рефинансиране	Всеки вторник
Операции по дългосрочно рефинансиране	Последната сряда на всеки календарен месец ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Поради коледните празници операциите през декември обикновено се изтеглят с една седмица по-рано, т.е. за предпоследната сряда от месеца.

⁽³³⁾ В настоящия документ терминът „работен ден за национална централна банка“ се отнася за всеки ден, в който националната централна банка на дадена държава-членка е отворена за целите на операциите на Евросистемата по паричната политика. В някои държави-членки поради местни или регионални празници клоновете на националната централна банка може да бъдат затворени в работен ден за националната централна банка. В тези случаи съответната национална централна банка е длъжна предварително да информира контрагентите относно начините да извършват сделки с тези клонове.

5.1.3. Обявяване на търга

Стандартните търгове на Евросистемата се обявяват публично чрез агенциите за финансова информация и чрез уебсайта на ЕЦБ. Освен това НЦБ могат да обявяват търговете директно на контрагентите, които нямат достъп до агенции за финансова информация. Съобщението за обявяване на публичен търг обикновено съдържа следната информация:

- а) референтен номер на търга;
- б) дата за провеждане на търга;
- в) вид на операцията (предоставяне или изтегляне на ликвидност и вида на използвания инструмент на паричната политика);
- г) матуритет на операцията;
- д) вид на аукциона (търг с фиксиран или с променлив лихвен процент);
- е) метод на разпределяне („холандски“ или „американски“ аукцион съгласно посоченото в раздел 5.1.5);
- ж) предвидения обем на операцията (обикновено само при операциите по дългосрочно рефинансиране);
- з) фиксирания лихвен процент при търга/цената/суап-точките (при търгове с фиксиран лихвен процент);
- и) минимално/максимално приемлив/и лихвен процент/цена/суап-точки (ако е приложимо);
- й) начална дата и дата на падежа на операцията (ако е приложимо) или вальора и датата на падеж на инструмента (в случай на емитиране на дългови сертификати на ЕЦБ);
- к) използваните валути и валутата, чийто обем остава фиксиран (при валутни суапове);
- л) референтния спот курс, който ще се използва за пресмятането на заявките (при валутни суапове);
- м) ограничението за максимално заявено количество (ако е приложимо);
- н) минималната сума за разпределение на отделен контрагент (ако е приложимо);
- о) минимален коефициент на разпределение (ако е приложимо);
- п) график за подаване на заявките;
- р) деноминация на сертификатите (в случай на емитиране на дългови сертификати на ЕЦБ); и
- с) ISIN кода на емисията (в случай на емитиране на дългови сертификати на ЕЦБ).

За по-голяма прозрачност на операциите за фино регулиране Евросистемата обикновено предварително и публично обявява бързите търгове. При извънредни обстоятелства обаче ЕЦБ може да вземе решение да не го прави. При обявяването на бързите търгове се спазват същите процедури като при стандартните търгове. При провеждането на бързи търгове, които не са публично обявени предварително, НЦБ се свързват директно с избраните контрагенти. При провеждането на бързи търгове, които са публично обявени предварително, НЦБ могат директно да влязат във връзка с избраните контрагенти.

5.1.4. Подготовка и подаване на заявки от страна на контрагентите

Подаваните от контрагентите заявки трябва да са по образец, предоставян от НЦБ за съответния вид операция. Те се подават в НЦБ на държавата-членка, където институцията има място на стопанска дейност (централно управление или клон). Заявките на дадена институция могат да бъдат подавани само от едно място на стопанска дейност (или от централното управление или от определен за това клон) в една държава-членка.

При търгове с фиксиран лихвен процент контрагентите трябва да посочат в заявките си сумата, с която желаят да сключат сделка с НЦБ ⁽³⁴⁾.

При търгове с променлив лихвен процент контрагентите могат да подават заявки за не повече от десет различни равнища на лихвените проценти/цените/суап-точките. При извънредни обстоятелства Евросистемата може да наложи ограничение за броя на заявките, които могат да се подават във връзка с търговете с променлив лихвен процент. Във всяка заявка контрагентите посочват паричната сума, за която искат да сключат сделка с НЦБ, и съответния лихвен процент ⁽³⁵⁾ ⁽³⁶⁾. Заявеният лихвен процент трябва да се посочи като кратен на 0,01 процентни пункта. При търг за валутен суап с променлив лихвен процент суап-точките следва да се посочват съгласно стандартните пазарни конвенции, а заявките да се представят като кратни на 0,01 суап-точки.

⁽³⁴⁾ При валутни суапове с фиксиран лихвен процент контрагентът следва да упомене сумата на валутата, чийто размер остава фиксиран и с която желае да участва в сделка с Евросистемата.

⁽³⁵⁾ При емитираните от нея дългови сертификати ЕЦБ може да вземе решение заявките да са изразени като цена, а не като лихвен процент. В тези случаи цените се посочват като процент от номиналната стойност.

⁽³⁶⁾ При валутни суапове с променлив лихвен процент следва да бъде посочена сумата на валутата, чийто размер остава фиксиран и с която контрагентът желае да участва в сделка с Евросистемата, както и равнището на съответните суап-точки.

За основните операции по рефинансиране минималното количество на заявка е 1 000 000 евро. Заявки с по-голям размер е необходимо да бъдат представени като кратни на 100 000 евро. Същите минимален размер на заявката и кратни суми се прилагат при операциите за фино регулиране и структурните операции. Минималният размер на заявката се прилага при всяко равнище на лихвения процент/цената/суап-точките.

За операциите по дългосрочно рефинансиране всяка НЦБ определя минималния размер на заявката в диапазона от 10 000 евро до 1 000 000 евро. Заявки с по-голям размер е необходимо да бъдат представени като кратни на 10 000 евро. Минималният размер на заявката се прилага при всяко равнище на лихвения процент.

ЕЦБ може да наложи ограничение за максималния размер, за да се предотвратят несъразмерно големи заявки. Всяко такова ограничение за максималния размер на заявката се посочва изрично в съобщението за провеждане на публичния търг.

От контрагентите се очаква да бъдат винаги в състояние да покрият сумите, разпределени им по време на търга, с достатъчен размер допустими базови активи ⁽³⁷⁾. Договорните или регулативните разпоредби, прилагани от съответната НЦБ, позволяват налагането на санкции, ако даден контрагент не е в състояние да прехвърли достатъчни по стойност допустими базови активи или налични средства, за да покрие разпределената му по време на търга сума.

Заявки могат да се оттеглят преди крайния срок за постъпването им. Заявките, внесени след крайния срок, посочен в съобщението за провеждане на търга, се смятат за невалидни. НЦБ се произнасят относно спазването на крайния срок. Те отхвърлят всички заявки на даден контрагент, ако общата сума в тях надвишава максималния лимит за заявките, определен от ЕЦБ. НЦБ отхвърлят също и такива заявки, които са под определения минимален размер на заявките или са под приетия праг или над приетия таван на лихвения процент/цената/суап-точките. Освен това НЦБ могат да отхвърлят непълни или неотговарящи на образеца заявки. Ако дадена заявка е отхвърлена, съответната НЦБ информира контрагента за своето решение преди разпределянето на сумите по търга.

5.1.5. Процедури за разпределение при търгове

5.1.5.1. Операции с фиксиран лихвен процент

При разпределянето на количествата при търгове с фиксиран лихвен процент получените от контрагентите заявки се сумират. Ако този сбор надвишава общия обем на ликвидност, предназначен за разпределение, получените заявки се удовлетворяват пропорционално според съотношението между сумата за разпределение и общата сума на заявките (вж. каре 4). Разпределената на всеки контрагент сума се закръглява до най-близката единица евро. ЕЦБ обаче може да реши да разпредели на всеки участник в търг с фиксиран лихвен процент минимална сума/дял.

КАРЕ 4	
Разпределение при търгове с фиксиран лихвен процент	
Процентът на разпределение е:	$all \% = \frac{A}{\sum_{i=1}^n a_i}$
Сумата, разпределена на i-тия контрагент, е:	$all_i = all \% \times (a_i)$
където:	
A	= общата разпределена сума
n	= общия брой на контрагентите
a _i	= сумата на заявката на i-тия контрагент
all %	= процента на разпределение
all _i	= общата сума, разпределена на i-тия контрагент

5.1.5.2. Търгове с променлив лихвен процент в евро

При търгове с променлив лихвен процент за предоставяне на ликвидност в евро разпределението на сумата се извършва, като заявките се подреждат в низходящ ред според предложения лихвен процент. Удовлетворяват се първо заявките с най-високия лихвен процент и последователно тези с по-нисък до пълното изчерпване на ликвидността, предвидена за разпределение на търга. Ако при най-ниския приет лихвен процент (а именно предельния лихвен процент) общата сума на заявките надхвърля оставащата сума за разпределение, остатъкът се разделя пропорционално между заявките в съответствие със съотношението между оставащата сума за разпределение и общата сума на заявките при предельния лихвен процент (вж. каре 5). Разпределената на всеки контрагент сума се закръглява до най-близката единица евро.

⁽³⁷⁾ Или да уредят сделката с налични средства при операции по изтегляне на ликвидност.

При разпределението на сумите при търгове за изтегляне на ликвидност с променлив лихвен процент (които могат да се използват за емитиране на дългови сертификати от ЕЦБ и набиране на срочни депозити) заявките се подреждат във възходящ ред според предложените лихвени равнища (или в низходящ ред според предложените цени). Първи се удовлетворяват заявките с най-нисък лихвен процент (най-висока цена), следвани от тези с по-висок лихвен процент (с по-ниска цена) до пълно изчерпване на ликвидността за изтегляне. Ако при най-високия приет лихвен процент (най-ниската цена), т.е. при пределно равнище на лихвения процент/цената, общата сума на заявките надхвърля оставащата сума за разпределение, остатъкът се разпределя пропорционално между заявките в съответствие със съотношението между оставащата сума за разпределение и общия размер на заявките при пределния лихвен процент/цена (вж. каре 5). При емитирането на дългови сертификати на ЕЦБ сумата, разпределена за всеки контрагент, се закръглява до най-близката кратна единица на деноминацията на дълговите сертификати на ЕЦБ. При другите операции за изтегляне на ликвидност сумата, получена от всеки контрагент, се закръглява до най-близката единица евро.

При търг с променлив лихвен процент ЕЦБ може да вземе решение за разпределяне на минимална сума на всеки успешно класиран се участник в търга.

КАРЕ 5

Разпределение при търгове с променлив лихвен процент в евро

(прилепът се отнася за заявки под формата на лихвени проценти)

Процентът на разпределение при пределния лихвен процент е:

$$all \% (r_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)}{a(r_m)}$$

Сумата, предоставена на i-тия контрагент по пределния лихвен процент, е:

$$all (r_m)_i = all \% (r_m) \times a(r_m)_i$$

Общата сума, разпределена на i-тия контрагент, е:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)_i + all(r_m)_i$$

където:

A = общата разпределена сума

r_s = s-тия заявен от контрагентите лихвен процент

n = общия брой на контрагентите

$a(r_s)_i$ = размера на заявката при s-тия лихвен процент (r_s) от i-тия контрагент

$a(r_s)$ = общия размер на заявката при s-тия лихвен процент (r_s)

$$a(r_s) = \sum_{i=1}^n a(r_s)_i$$

r_m = пределния лихвен процент:

$$r_1 \geq r_s \geq r_m \text{ при търгове за предоставяне на ликвидност}$$

$$r_m \geq r_s \geq r_1 \text{ при търгове за изтегляне на ликвидност}$$

r_{m-1} = лихвения процент преди пределния лихвен процент (последния лихвен процент, по който заявките са напълно удовлетворени):

$$r_{m-1} > r_m \text{ при търгове за предоставяне на ликвидност}$$

$$r_m > r_{m-1} \text{ при търгове за изтегляне на ликвидност}$$

$all \% (r_m)$ = процента на разпределение при пределния лихвен процент

$all(r_s)_i$ = сумата, разпределена на i-тия контрагент по s-тия лихвен процент

all_i = общата сума, разпределена на i-тия контрагент

5.1.5.3. Търгове на валутни суапове с променлив лихвен процент

При разпределянето на сумата при търгове за предоставяне на ликвидност чрез валутни суапове с променлив лихвен процент заявките се подреждат във възходящ ред според суап-котировките⁽³⁸⁾. Заявките с най-ниските суап-котировки се удовлетворяват първи, а заявките с по-високи суап-котировки се приемат последователно до пълното изчерпване на целия фиксиран обем валута, предложен за разпределение на търга. Ако при приетата най-висока суап-котировка (а именно пределната суап-котировка) общата сума на заявките надхвърля оставащото за разпределение количество, остатъкът се разпределя пропорционално между заявките в съответствие със съотношението между оставащата сума за разпределение и общата сума на заявките по пределната суап-котировка (вж. каре 6). Разпределената на всеки контрагент сума се закръглява до най-близката единица евро.

При разпределянето на сумите при търгове за изтегляне на ликвидност чрез валутни суапове с променлив лихвен процент заявките се подреждат в низходящ ред според предложените суап-котировки. Заявките с най-високи суап-котировки се удовлетворяват първи, а тези с по-ниски котировки се приемат последователно до пълното изчерпване на целия фиксиран размер на валутата за изтегляне. Когато при приетата най-ниска суап-котировка (а именно пределната суап-котировка) общата сума на заявките надхвърля остатъка за разпределение, той се разпределя пропорционално между заявките в съответствие със съотношението между останалата за разпределяне сума и общата сума на заявките по пределната суап-котировка (вж. каре 6). Разпределената на всеки контрагент сума се закръглява до най-близката единица евро.

5.1.5.4. Вид на аукциона

За търговете с променлив лихвен процент Евросистемата може да приложи както процедури на аукцион с единен лихвен процент, така и с различни лихвени проценти. При аукциона с единен лихвен процент („холандски аукцион“) разпределянето към всички удовлетворени заявки се извършва по пределния лихвен процент/цена/суап-точки (т.е. по този, при който цялата сума за разпределение е изчерпана). При аукцион с различни лихвени проценти („американски аукцион“) разпределянето се извършва при лихвения процент/цената/суап-точките, предложени за всяка отделна заявка.

КАРЕ 6

Разпределение при търгове с променлив лихвен процент на валутните суапове

Процентът на сумата за разпределение при пределна суап-котировка е:

$$all \% (\Delta_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)}{a(\Delta_m)}$$

Сумата, разпределена на i-тия контрагент при пределна суап-котировка, е:

$$all (\Delta_m)_i = all \% (\Delta_m) \times a(\Delta_m)_i$$

Общата сума, разпределена на i-тия контрагент, е:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)_i + all (\Delta_m)_i$$

където:

A = общата сума за разпределение;

Δ_s = s-тата заявка за суап-котировка, подадена от контрагентите;

n = броя на всички контрагенти;

$a(\Delta_s)_i$ = размера на заявката при s-тата суап-котировка (Δ_s) от i-тия контрагент

$a(\Delta_s)$ = общата сума на заявките при s-тата суап-котировка (Δ_s)

$$a(\Delta_s) = \sum_{i=1}^n a(\Delta_s)_i$$

Δ_m = пределната суап-котировка:

$\Delta_m \geq \Delta_s \geq \Delta_1$ при валутен суап за предоставяне на ликвидност

$\Delta_1 \geq \Delta_s \geq \Delta_m$ при валутен суап за изтегляне на ликвидност

Δ_{m-1} = суап-котировката преди пределната (последната суап-котировка, при която заявките са напълно удовлетворени);

⁽³⁸⁾ Суап-котировките се подреждат във възходящ ред, като се отчита знакът на котировката, който зависи от знака на лихвения диференциал между чуждестранната валута и еврото. Ако за матуригата на суапа лихвеният процент на чуждестранната валута е по-висок от този на еврото, суап-котировката е положителна (т.е. еврото се котира с премия спрямо чуждестранната валута). И обратно, когато лихвеният процент на чуждестранната валута е по-нисък от съответния лихвен процент на еврото, суап-котировката е отрицателна (т.е. еврото се котира с отстъпка спрямо чуждестранната валута).

$\Delta_m > \Delta_{m-1}$ при валутен суап за предоставяне на ликвидност
$\Delta_{m-1} > \Delta_m$ при валутен суап за изтегляне на ликвидност
all % (Δ_m) = процента на разпределение при пределната суап-котировка;
all(Δ_i) = сумата, разпределена на i-тия контрагент при s-тата суап-котировка;
all _i = общата сума, разпределена на i-тия контрагент

5.1.6. Обявяване на резултатите от търга

Резултатите от стандартните и бързите търгове се обявяват публично чрез агенциите за финансова информация и на уебсайта на ЕЦБ. Освен това НЦБ могат да обявяват резултата от разпределението директно на контрагентите, които нямат достъп до агенции за финансова информация. Съобщението за резултатите от публичен търг обикновено съдържа следната информация:

- а) референтен номер на търга;
- б) датата, на която е проведен търгът;
- в) вид на операцията;
- г) матуритет на операцията;
- д) общият размер на заявките, подадени от контрагентите на Евросистемата;
- е) броят на участниците в търга;
- ж) участващите валути (за валутни суапове);
- з) общата сума за разпределение;
- и) процентът на разпределение (за търгове с фиксиран лихвен процент);
- й) обменният спот курс (при валутни суапове);
- к) приетият пределен лихвен процент/цена/суап-точки и процентът на разпределение при пределния лихвен процент/цена/суап-точки (за търгове с променлив лихвен процент);
- л) минималният и максималният лихвен процент на заявката, както и среднопретегленият лихвен процент от разпределението (за аукциони с различни лихвени проценти);
- м) началната дата и датата на падежа на операцията (ако е приложимо) или вальорът и датата на падеж на инструмента (в случай на емитиране на дългови сертификати на ЕЦБ);
- н) минималната сума за разпределение на отделен контрагент (ако е приложимо);
- о) минималният коефициент на разпределение (ако е приложимо);
- п) деноминацията на сертификатите (в случай на емитиране на дългови сертификати на ЕЦБ); и
- р) ISIN кодът на емисията (в случай на емитиране на дългови сертификати на ЕЦБ).

НЦБ следва пряко да потвърдят индивидуалния резултат от търга на печелившите контрагенти.

5.2. Процедури при двустранни операции

5.2.1. Общи положения

НЦБ могат да извършват операции на основата на двустранни процедури. Тези процедури могат да се използват при операции на открития пазар за фино регулиране и при структурни операции чрез окончателни покупки или продажби⁽³⁹⁾. Те се определят най-общо като процедура, при която Евросистемата извършва дадена сделка без търг с един или няколко контрагенти. В този смисъл се разграничават два вида двустранни процедури: операции, при които Евросистемата осъществява пряк контакт с контрагентите, и операции, извършвани чрез фондови борси и пазарни посредници.

5.2.2. Пряк контакт с контрагентите

При тази процедура НЦБ осъществяват пряк контакт с един или няколко местни контрагенти, избрани в съответствие с критериите, предвидени в раздел 2.2. НЦБ решават дали да осъществят сделка с контрагентите в съответствие с подробните указания на ЕЦБ. Сетълмънтът на сделките се извършва чрез НЦБ.

Ако Управителният съвет на ЕЦБ реши, че при извънредни обстоятелства двустранните операции могат да се извършат и от самата ЕЦБ (или от една или няколко НЦБ, действащи като оперативна звено на ЕЦБ), процедурите по тези операции съответно биват адаптирани. В този случай ЕЦБ (или една или повече НЦБ,

⁽³⁹⁾ Управителният съвет на ЕЦБ може да вземе решение при извънредни обстоятелства тези операции могат да се извършват от самата ЕЦБ.

действащи като оперативни звена на ЕЦБ) осъществява контакт пряко с един или няколко контрагенти в еврозоната, избрани съгласно критериите, предвидени в раздел 2.2. Европейската централна банка (или НЦБ, действащи като оперативни звена на ЕЦБ) решава дали да осъществи сделка с контрагентите. Сетълментът на сделките се извършва обаче децентрализирано чрез НЦБ.

Двустранните операции, осъществявани чрез пряк контакт с контрагентите, могат да се прилагат при обратни сделки, окончателни сделки, валутни суапове и набиране на срочни депозити.

5.2.3. Операции, извършвани чрез фондови борси и пазарни посредници

НЦБ могат да извършват окончателни сделки чрез фондови борси и пазарни посредници. За този вид операции не се поставят предварително ограничения относно контрагентите, а процедурите за извършването им се съобразяват с пазарните конвенции за търгуваните дългови инструменти.

5.2.4. Обявяване на двустранни операции

По правило двустранните операции не се обявяват предварително. Освен това ЕЦБ може да реши да не обяви публично и резултатите от тях.

5.2.5. Дни за провеждане на операциите

ЕЦБ може да реши да извърши двустранни операции за фино регулиране във всеки работен за Евросистемата ден. В тези операции участват само НЦБ на държавите-членки, в които дните на търговия, сетълмент и плащане са работни.

Окончателните двустранни сделки за структурни цели обикновено се провеждат и сетълментът по тях се извършва само в дните, които са работни за националните централни банки във всички държави-членки.

5.3. Процедури по сетълмент

5.3.1. Общи положения

Паричните трансакции, свързани с използването на ликвидни улеснения на Евросистемата с постоянен достъп или с участието в операции на открития пазар, се извършват през сметките на контрагентите при НЦБ или чрез сметките на банките, извършващи сетълмента, които участват в TARGET2. Сетълментът на паричните трансакции се извършва едва след (или в момента на) окончателното прехвърляне на базовите активи, използвани при операцията. Това предполага, че тези базови активи следва да бъдат предварително депозирани в попечителска сметка при НЦБ или сетълментът им да бъде извършен при тези НЦБ в рамките на деня чрез „доставка срещу плащане“. Прехвърлянето на базовите активи се извършва чрез сметките за сетълмент на ценни книжа на контрагентите в системата за сетълмент на ценни книжа, отговаряща на минималните стандарти на ЕЦБ⁽⁴⁰⁾. Контрагенти без попечителска сметка при НЦБ или без сметка за сетълмент на ценни книжа в системата за сетълмент на ценни книжа, отговаряща на минималните стандарти на ЕЦБ, могат да извършват сетълмент на трансакциите с базови активи чрез сметката за сетълмент на ценни книжа или попечителската сметка на друга кредитна институция — кореспондент.

Други разпоредби, свързани с процедурите за сетълмент, се определят в договорните споразумения, прилагани от НЦБ (или от ЕЦБ) по отношение на конкретните инструменти на паричната политика. Процедурите по сетълмента могат да се различават в известна степен между отделните НЦБ, което се дължи на особености в националните законодателства и практики.

Таблица 3

Обичайни дати на сетълмент на операциите на Евросистемата на открития пазар⁽¹⁾

Инструмент на паричната политика	Дата на сетълмента за операции, основаващи се на стандартни търгове	Дата на сетълмента за операции, основаващи се на бързи търгове или двустранни процедури
Обратни сделки	T + 1 ⁽²⁾	T
Окончателни сделки	—	В съответствие с пазарната конвенция за базовите активи
Емитиране на дългови сертификати на ЕЦБ	T + 2	-
Валутни суапове	—	T, T + 1 или T + 2
Набиране на срочни депозити	—	T

⁽¹⁾ T се отнася за датата на търговия. Датата на сетълмента се отнася за работните дни на Евросистемата.

⁽²⁾ Ако обичайната дата на сетълмента на основните операции по рефинансиране или на операциите по дългосрочно рефинансиране е в неработен ден, ЕЦБ може да вземе решение да се използва друга дата на сетълмент с опция за сетълмент в същия ден. Датите за сетълмент на основните операции по рефинансиране и на операциите по дългосрочно рефинансиране са предварително определени в календара за провеждане на търговете на Евросистемата (вж. раздел 5.1.2).

⁽⁴⁰⁾ Описанието на стандартите за използването на допустимите системи за сетълмент на ценни книжа в еврозоната и актуализиран списък на допустимите връзки между тези системи могат да бъдат намерени на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu.

5.3.2. Сетълмент на операции на открития пазар

Сетълментът на операциите на открития пазар, основаващи се на стандартни търгове (тоест основни операции по рефинансиране, операции по дългосрочно рефинансиране и структурни операции), се извършва обикновено през първия ден, следващ деня на търговията, през който работят TARGET2 и всички съответни системи за сетълмент на ценни книжа. Обаче сетълментът по емитирането на дългови сертификати на ЕЦБ се извършва на втория ден, следващ деня на търговията, през който работят TARGET2 и всички съответни системи за сетълмент на ценни книжа. По принцип Евросистемата се стреми да извършва сетълмент на сделките, свързани с нейните операции на открития пазар, по едно и също време във всички държави-членки с всички контрагенти, предоставили достатъчен размер базови активи. Въпреки това обаче, поради някои оперативни ограничения и технически особености на системите за сетълмент на ценни книжа, графикът на извършване на сетълмента на операциите на открития пазар може да се различава в отделните страни от еврозоната. Времето на сетълмента на основните операции по рефинансиране и на операциите по дългосрочно рефинансиране обикновено съпада с времето на обратното плащане на средствата по предшестваща операция със съответния матурирет.

Евросистемата се стреми в деня на търговията да извършва сетълмент на операциите на открития пазар, основаващи се на бързи търгове и двустранни процедури. Понякога обаче Евросистемата може по оперативни причини да прилага други дати за сетълмент на тези операции, в частност на окончателните сделки и валутните суапове (вж. таблица 3).

5.3.3. Процедури в края на деня

Процедурите в края на деня се описват подробно в документите, отнасящи се до TARGET2. По общо правило края на работното време на TARGET2 е 18,00 ч. централноевропейско (ЕЦБ) време. След края на работното време не се приемат платежни нареждания за обработване в TARGET2, въпреки че приетите преди този час продължават да се обработват. Исканията на контрагентите за достъп до пределното кредитно улеснение или до депозитното улеснение се представят на съответната НЦБ не по-късно от 15 минути след края на работното време на TARGET2. Крайният срок за подаване на искането за достъп до ликвидните улеснения на Евросистемата с постоянен достъп се удължава допълнително с 15 минути в последния работен ден от периода на поддържане на минималните резерви на Евросистемата.

Отрицателните салда по сетълмент-сметките на допустимите контрагенти в TARGET2, оставащи след приключването на процедурите за контрол в края на деня, автоматично се приемат като искане за финансиране по пределното кредитно улеснение (вж. раздел 4.1).

ГЛАВА 6

ДОПУСТИМИ АКТИВИ

6.1. Общи положения

Член 18.1 от Устава на ЕСЦБ разрешава на ЕЦБ и на НЦБ да извършват сделки на финансовите пазари чрез окончателни покупки и продажби на базови активи или чрез споразумения за обратно изкупуване, и изисква всички кредитни операции на Евросистемата да се извършват въз основа на достатъчни обезпечения. Затова всички операции на Евросистемата за предоставяне на ликвидност се основават на базови активи, предоставяни от контрагентите чрез прехвърляне на собствеността върху активите (при окончателни сделки или споразумения за обратно изкупуване) или под формата на залог, претостъпване или парично задължение върху съответни активи (при обезпечени заеми) ⁽⁴¹⁾.

За предпазване на Евросистемата от загуби при операции по паричната ѝ политика и за гарантиране на еднаквото третиране на контрагентите, както и за повишаване на оперативната ефективност и прозрачност, базовите активи трябва да отговарят на определени критерии, за да се приемат за допустими при операциите на Евросистемата по паричната политика. Евросистемата разработи единна рамка за допустими активи, обща за всички кредитни операции на Евросистемата. Тази единна рамка, наричана също така „единен списък“, влезе в сила на 1 януари 2007 г. и замени двустепенната система, която се прилагаше от началото на третия етап на икономическия и паричен съюз.

Единната рамка обхваща две отделни категории активи – търгуеми и нетъргуеми. Между двата вида не се прави разграничение по отношение на тяхното качество и допустимост за различните видове операции на Евросистемата по паричната политика, с изключение на факта, че нетъргуемите активи не се използват от Евросистемата при окончателни сделки. Допустимите в операциите по паричната политика на Евросистемата активи могат да се използват и като базови активи за кредит в рамките на деня.

Критериите за допустимост на двете категории активи са едни и същи за цялата еврозона и са посочени в раздел 6.2 ⁽⁴²⁾. За да се гарантира, че двете категории активи отговарят на едни и същи кредитни стандарти, е създадена рамка на Евросистемата за кредитна оценка, която разчита на различни източници на кредитна оценка. Процедурите и правилата, установяващи и контролиращи изискването на Евросистемата за „високи кредитни

⁽⁴¹⁾ В основата на окончателните и обратните операции на открития пазар за изтегляне на ликвидност също стоят базови активи. Критериите за тези базови активи, използвани при обратните операции на открития пазар за изтегляне на ликвидност, са идентични с прилаганите за базовите активи, използвани при репо сделките на открития пазар за предоставяне на ликвидност. Въпреки това обаче за операции по изтегляне на ликвидност не се прилагат допустими отклонения при оценяване.

⁽⁴²⁾ За определена категория нетъргуеми активи, като вземанията по кредити, може да съществуват различия относно ограничен брой критерии за допустимост и оперативните изисквания в рамките на еврозоната по време на преходния период до 31 декември 2011 г. (вж. раздел 6.2.2).

стандартите“ за всички допустими обезпечения, са разгледани в раздел 6.3. Мерките за контрол върху риска и принципите за оценка на базовите активи са представени в раздели 6.4 и 6.5. Контрагентите на Евросистемата могат да използват допустими активи на трансгранична основа (вж. раздел 6.6).

6.2. Спецификации за допустимост на базови активи

ЕЦБ изготвя, поддържа и публикува списък на допустимите търгуеми активи ⁽⁴³⁾. Евросистемата предоставя на контрагентите становище само относно допустимостта като обезпечение за Евросистемата, ако вече емитирани търгуеми активи или непогасени нетъргуеми активи са предоставени на Евросистемата като обезпечение. Не се предоставя становище преди емитирането.

6.2.1. Критерии за допустимост на търгуеми активи

Дълговите сертификати, емитирани от ЕЦБ, и всички дългови сертификати, емитирани от НЦБ преди датата на приемането на еврото в съответната държава-членка, са допустими.

За определяне на допустимостта на други търгуеми активи се прилагат следните критерии за допустимост (вж. също таблица 4):

6.2.1.1. Вид на актива

Следва да е *дългов инструмент*, имащ:

- a) фиксиран размер на главницата, платим безусловно ⁽⁴⁴⁾; и
- b) купон, който не може да доведе до отрицателен паричен поток. Освен това купонът трябва да бъде един от следните: i) нулев купон; ii) фиксиран купон; или iii) плаващ купон, индексиран спрямо референтен лихвен процент. Купонът може да бъде индексиран спрямо промяна в рейтинга на самия емитент. Инфлационно индексираните облигации също са допустими активи.

Тези характеристики трябва да се запазят до погасяването на задължението. Възможно е дълговите инструменти да не дават права върху главницата и/или лихвата, които са подчинени на правата на държателите на други дългови инструменти на същия емитент.

Изискване a) не се прилага за *обезпечени с активи ценни книжа* с изключение на облигации, издадени от кредитни институции в съответствие с критериите, залегнали в член 52 от Директивата за ПКИПЦК ⁽⁴⁵⁾ (известни като „обезпечени банкови облигации“). Евросистемата оценява допустимостта на обезпечени с активи ценни книжа, различни от обезпечени банкови облигации, съгласно посочените по-долу критерии.

Активите, генериращи паричен поток, които обезпечават обезпечените с активи ценните книжа, отговарят на следните изисквания:

- a) придобиването на подобни активи следва да е регламентирано със закон в държава-членка на ЕС;
- b) дружество със специална цел за секюритизация ги придобива от инициатора или от посредник по начин, който Евросистемата счита, че представлява „истинска продажба“ („true sale“), валидна спрямо всяко трето лице, и до която инициаторът и неговите кредитори или посредникът и неговите кредитори нямат достъп, включително в случай на неплатежоспособност на инициатора или на посредника;
- v) предоставят се първоначално и се продават на емитент от инициатор или, ако е приложимо, от учреден в ЕИП посредник;
- г) не се състоят, изцяло или частично, действително или потенциално, от траншове на други обезпечени с активи ценни книжа ⁽⁴⁶⁾. Освен това не се състоят, изцяло или частично, действително или потенциално, от свързани с кредити облигации, суап-операции или други дериватни инструменти ⁽⁴⁷⁾ ⁽⁴⁸⁾, или синтетични ценни книжа;

⁽⁴³⁾ Този списък се публикува и актуализира ежедневно на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu. Търгуемите активи, издадени от нефинансови предприятия без присъден от агенция за външна кредитна оценка (АВКО) рейтинг на емисията, емитента или гаранта, не се включват в публичния списък на допустимите търгуеми активи. За тези дългови инструменти статутът на допустимост зависи от кредитната оценка, присъдена от източника на кредитна оценка, избран от съответния контрагент в съответствие с правилата на рамката на Евросистемата за кредитна оценка, приложими към вземания по кредити, както са описани в раздел 6.3.3.1.

⁽⁴⁴⁾ Облигации с варианти или други подобни права не са допустими активи.

⁽⁴⁵⁾ Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) (ОВ L 302, 17.11.2009 г., стр. 32).

⁽⁴⁶⁾ Това изискване не изключва ценни книжа, обезпечени с активи, при които структурата на емитиране включва две дружества със специална цел и изискването за „истинска продажба“ е изпълнено по отношение на тези дружества със специална цел, така че дълговите инструменти, емитирани от второто дружество със специална цел, са пряко или непряко обезпечени от първоначалната маса от активи и всичките парични потоци от активите, генериращи парични потоци, са прехвърлени от първото на второто дружество със специална цел.

⁽⁴⁷⁾ Това ограничение не включва суап-операциите, използвани при сделки с ценни книжа, обезпечени с активи, с цел хеджиране.

⁽⁴⁸⁾ Обезпечените с активи ценни книжа, които са в списъка на допустимите търгуеми активи от 10 октомври 2010 г., се освобождават от това изискване и остават допустими до 9 октомври 2011 г.

д) ако представляват вземания по кредити, е задължително длъжниците и кредиторите да бъдат учредени (или, ако са физически лица, да бъдат резиденти) в ЕИП и ако е приложимо, свързаното обезпечение да се намира в ЕИП. Правото, уреждащо тези вземания по кредити, е правото на една от страните от ЕИП. Ако представляват облигации, е задължително емитентите да бъдат учредени в ЕИП и облигациите да бъдат емитирани в страна от ЕИП съгласно правото на страната от ЕИП и свързаните с тях обезпечения трябва да се намират в ЕИП⁽⁴⁹⁾.

В случаите, когато инициаторите или, ако е приложимо, посредниците, са учредени в еврозоната или в Обединеното кралство, Евросистемата е проверила, че в тези юрисдикции няма тежки клаузи за възстановяване (clawback clauses). Ако инициаторът или, ако е приложимо, посредникът, е учреден в друга страна от ЕИП, обезпечения с активи ценни книжа могат да се считат за допустими само ако Евросистемата потвърди, че нейните права са защитени по подходящ начин срещу клаузи за възстановяване, които Евросистемата счита за приложими по правото на съответната страна от ЕИП. За тази цел се представя независима правна оценка в приемлива за Евросистемата форма, посочваща приложимите в страната правила за възстановяване, преди обезпечения с активи ценни книжа да бъдат приети за допустими⁽⁵⁰⁾. За да реши дали правата ѝ са подходящо защитени срещу правилата за възстановяване, Евросистемата може да изисква други документи, включително удостоверение за платежоспособност от получателя за периода непосредствено преди това (*suspect period*). Правилата за възстановяване, които Евросистемата счита за тежки и, поради това, за неприемливи, включват правила, при които продажбата на базовите активи може да бъде унищожена от ликвидатор единствено въз основа на това, че е включена в определен период (*suspect period*) преди обявяването на неплатежоспособността на продавача (инициатор/посредник), или когато такова унищожаване може да се предотврати от получателя, само ако той може да докаже, че не е знаел за неплатежоспособността на продавача (инициатора/посредника) по време на продажбата.

В рамките на една структурирана емисия, за да бъде допустим, даден транш (или подтранш) не може да бъде подчинен на други траншове от същата емисия. За един транш (или подтранш) се счита, че не е подчинен на други траншове (или подтраншове) на същата емисия, ако в съответствие с приоритета на плащането, приложим след доставянето на съобщението за изпълнение, както е предвидено в проспекта, никой друг транш (или подтранш) няма приоритет над този транш (или подтранш) по отношение на получаването на плащане (главница и лихва), и по този начин такъв транш (или подтранш) е последен при понасянето на загуби измежду различните траншове или подтраншове на структурирана емисия. За структурираните емисии, където проспектът предвижда съобщение за предсрочно изпълнение и съобщение за изпълнение, неподчинеността на транша (или подтранша) се осигурява съгласно приоритета на плащанията по двете съобщения — за предсрочно изпълнение и за изпълнение.

Евросистемата си запазва правото да изиска от съответна трета страна (например от емитента, първоначалния собственик или уреждащия сделката) пояснения и/или правно потвърждение, които смята за необходими за оценката на допустимостта на обезпечения с активи ценни книжа.

6.2.1.2. Кредитни стандарти

Дълговият инструмент трябва да отговаря на високите кредитни стандарти, посочени в раздел 6.3.2 на правилата относно търгуемите активи от рамката на Евросистемата за кредитна оценка.

6.2.1.3. Място на емитиране

Дълговият инструмент трябва да е депозиран/регистриран (емитиран) в ЕИП при централна банка или централен депозитар на ценни книжа, които отговарят на минималните стандарти, установени от ЕЦБ⁽⁵¹⁾. Ако търгуем дългов инструмент е емитиран от нефинансово предприятие⁽⁵²⁾, на което не е присъден рейтинг от призната агенция за външна кредитна оценка (АВКО), мястото на емитиране трябва да е в еврозоната.

⁽⁴⁹⁾ Обезпечения с активи ценни книжа, които са в списъка на допустимите търгуеми активи от 10 октомври 2010 г., се освобождават от това изискване и остават допустими до 9 октомври 2011 г.

⁽⁵⁰⁾ Обезпечения с активи ценни книжа, които са в списъка на допустимите търгуеми активи от 10 октомври 2010 г., се освобождават от това изискване и остават допустими до 9 октомври 2011 г.

⁽⁵¹⁾ За да бъдат допустими, глобалните международни дългови ценни книжа на приносител, емитирани на или след 1 януари 2007 г. чрез международните централни депозитари за ценни книжа Euroclear Bank (Belgium) и Clearstream Banking Luxembourg, се емитират под формата на нови глобални облигации (New Global Notes) и се депозират при глобален попечител (Common Safekeeper), който е международен централен депозитар за ценни книжа или, ако е приложимо, при централен депозитар на ценни книжа, който отговаря на минималните стандарти, установени от ЕЦБ. Глобалните международните дългови ценни книжа на приносител, които са емитирани под формата на класически глобални облигации (Classical Global Notes) преди 1 януари 2007 г., и взаимозаменяемите ценни книжа, емитирани под един и същ ISIN код на или след тази дата, остават допустими до падежа. За да бъдат допустими, международните поименни дългови ценни книжа с международен сертификат, които са емитирани след 30 септември 2010 г. чрез международните централни депозитари на ценни книжа Euroclear Bank (Belgium) и Clearstream Banking Luxembourg, се емитират съгласно новата попечителска структура за международни дългови сертификати. Международните поименни дългови ценни книжа с международен сертификат, които са емитирани преди или на тази дата, остават допустими до падежа. Международните дългови ценни книжа на приносител с окончателен сертификат престават да бъдат допустими, ако са емитирани след 30 септември 2010 г. Международните дългови ценни книжа на приносител с окончателен сертификат, които са емитирани преди или на тази дата, остават допустими до падежа.

⁽⁵²⁾ Нефинансовите предприятия се дефинират в Европейската система от сметки 1995.

6.2.1.4. Процедури по сетълмент

Дълговият инструмент трябва да бъде прехвърлим в безлична форма. Той трябва да бъде държан и неговият сетълмент да се извършва в еврозоната чрез сметка при Евросистемата или в система за сетълмент на ценни книжа, която отговаря на установените от ЕЦБ стандарти, така че изпълнението и реализацията да се определят по законодателството на държава-членка.

Ако централният депозитар на ценни книжа, където се емитира активът, и системата за сетълмент на ценни книжа, в която той се държи, не са едни и същи, двете институции трябва да са свързани посредством връзка, одобрена от ЕЦБ ⁽⁵³⁾.

6.2.1.5. Приемливи пазари

Дълговият инструмент трябва да бъде допуснат за търгуване на регулиран пазар, както е определено в Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти, за изменение на Директиви 85/611/ЕИО и 93/6/ЕИО на Съвета и Директива 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 93/22/ЕИО на Съвета ⁽⁵⁴⁾, или да се търгува на отделни нерегулирани пазари, както е определено от ЕЦБ ⁽⁵⁵⁾. Оценкаването от Евросистемата на нерегулираните пазари се основава на три принципа — сигурност, прозрачност и достъпност ⁽⁵⁶⁾.

6.2.1.6. Вид на емитента/гаранта

Дълговият инструмент може да бъде емитиран или гарантиран от централни банки на държавите-членки на ЕС, предприятия от публичния сектор, предприятия от частния сектор или международни или наднационални институции.

6.2.1.7. Място на установяване на емитента/гаранта

Емитентът трябва да е установен в ЕИП или в някоя от държавите от Г-10 извън ЕИП ⁽⁵⁷⁾ ⁽⁵⁸⁾. В последния случай дълговите инструменти може да бъдат смятани за допустими само ако Евросистемата удостовери, че нейните права са защитени по подходящ посочен от нея начин съгласно законите на съответната държава от Г-10, която е извън ЕИП. Ето защо трябва, за да може активите да се смятат за допустими, трябва да се представи правна оценка, приемлива за Евросистемата по форма и съдържание. При обезпечени с активи ценни книжа емитентът трябва да е установен в ЕИП.

Гарантът трябва да е установен в ЕИП, освен ако не е необходима гаранция за установяване на високите кредитни стандарти за търгуеми активи, както е посочено в раздел 6.3.2.

Международните или наднационалните институции са допустими емитенти/гаранти независимо от своето място на установяване. В случай че търгуем дългов инструмент е емитиран от нефинансова институция, на която не е присъден рейтинг от АВКО, емитентът/гарантът трябва да е установен в еврозоната.

6.2.1.8. Валутна деноминация

Дълговият инструмент трябва да е деноминиран в евро ⁽⁵⁹⁾.

6.2.2. Критерии за допустимост на нетъргуеми активи

Три вида нетъргуеми активи са допустими като обезпечение е единната рамка за допустими активи: срочни депозити от допустими контрагенти, вземания по кредити и нетъргуеми потребителски дългови инструменти, обезпечени с ипотека ⁽⁶⁰⁾.

⁽⁵³⁾ Описанието на стандартите за използване на допустима система за сетълмент на ценни книжа в еврозоната и актуализиран списък на допустимите начини за връзка между тези системи могат да бъдат намерени на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu.

⁽⁵⁴⁾ ОВ L 145, 30.4.2004 г., стр. 1.

⁽⁵⁵⁾ Списък на приемливите нерегулирани пазари, които се актуализира най-малко веднъж годишно, е публикуван на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu.

⁽⁵⁶⁾ „Сигурност“, „прозрачност“ и „достъпност“ са дефинирани от Евросистемата изключително с оглед на изпълнението на функцията ѝ по управление на обезпеченията. Попборът няма за цел да оценява качеството на различните пазари по същество. Принципиите трябва да се тълкуват, както следва. Под *сигурност* се разбира сигурност на сделките, в частност сигурност относно валидността и изпълнимостта им. Под *прозрачност* се разбира безпрепятствен достъп до информацията относно правилата за пазарните процедури и операции, финансовите характеристики на активите, механизма на ценообразуване и съответните цени и количества (котировки, лихвени проценти, търгувани обеми, саида и пр.). *Достъпността* се отнася за възможността на Евросистемата да има достъп и да участва на пазара; даден пазар е достъпен за целите на управление на обезпеченията, ако неговите процедурни и оперативни правила позволяват на Евросистемата да получава информация и да извършва необходимите за тези цели сделки.

⁽⁵⁷⁾ Страните от Г-10 извън ЕИП понастоящем включват Съединените щати, Канада, Япония и Швейцария.

⁽⁵⁸⁾ Търгуеми активи, емитирани преди 1 януари 2007 г. от лице, което не е установено в ЕИП или в една от страните от Г-10 извън ЕИП, но са гарантирани от лице, установено в ЕИП, са допустими до 31 декември 2011 г., при условие че отговарят на другите критерии за допустимост и на приложимите спрямо гаранциите изисквания съгласно предвиденото в раздел 6.3.2. След тази дата те стават недопустими.

⁽⁵⁹⁾ Изразен в евро или в неговите национални деноминации.

⁽⁶⁰⁾ Между 2007 г. и 2013 г. се въвежда междинен режим за вземания по кредити, позволяващ на всяка НЦБ да избере минималния праг за размера на вземанията по кредити, допустим за целите на залозите, освен за трансгранично използване, и да реши дали трябва да бъде приложена такса за обработка. През 2013 г. ще бъде въведен изцяло уеднаквен режим.

6.2.2.1. Вземания по кредити

За да бъде допустимо, дадено вземане по кредит ⁽⁶¹⁾ трябва да отговаря на следните критерии за *допустимост* (вж. също таблица 4):

- а) *Вид на актива*: следва да е вземане по кредит, което представлява задължение на даден длъжник към контрагент на Евросистемата. Вземанията по кредити, които са с „намаляващо салдо“ (т.е. главницата и лихвата се изплащат съгласно предварително договорен график), също са допустими. Неусвоени кредитни линии (например неусвоени кредитни улеснения под формата на вземания по револвиращи кредити), овърдрафти по текущи сметки и акредитиви (които разрешават усвояването на кредита, но сами по себе си не са вземания по кредити) не са допустими. Делът в синдикиран заем на институция, участваща в синдикат, се смята за допустим вид вземане по кредит. Вземанията по кредити не могат да дават права по главницата и/или лихвата, които са подчинени на правата на держателите на други вземания по кредити (или други трансше или подтрансше от същия синдикиран заем) или дългови инструменти на същия емитент.
- б) Вземането по кредита трябва да има: а) фиксиран размер на главницата, платима безусловно; и б) лихвен процент, който не може да породи отрицателен паричен поток. Освен това лихвеният процент трябва да е от един от следните видове: 1) с нулев купон; 2) с фиксиран купон; или 3) с плаващ купон, индексиран спрямо референтен лихвен процент. Освен това вземанията по кредити с лихвен процент, свързан с процента на инфлация, са също допустими. Тези характеристики трябва да се запазят до погасяването на задължението.
- в) *Вид на длъжника/гаранта*: допустимите длъжници и гарантите са нефинансови предприятия ⁽⁶²⁾, субекти от публичния сектор и международни или наднационални институции. Всеки длъжник поотделно е персонално отговорен за пълното погасяване на вземането по въпросния кредит (солидарно отговорните съдължници за отделни вземания по кредити се изключват).
- г) *Място на установяване на длъжника/гаранта*: длъжникът трябва да е установен в еврозоната. Гарантът трябва също да е установен в еврозоната, освен ако не е необходима гаранция за установяване на високите кредитни стандарти за нетъргуеми активи, както е посочено в раздел 6.3.3. Това изискване не се отнася за международни или наднационални институции.
- д) *Кредитни стандарти*: качеството на вземанията по кредити се оценява на база на кредитоспособността на длъжника или гаранта. Вземанията по кредити трябва да отговарят на високите кредитни стандарти, посочени в правилата за нетъргуеми активи на рамката на Евросистемата за кредитна оценка, изложени в раздел 6.3.3.
- е) *Минимален размер*: по време на предоставянето му за използване като обезпечение (мобилизация) от контрагента размерът на вземането по кредита трябва да отговаря на изискването за минимален праг. Всяка НЦБ може да прилага по свой избор минимален размер за вземанията по вътрешни кредити. За трансгранично използване се прилага общ минимален праг от 500 000 EUR. Предвижда се колкото е възможно по-скоро през 2013 г. да се въведе общ минимален праг от 500 000 EUR за размера на всички вземания по кредити в еврозоната.
- ж) *Процедура за обработка*: вземането по кредит трябва да се обработва съгласно процедурите на Евросистемата, дефинирани в съответната национална документация.
- з) *Приложено право*: споразумението за вземането по кредит, както и споразумението между контрагента и НЦБ, която мобилизира вземането по кредит като залог („мобилизационно споразумение“), трябва да е уреждащ от правото на държава-членка. Освен това общият брой на различните приложими права по отношение на: i) контрагента, ii) кредитора, iii) длъжника, iv) гаранта (ако има такъв), v) споразумението за вземането по кредит, и vi) мобилизационното споразумение, не може да бъде повече от две.
- и) *Валутна деноминация*: вземането по кредит трябва да е деноминирано в евро ⁽⁶³⁾.

6.2.2.2. Нетъргуеми обезпечени с ипотека потребителски дългови инструменти

По отношение на обезпечените с ипотека потребителски дългови инструменти се прилагат следните критерии (вж. също таблица 4):

- а) *Вид на актива*: следва да представлява дългов инструмент (запис на заповед или менителница), който е обезпечен с пул от жилищни ипотечи и не е напълно секюритизиран. Трябва да е възможно заместване на активи от базисния пул и да е налице механизъм, който да гарантира приоритета на Евросистемата пред кредиторите, освен тези кредитори, за които е предвидено изключение обосновано с държавната политика ⁽⁶⁴⁾.
- б) Обезпечените с ипотека потребителски дългови инструменти трябва да имат: i) фиксиран размер на главницата, платима безусловно; и ii) лихвен процент, който не може да породи отрицателен паричен поток.

⁽⁶¹⁾ Вземанията по кредити се наричат още банкови заеми. *Schuldscheindarlehen* и нидерландски регистрирани частни вземания от правителството или от други допустими длъжници, които са обезпечени с държавна гаранция (например жилищни сдружения), се смятат за равностойни на вземания по кредити.

⁽⁶²⁾ Както са дефинирани в Европейската система от сметки 1995.

⁽⁶³⁾ Изразен в евро или в неговите национални деноминации.

⁽⁶⁴⁾ Понастоящем единствените инструменти в този клас активи са ирландските записи на заповед, обезпечени с ипотека.

- в) *Кредитни стандарти*: обезпечените с ипотека потребителски дългови инструменти трябва да отговарят на високите кредитни стандарти, които се оценяват според частта от рамката на Евросистемата за кредитна оценка, която се отнася за обезпечени с ипотека потребителски дългови инструменти, както е изложено в раздел 6.3.3.
- г) *Вид на емитента*: допустими емитенти са кредитните институции, които са допустими контрагенти.
- д) *Място на установяване на емитента*: емитентът трябва е установен в еврозоната.
- е) *Процедура за обработка*: обезпечените с ипотека потребителски дългови инструменти трябва да се обработват в съответствие с процедурите на Евросистемата, както са дефинирани в съответната национална документация.
- ж) *Валутна деноминация*: обезпечените с ипотека потребителски дългови инструменти трябва да са деноминирани в евро ⁽⁶⁵⁾.

6.2.3. Допълнителни изисквания за използването на допустими активи

6.2.3.1. Допълнителни правни изисквания по отношение на вземанията по кредити

За да се гарантира, че се създава валидно обезпечение за вземанията по кредити и че вземането по кредит може бързо да се реализира в случай на неизпълнение от страна на контрагента, трябва да са спазени допълнителни правни изисквания. Тези правни изисквания са свързани със:

- а) проверка за наличие на вземания по кредити;
- б) уведомяване на длъжника относно мобилизацията на вземането по кредита или регистрацията на такава мобилизация;
- в) липса на ограничения, свързани с банкова тайна и поверителност;
- г) липса на ограничения за мобилизацията на вземането по кредита;
- д) липса на ограничения за реализацията на вземането по кредита.

Съдържанието на тези правни изисквания е изложено в допълнение 7. Допълнителни подробности относно конкретните характеристики на националните юрисдикции са посочени в съответната национална документация.

6.2.3.2. Правила за използването на допустими активи

Търгуемите активи могат да се използват при всички операции по паричната политика, основани на базови активи, т.е. обратни сделки и окончателни сделки на открития пазар, и при пределното кредитно улеснение. При обратни сделки на открития пазар и при използването на пределното кредитно улеснение нетъргуемите активи могат да се използват като базови активи. Те не се използват при окончателни сделки на Евросистемата. Всички търгуеми и нетъргуеми активи могат да се използват и като базови активи при кредит в рамките на деня.

Независимо от факта, че даден търгуем или нетъргуем актив отговаря на всички критерии за допустимост, контрагентът не може да представи като обезпечение актив, емитиран или гарантиран от самия него или от друг субект, с който е в тесни връзки ⁽⁶⁶⁾.

„Тесни връзки“ означава положение, при което контрагентът е свързан с емитент/длъжник/гарант по допустими активи, поради това че:

- а) контрагентът притежава пряко или косвено посредством едно или повече предприятия 20 % или повече от капитала на емитента/длъжника/гаранта;
- б) емитентът/длъжникът/гарантът притежава пряко или косвено посредством едно или повече предприятия 20 % или повече от капитала на контрагента; или
- в) трета страна пряко или косвено посредством едно или повече предприятия притежава повече от 20 % от капитала на контрагента и повече от 20 % от капитала на емитента/длъжника/гаранта.

За целите на осъществяването на паричната политика, по-специално за наблюдение на спазването на правилата за използване на допустими активи, касаещи тесни връзки, Евросистемата обменя вътрешно информация относно капиталовите участия, която надзорните органи са предоставили за тези цели. Към информацията са приложими същите стандарти за поверителност, които надзорните органи прилагат.

Горепосочените разпоредби, касаещи тесни връзки, не се прилагат за: а) тесни връзки между контрагента и субект от публичния сектор от ЕИП, който има право да събира данъци, или когато дългов инструмент е гарантиран от субект от публичния сектор от ЕИП, който има право да събира данъци; б) обезпечени банкови облигации, емитирани в съответствие с критериите, изложени в член 52, параграф 4 от Директивата за ПКИПЦК; или в) случаи, при които дълговите инструменти са защитени със специална правна защита, сравними с тези за инструментите по буква б), като например в случая на: и) нетъргуеми потребителски дългови инструменти, обезпечени с

⁽⁶⁵⁾ Изразен в евро или в неговите национални деноминации.

⁽⁶⁶⁾ В случай че контрагентът използва актив, който поради идентичността между емитента/длъжника/гаранта или поради наличието на тесни връзки не се използва или вече не може да се използва за обезпечаване на непогасен кредит, той е длъжен незабавно да уведоми за това съответната национална централна банка. На следващата дата за оценка активите се оценяват на нула и може да бъде инициирано искане за предоставяне на допълнително обезпечение (вж. също допълнение 6). Освен това контрагентът следва да изтегли актива на първата възможна дата.

ипотека, които не са ценни книжа; или ii) структурирани обезпечени банкови облигации, обезпечени с жилищни кредити или структурирани обезпечени банкови облигации, обезпечени с търговски ипотечни кредити (т.е. определени обезпечени банкови облигации, които не са обявени от Европейската комисия за отговарящи на изискванията на Директивата за ПКИПЦК), които изпълняват всички критерии, приложими за обезпечените с активи ценни книжа, както е посочено в раздели 6.2 и 6.3, и следните допълнителни критерии:

При структурирани обезпечени банкови облигации, гарантирани с жилищни кредити:

- a) Всички жилищни кредити, които са базови за структурираните обезпечени банкови облигации, трябва да са деноминирани в евро; емитентът (и длъжникът, и гарантът, ако са юридически лица) трябва да е учреден в държава-членка, техните базови активи трябва да се намират в държава-членка и приложимото за заема право трябва да бъде на държава-членка.
- b) Жилищните кредити са допустими за пула от обезпечения на съответните структурирани банкови облигации, ако са гарантирани от допустим гарант или са обезпечени с ипотека. При неизпълнение допустимите гаранции трябва да бъдат платими в рамките на 24 месеца. Допустимите гаранции за целите на тези гарантирани заеми могат да се предоставят с различни видове договори, включително застрахователни договори, при условие че се предоставят от субект от публичния сектор или финансова институция, която подлежи на надзор от публично-направен характер. За целите на тези гарантирани заеми гарантът не може да има тесни връзки с емитента на обезпечените банкови облигации и следва да има рейтингова оценка поне A+/A1/АН от приета АВКО до приключването на сделката.
- в) Приемат се взаимозаменяемите обезпечения с високо качество, представляващи максимум 10 % от пула от обезпечения. Тази граница може да бъде превишена само след задълбочен преглед от съответната НЦБ.
- г) Максималният дял за всеки отделен допустим заем, който може да бъде финансиран чрез емитирането на структурирани обезпечени банкови облигации, е 80 % от съотношението кредит/обезпечение (LVT). Изчисляването на това съотношение се базира на консервативна пазарна оценка.
- д) Минималният размер на задължителното свръхобезпечение е 8 %.
- е) Максималната стойност на жилищните кредити е 1 милион евро.
- ж) Кредитната оценка на пула от обезпечения трябва да отговаря на вероятност за неизпълнение (PD) възлизаща на 10 базисни точки в рамките на една година и съответстваща на прага за кредитна оценка „А“ (вж. раздел 6.3.1).
- з) Прилага се дългосрочен минимален праг „А“ („А-“ от Fitch или Standard & Poor's или „A3“ от Moody's или „AL“ от DBRS) за емитента и свързаните лица, които са част от или са свързани със сделката по отношение на структурираната обезпечена банкова облигация.

При структурирани обезпечени банкови облигации, обезпечени с търговски ипотечни кредити:

- a) Всички търговски ипотечни кредити, които са базови за структурираните обезпечени банкови облигации, следва да са деноминирани в евро; емитентът (и длъжникът, и гарантът, ако са юридически лица) трябва да е учреден в държава-членка, техните базови активи трябва да се намират в държава-членка и приложимото за заема право трябва да е на държава-членка.
- b) Приемат се взаимозаменяемите обезпечения с високо качество, представляващи максимум 10 % от пула от обезпечения. Тази граница може да бъде превишена само след задълбочен преглед от съответната НЦБ.
- в) Максималният дял за всеки отделен допустим заем, който може да бъде финансиран чрез емитирането на структурирани обезпечени банкови облигации, е 60 % от LVT. Изчисляването на това съотношение се базира на консервативна пазарна оценка.
- г) Минималният размер на задължителното свръхобезпечение е 10 %.
- д) Делът на всеки заемател в пула от обезпечения след агрегиране на всички суми на отделните заеми, които са непогасени от даден заемател, не може да надхвърля 5 % от общата стойност на пула от обезпечения.
- е) Кредитната оценка поотделно на пула от обезпечения трябва да отговаря на степен на кредитно качество 1 в съответствие с рейтинговата скала на Евросистемата (вж. раздел 6.3.1).
- ж) Прилага се степен на кредитно качество 2 за емитента и свързаните лица, които са част от или са свързани със сделката по отношение на структурираната обезпечена банкова облигация.
- з) Всички базови търговски ипотечни кредити се преоценяват поне веднъж годишно. Спадът в цените на имотите следва да бъде изцяло отразен при преоценката. В случай на нарастване на цените се прилага допустимо отклонение в размер на 15 %. Заеми, които не отговарят на изискването за прага LTV, трябва да бъдат заменени с нови заеми или да бъдат свръхобезпечени при наличие на одобрение от НЦБ. Основната методология за оценка, която се прилага, е пазарната стойност, т.е. оценка за цената, която би се получила, ако активите бъдат продадени на пазара при полагане на разумни усилия. Тази преценка се базира на най-консервативната пазарна оценка. Също така могат да се прилагат и статистически методи, но само като вторична методология за оценка.

- и) Следва винаги да се поддържа ликвиден резерв под формата на парични наличности в евро, депозирани при допустим контрагент, за обезпечаване на всички лихвени плащания, отнасящи се до обезпечени банкови облигации за следващия шестмесечен период.
- й) Когато през деветте месеца преди падежа на обезпечената банкова облигация с твърдо еднократно погасяване на главницата (*hard bullet*) краткосрочният кредитен рейтинг на заемателя на базов търговски ипотечен кредит спадне под 2 степен на кредитно качество, този заемател трябва да обяви определена сума наличност в евро, достатъчна да покрие съответното погасяване на главницата на тази облигация, както и свързаните с това разходи, предвидени за плащане по нея от страна на емитента като част от запаса от ликвидност.
- к) В случай на ликвидна криза първоначалният матуритет може да бъде удължен до 12 месеца, за да се компенсират несъвпаденията в падежа на амортизируемите кредити в пула от обезпечения и еднократното погасяване на обезпечената банкова облигация. Обезпечената банкова облигация обаче ще стане недопустима за собствено ползване след датата на първоначалния матуритет.

Освен това при обезпечени с жилищни кредити структурирани обезпечени банкови облигации или обезпечени с търговски ипотечни кредити структурирани обезпечени банкови облигации контрагентите представят правен документ от реномирана юридическа кантора, с който се потвърждават следните обстоятелства:

- а) Емитентът на обезпечените банкови облигации е кредитна институция, учредена в държава-членка на ЕС, и не е дружество със специална цел, дори и ако тези обезпечени банкови облигации са гарантирани от кредитна институция, учредена в държава-членка на ЕС.
- б) Емитентът/емисията на обезпечените банкови облигации подлежи на специален надзор от публичноправен характер за защита на притежателите на обезпечени банкови облигации съгласно правото на държавата-членка, в която е учреден емитентът или където са емитирани обезпечените банкови облигации.
- в) В случай на неплатежоспособност на емитента притежателят на обезпечените банкови облигации има приоритет по отношение на погасяването на главницата и изплащането на лихвите по (базовите) допустими активи.
- г) Сумите, които произтичат от емисията на обезпечените банкови облигации, подлежат на инвестиране (съгласно инвестиционните правила, съдържащи се в документите за емисията обезпечени банкови облигации) съобразно съответното национално законодателство за обезпечени банкови облигации или друго законодателство, приложимо към съответните активи.

Освен това контрагентът не може да предостави като обезпечение обезпечени с активи ценни книжа, ако самият той (или трета страна, с която той е в тесни връзки) осигурява валутно хеджиране на обезпечените с активи ценни книжа, участвайки в сделка по валутно хеджиране с емитента като хеджингов контрагент, или осигурява ликвидна помощ за 20 % или повече непогасени салда от обезпечените с активи ценни книжа.

Всички допустими търгуеми и нетъргуеми активи трябва да могат да се използват трансгранично в цялата еврозона. Това означава, че всички контрагенти от Евросистемата трябва да бъдат в състояние да използват допустими активи посредством своите връзки с местните системи за сепълмент на ценни книжа в случай на търгуеми активи или посредством други допустими споразумения за получаване на кредит от НЦБ на държавата-членка, в която е установен контрагентът (вж. раздел 6.6).

Таблица 4

Допустими активи при операциите на Евросистемата по паричната политика

Критерии за допустимост	Търгуеми активи ⁽¹⁾	Нетъргуеми активи ⁽²⁾	
Вид на актива	Дългови сертификати на ЕЦБ Други търгуеми дългови инструменти ⁽³⁾	Вземания по кредити	Обезпечени с ипотека потребителски дългови инструменти
Кредитни стандарти	Активът трябва да отговаря на високи кредитни стандарти. Високите кредитни стандарти се оценяват съгласно правилата за търгуемите активи от рамката на Евросистемата за кредитна оценка ⁽³⁾	Длъжникът/гарантът трябва да отговаря на високи кредитни стандарти. Кредитоспособността се оценява съгласно правилата за вземанията по кредити от рамката на Евросистемата за кредитна оценка	Активът трябва да отговаря на високи кредитни стандарти. Високите кредитни стандарти се оценяват според правилата за обезпечени с ипотека потребителски дългови инструменти от рамката на Евросистемата за кредитна оценка

Критерии за допустимост	Търгуеми активи ⁽¹⁾	Нетъргуеми активи ⁽²⁾	
		Не е приложимо	Не е приложимо
Място на емисията	ЕИП ⁽³⁾	Не е приложимо	Не е приложимо
Процедури за сепълмент/обработка на инструмента	Място на сепълмент: еврозона Инструментите трябва да бъдат депозирани централно в безлична форма при НЦБ или в система за сепълмент на ценни книжа, изпълняваща минималните стандарти на ЕЦБ	Процедури на Евросистемата	Процедури на Евросистемата
Вид на емитента/длъжника/гарантите	НЦБ Публичен сектор Частен сектор Международни и наднационални институции	Публичен сектор Нефинансови предприятия Международни и наднационални институции	Кредитни институции
Място на установяване на емитента, длъжника и гаранта	Емитент ⁽³⁾ : ЕИП или държави от Г-10 извън ЕИП Длъжник: ЕИП Гарант ⁽³⁾ : ЕИП	Еврозона	Еврозона
Приемливи пазари	Регулирани пазари Нерегулирани пазари, приемливи за ЕЦБ	Не е приложимо	Не е приложимо
Валута	Евро	Евро	Евро
Минимален размер	Не е приложимо	Минимален праг за размера при представяне на вземане по кредит — за ползване в страната: по избор на НЦБ, — за трансгранично ползване: общ праг от 500 000 EUR. Колкото е възможно по-скоро през 2013 г.: въвеждане на общ минимален праг от 500 000 EUR за цялата еврозона.	Не е приложимо
Приложимо право	При обезпечените с активи ценни книжа придобиването на базовите активи трябва да се урежда от правото на държава — членка на ЕС. Правото, уреждащо базовите вземания по кредити, е правото на една от страните от ЕИП	Приложимо право относно споразуменията за вземания по кредити и мобилизацията; правото на дадена държава-членка. Общият брой на различните юрисдикции на приложимо право спрямо а) контрагента; б) кредитора; в) длъжника; г) гаранта (ако има такъв); д) споразумението за вземане по кредит; и е) мобилизационното споразумение не трябва да превишава две.	Не е приложимо
Трансгранично използване	Да	Да	Да

⁽¹⁾ Повече подробности са представени в раздел 6.2.1.

⁽²⁾ Повече подробности са представени в раздел 6.2.2.

⁽³⁾ Кредитните стандарти за емитирани или гарантирани от нефинансови предприятия нетъргуеми дългови инструменти се определят въз основа на източник на кредитна оценка, избран от съответния контрагент в съответствие с правилата за вземанията по кредити от рамката на Евросистемата за кредитна оценка, както е посочено в раздел 6.3.3. При тези търгуеми дългови инструменти са променени следните критерии за допустимост на търгуеми активи: място на установяване на емитента/гаранта — еврозоната; място на емисията — еврозоната.

6.3. Рамка на Евросистемата за кредитна оценка

6.3.1. Обхват и елементи

Рамката на Евросистемата за кредитна оценка определя процедурите, правилата и техниките, които гарантират спазването на изискването на Евросистемата за високи кредитни стандарти по отношение на всички допустими активи.

При установяването на високи кредитни стандарти съобразно общата рамка Евросистемата разграничава търгуемите от нетъргуемите активи (вж. раздели 6.3.2 и 6.3.3), за да бъде взет предвид различният правен характер на тези активи и по причини, свързани с оперативната ефективност.

При оценката на кредитните стандарти за допустими активи Евросистемата взема предвид информация за кредитната оценка от системите за кредитна оценка, спадащи към един от следните четири източника: агенции за външна кредитна оценка (АВКО), вътрешни системи за кредитна оценка на НЦБ, вътрешни рейтингово базирани системи на контрагенти или рейтингови инструменти на доставчици — трети страни. Освен това при оценката на кредитните стандарти Евросистемата взема предвид институционални критерии и характеристики, които гарантират еднаква защита на притежателите на инструменти, като например гаранции.

Що се отнася до източник АВКО, оценката трябва да се базира на публичен рейтинг. Евросистемата си запазва правото, ако сметне за нужно, да изисква пояснения. Рейтингът на обезпечените с активи ценни книжа се обяснява в публично достъпен доклад за кредитния рейтинг под формата на подробен доклад преди продажбата или новата емисия, включващ наред с всичко останало подробен анализ на структурните и правните аспекти, подробна оценка на пула от обезпечения, анализ на участниците в сделката, както и анализ на всички други свързани особености на сделката. Освен това АВКО трябва да публикува редовни доклади за надзора върху обезпечените с активи ценни книжа. Публикуването на тези доклади съответства на честотата и времевите периоди на купонните плащания. Тези доклади съдържат най-малко актуализация на основните данни за сделката (напр. състав на пула от обезпечения, участници в сделката, капиталова структура), както и данни за изпълнението.

Бенчмаркът на Евросистемата за установяване на нейното минимално изискване за високи кредитни стандарти (нейният „праг за кредитно качество“) се дефинира като кредитна оценка със степен на кредитно качество 3 по хармонизираната рейтингова скала на Евросистемата⁽⁶⁷⁾. Евросистемата счита, че вероятността за неизпълнение, която възлиза на 0,40 % в рамките на едногодишен период, съответства на 3 степен на кредитно качество, при условията на редовен преглед. Рамката на Евросистемата за кредитна оценка се придържа към определението за случай на неизпълнение, дадено в Директивата за капиталовите изисквания⁽⁶⁸⁾. Евросистемата публикува най-ниския кредитен клас, който отговаря на изисквания праг на кредитно качество за всяка приемлива АВКО, без да носи отговорност за своята оценка на АВКО, отново при условията на редовен преглед. По отношение на обезпечените с активи ценни книжа бенчмаркът на Евросистемата за установяването на нейните минимални изисквания за високи кредитни стандарти се дефинира като кредитна оценка „AAA“⁽⁶⁹⁾ при емитиране. До падежа на обезпечената с активи ценна книга минималният праг на Евросистемата, възлизаш на 2 степен на кредитно качество по хармонизираната рейтингова скала на Евросистемата („A“), се запазва⁽⁷⁰⁾. По отношение на обезпечените с ипотека потребителски дългови инструменти, бенчмаркът на Евросистемата за установяване на нейното минимално изискване за високи кредитни стандарти се дефинира като кредитна оценка, имаща степен на кредитно качество 2 по хармонизираната рейтингова скала на Евросистемата („A“). Евросистемата счита, че вероятността за неизпълнение, която в рамките на едногодишен период възлиза на 0,10 %, съответства на степен на кредитно качество 2 при условията на редовен преглед.

Евросистемата си запазва правото да определи дали дадена емисия, емитент, длъжник или гарант изпълняват нейните изисквания за високи кредитни стандарти въз основа на всяка информация, която тя счете за относима, и на това основание може да отхвърли, ограничи използването на активи или приложи допълнителни допустими отклонения, за да осигури адекватна защита на Евросистемата от риск в съответствие с член 18.1 от Устава на ЕЦБ. Такива мерки може да се прилагат и по отношение на определени контрагенти, по-специално ако кредитното качество на контрагента изглежда, че има голяма корелация с кредитното качество на активите, предоставени от контрагента като обезпечение. Ако отхвърлянето се базира на надзорна информация, използването на такава информация, предоставена от контрагенти или надзорни органи, ще бъде строго съизмеримо със и необходимо за изпълнението на задачите на Евросистемата по провеждането на паричната политика.

⁽⁶⁷⁾ Хармонизираната рейтингова скала на Евросистемата е публикувана на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu. Кредитна оценка със степен на кредитно качество 3 означава минимален дългосрочен рейтинг „BBB-“ от Fitch или Standard & Poor's или „Baa3“ от Moody's, или „BBB“ от DBRS.

⁽⁶⁸⁾ Директивата за капиталовите изисквания обхваща Директива 2006/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно предприемането и осъществяването на дейност от кредитните институции (ОВ L 177, 30.6.2006 г., стр. 1) и Директива 2006/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно капиталовата адекватност на инвестиционните посредници и кредитните институции (ОВ L 177, 30.6.2006 г., стр. 201).

⁽⁶⁹⁾ Кредитна оценка „AAA“ означава дългосрочен рейтинг „AAA“ от Fitch, Standard & Poor's или DBRS или „Aaa“ от Moody's, или, ако това не е приложимо, краткосрочен рейтинг „F1+“ от Fitch или „A-1+“ от Standard & Poor's или „R-1H“ от DBRS.

⁽⁷⁰⁾ Кредитен рейтинг „A“ означава минимум дългосрочен рейтинг „A-“ на Fitch или Standard & Poor's, или „A3“ на Moody's, или „AL“ на DBRS.

Активи, емитирани или гарантирани от институции, които са обект на блокиране на средства и/или на други мерки, наложени от Съюза съгласно член 75 от Договора или от държава — членка на ЕС, ограничавачи използването на техните средства или по отношение на които Управителният съвет на ЕЦБ е приел решение за временно прекратяване или изключване на достъпа им до операции на открития пазар или до ликвидните улеснения с постоянен достъп на Евросистемата, могат да се изключат от списъка с допустими активи.

6.3.2. Създаване на високи кредитни стандарти за търгуеми активи

Високите кредитни стандарти за търгуеми активи са установени въз основа на следния набор от критерии:

- а) *Кредитна оценка от АВКО*: най-малко една кредитна оценка от приемлива АВКО (както е предвидено в раздел 6.3.4) за емисията (или при липса на такава — за емитента) трябва да отговаря на прага на Евросистемата за кредитно качество ⁽⁷¹⁾ ⁽⁷²⁾. ЕЦБ публикува праг за кредитно качество за всички приемливи АВКО, както са описани в раздел 6.3.1 ⁽⁷³⁾.
- б) *Кредитна оценка от АВКО за обезпечени с активи ценни книжа*: за обезпечени с активи ценни книжа, емитирани на или след 1 март 2010 г., Евросистемата изисква поне две кредитни оценки от приемливи АВКО за съответната емисия. За да се определи допустимостта на тези ценни книжа, се прилага „правилото за втората по ред кредитна оценка“, което означава, че не само най-добрата, а и втората по ред налична кредитна оценка от АВКО трябва да съответства на прага за кредитно качество за обезпечените с активи ценни книжа. Въз основа на това правило Евросистемата изисква, за да бъдат допустими ценните книжа, двете кредитни оценки да са с ниво „AAA“/„Aaa“ при емитирането и с ниво „А“ до падежа на ценната книга.

От 1 март 2011 г. всички обезпечени с активи ценни книжа, независимо от датата на емитирането им, е задължително да имат поне две кредитни оценки за емисията от приемливи АВКО и правилото за втората по ред кредитна оценка трябва да бъде изпълнено, за да останат ценните книжа допустими.

За обезпечени с активи ценни книжа, емитирани преди 1 март 2010 г., които имат само една кредитна оценка, е задължително да се получи и втора кредитна оценка преди 1 март 2011 г. За обезпечени с активи ценни книжа, емитирани преди 1 март 2009 г., двете кредитни оценки трябва имат ниво „А“ до падежа на ценната книга. За обезпечени с активи ценни книжа, емитирани между 1 март 2009 г. и 28 февруари 2010 г., първата кредитна оценка трябва да съответства на ниво „AAA“/„Aaa“ при емитирането и „А“ до падежа на ценната книга, докато втората кредитна оценка трябва да съответства на ниво „А“ както при емитирането ⁽⁷⁴⁾, така и до падежа на ценната книга.

Взаимозаменяемите постоянни емисии (*fungible tap issuances*) на обезпечени с активи ценни книжа се считат за нови емисии на обезпечени с активи ценни книжа. Всички обезпечени с активи ценни книжа, които са емитирани с един и същ ISIN код, трябва да отговарят на съществуващите критерии за допустимост към датата на последната взаимозаменяема постоянна емисия. За взаимозаменяемите постоянни емисии на обезпечени с активи ценни книжа, които не отговарят на съществуващите критерии за допустимост към датата на последната взаимозаменяема постоянна емисия, всички обезпечени с активи ценни книжа, които са емитирани с един и същ ISIN код, се считат за недопустими. Това правило не се прилага за взаимозаменяемите постоянни емисии на обезпечени с активи ценни книжа, които са били в списъка на Евросистемата за допустими активи на 10 октомври 2010 г., ако последната взаимозаменяема постоянна емисия е извършена преди тази дата. Невзаимозаменяемите постоянни емисии се считат за различни обезпечени с активи ценни книжа.

- в) *Гаранции*: при липса на кредитна оценка за емитента от (призната) АВКО високите кредитни стандарти могат да се установят въз основа на гаранции, предоставени от финансово стабилни гаранти. Финансовата стабилност на гаранта се оценява въз основа на това, дали кредитната оценка от АВКО отговаря на прага за кредитно качество. Гаранцията трябва да отговаря на следните изисквания:

- i) Гаранцията се счита за приемлива, ако гарантът безусловно и неотменимо е гарантирал задълженията на емитента по отношение на плащането на главницата, лихвата и всички други суми, дължими по дълговия инструмент на неговите държатели до тяхното пълно погасяване.
- ii) Гаранцията трябва да бъде платима при първо поискване (независимо от базовото задължение по дълга). Гаранциите, дадени от публичноправни субекти, имащи право да събират данъци, трябва да бъдат изискуеми при първо поискване или по друг начин да предвиждат незабавно и своевременно плащане при несъстоятелност. Задълженията на гаранта по гаранцията трябва да са най-малкото равностойни по степен или рейтинг (*pari passu*) на всички други необезпечени задължения на гаранта.

⁽⁷¹⁾ Ако са налице повече и евентуално противоречащи си кредитни оценки от АВКО за един и същи емитент/длъжник/гарант, прилага се правилото за първата най-добра оценка (т.е. най-високата налична кредитна оценка от АВКО).

⁽⁷²⁾ Високите кредитни стандарти за обезпечените банкови облигации, емитирани от 1 януари 2008 г., се оценяват на базата на горе-изброените критерии. Счита се, че обезпечените банкови облигации, емитирани преди 1 януари 2008 г., отговарят на високите кредитни стандарти, ако те стриктно спазват критериите, установени в член 52, параграф 4 от Директивата за ПКИПЦК.

⁽⁷³⁾ Тази информация се публикува на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu.

⁽⁷⁴⁾ Относно втората кредитна оценка от АВКО кредитна оценка при емитиране представлява кредитната оценка при първото ѝ присъждане или публикуване от АВКО.

- iii) Гаранцията трябва да се урежда от правото на държава-членка на ЕС, и да бъде правно валидна, както и обвързваща и изпълнима спрямо гаранта.
- iv) Преди обезпеченият с гаранцията актив да бъде считан за допустим, трябва да бъде представено правно потвърждение на правната валидност, задължителната сила и приложимостта на гаранцията, във форма и със съдържание, приемливи за Евросистемата. Ако гарантът е учреден в юрисдикция, различна от тази на правото, регулиращо гаранцията, правното потвърждение трябва също да потвърждава, че гаранцията е валидна и приложима по правото, регулиращо учредяването на гаранта. Правното потвърждение трябва да се представи за преглед от централната банка, която отчита определен актив, обезпечен с гаранция, за включването му в списъка с допустими активи (⁷⁵). Необходимостта от правно потвърждение не се отнася за гаранции, дадени по отношение на дългови инструменти с индивидуален рейтинг на активите, или за гаранции, дадени от публичноправни субекти, имащи право да събират данъци. Изискването за приложимост се подчинява на изискванията на законите за неплатежоспособност и несъстоятелност, на общите принципи на справедливост и други подобни закони и принципи, приложими спрямо гаранта и като цяло засягащи правата на кредиторите по отношение на него.

При липса на кредитна оценка от АВКО за емисията, емитента или гаранта високите кредитни стандарти се установяват, както следва:

- a) *Елитенти или гаранți от публичния сектор в еврозоната*: ако даден търгуем актив се емитира или гарантира от регионален или местен орган на управление, или от публичноправен субект, установен в еврозоната, както е определено в Директивата за капиталовите изисквания, се прилага следната процедура:
- i) Емитентът или гарантът се категоризира в една от трите категории в съответствие с Директивата за капиталовите изисквания (⁷⁶), както е посочено в таблица 5.
- ii) Косвена кредитна оценка за емитенти или гаранți от категории 1 и 2 се изчислява въз основа на кредитната оценка на сектор ЦДУ в държавата, в която е установен емитентът или гарантът. Тази косвена кредитна оценка трябва да отговаря на прага на Евросистемата за кредитно качество. За емитенти/гаранți от категория 3 не се изчислява такава косвена кредитна оценка.
- b) *Нефинансови корпоративни елитенти или гаранți от еврозоната*: ако високите кредитни стандарти за търгуеми активи, емитирани/гарантирани от нефинансови предприятия (⁷⁷), намиращи се в еврозоната, не могат да бъдат установени на базата на кредитна оценка от АВКО за емисията, емитента или гаранта, се прилагат правилата на рамката на Евросистемата за кредитна оценка за вземания по кредити и на контрагентите е разрешено да използват своя собствена вътрешнорейтингова система, системи за вътрешна кредитна оценка на НЦБ или рейтингови инструменти на трети страни. Търгуемите дългови инструменти без присъден рейтинг, емитирани от нефинансови предприятия, не са включени в публичния списък с допустими търгуеми активи.

Таблица 5

Косвени кредитни оценки за емитенти, длъжници или гаранți от еврозоната, които са регионални или местни органи на управление и публичноправни субекти и които нямат кредитна оценка от АВКО

	Разпределение на емитентите, длъжниците или гарантите в съответствие с Директивата за капиталовите изисквания	Изчисляване въз основа на рамката на Евросистемата за кредитна оценка на косвени кредитни оценки на емитента, длъжника или гаранта, принадлежащ към съответната категория
Категория 1	Регионални и местни органи на управление и публичноправни субекти, които според компетентните надзорни органи за целите на капиталовите изисквания могат да се третират така, както сектор ЦДУ	Присъжда им се кредитната оценка на АВКО за сектор ЦДУ в държавата, където са установени
Категория 2	Регионални и местни органи на управление и публичноправни субекти, които според компетентните надзорни органи за целите на капиталовите изисквания могат да се третират като кредитни институции	Присъжда им се кредитна оценка, с една степен (¹) по-ниска от кредитната оценка на АВКО за сектор ЦДУ в държавата, където са установени
Категория 3	Други публичноправни субекти	Третират се като емитенти или длъжници от частния сектор

(¹) Информация относно степените за кредитно качество е публикувана на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu.

(⁷⁵) Националната централна банка, която отчита даден актив, обикновено е националната централна банка на страната, в която активът ще бъде приет за търгуване/търгуван на приемлив пазар. В случай че активът бъде допуснат за търгуване/търгуван на повече от един пазар, всички запитвания следва да се отправят до ЕЦБ на горештата линия за въпроси относно допустимите активи (Eligible-Assets.Hotline@ecb.europa.eu).

(⁷⁶) Списъци на икономическите субекти, които принадлежат към трите категории, както и критериите за категоризиране на емитентите, длъжниците или гарантите в трите категории, заедно с връзките към съответните уебсайтове на националните надзорни органи, ще бъдат достъпни на уебсайта на Европейския банков орган (ЕБО) www.eba.europa.eu.

(⁷⁷) Нефинансовите предприятия се дефинират така, както са представени в Европейската система от сметки 1995 (ЕСС 95).

6.3.3. Създаване на високи кредитни стандарти за нетъргуемите активи

6.3.3.1. Вземания по кредити

За създаването на изисквания за високи кредитни стандарти спрямо длъжници или гарантите за вземания по кредити контрагентите трябва да изберат един основен източник на кредитна оценка измежду наличните и признати от Евросистемата. Контрагентът избира една система от наличните източници на кредитна оценка освен при АВКО, когато могат да се използват всички признати от АВКО системи.

Контрагентите трябва да се придържат към избрания източник за период от най-малко една година, така че да се възпрепятства „прескачането“ от една кредитна оценка в друга (т.е. да се търси най-добрата кредитна оценка, която гарантира допустимост, измежду всички налични източници или системи за всеки отделен длъжник). Контрагенти, които желаят да променят източника на кредитна оценка след минималния период от една година, трябва да представят обосновано искане пред съответната национална централна банка.

На контрагентите може да се разреши да използват повече от една система или източник при представяне на обосновано искане. Очаква се основният избран източник на кредитна оценка да обхваща най-голям брой от представените от контрагента длъжници. За използването на повече от един източник или система за кредитна оценка трябва да съществува адекватна бизнес причина. По принцип такава причина може да е свързана с липсата на достатъчен обхват на основния източник или система за кредитна оценка.

Контрагентите трябва да информират незабавно НЦБ за всяко кредитно събитие, включително забавяне на плащанията от представените длъжници, което е известно на контрагента, и ако е необходимо, да изтеглят или да заменят активите. Освен това контрагентите са задължени да гарантират, че използват най-актуалните кредитни оценки, с които разполага избраната от тях система за кредитна оценка, или източник — за длъжниците⁽⁷⁸⁾ или гарантите на представените активи.

Кредитни оценки на длъжници/гаранти: високите кредитни стандарти за длъжниците или гарантите за вземания по кредити се установяват съгласно правила, които разграничават нефинансовите корпоративни длъжници/гаранти от длъжниците/гарантите от публичния сектор:

а) *Длъжници или гарантите от публичния сектор:* посочените по-долу правила се прилагат в следната последователност:

- i) Налице е кредитна оценка от системата или източника, избран от контрагента, която се използва, за да се установи дали длъжникът или гарантът от публичния сектор отговаря на прага за кредитно качество.
- ii) При липса на кредитна оценка по подточка i) се използва кредитна оценка от АВКО на длъжника или гаранта⁽⁷⁹⁾.
- iii) Ако няма кредитна оценка по подточка i) или ii), се прилага същата процедура, както при търгуемите активи:

— Длъжникът или гарантът се категоризира в една от трите категории в съответствие с Директивата за капиталовите изисквания⁽⁸⁰⁾, както е посочена в таблица 5.

— Косвена кредитна оценка за длъжници или гарантите от категории 1 и 2 се изчислява въз основа на кредитната оценка на АВКО за сектор ЦДУ в страната, в която е установен длъжникът или гарантът. Тази косвена кредитна оценка трябва да отговаря на прага на Евросистемата за кредитно качество.

Ако е налице кредитна оценка от системата или източника, избран от контрагента (или от АВКО в случая по подточка ii) за длъжници или гарантите от публичния сектор), но тя е по-ниска от прага за кредитно качество, длъжникът или гарантът не е допустим.

б) *Нефинансови корпоративни длъжници или гарантите:* ако избраният от контрагента източник дава кредитна оценка, равна или по-висока от прага за кредитно качество, длъжникът или гарантът е допустим⁽⁸¹⁾ ⁽⁸²⁾.

Ако е налице кредитна оценка от система или източник, избран от контрагент, но тя е под прага за кредитно качество, длъжникът или гарантът не е допустим. Ако няма кредитна оценка за установяване на кредитните стандарти, приема се, че длъжникът или гарантът не е допустим.

⁽⁷⁸⁾ В случай на търгуемите активи, емитирани от нефинансови предприятия, но без присъден рейтинг от призната АВКО, това изискване се прилага за кредитната оценка на емитентите.

⁽⁷⁹⁾ Ако са налице повече и евентуално противоречащи си кредитни оценки от АВКО за един и същи емитент/длъжник/гарант, прилага се правилото за първата най-добра оценка (т.е. най-високата налична кредитна оценка от АВКО).

⁽⁸⁰⁾ Списъци на лицата, които принадлежат към трите категории, както и критериите за категоризиране на емитентите, длъжниците или гарантите в трите категории, заедно с връзките към съответните уебсайтове на националните надзорни органи, ще бъдат достъпни на уебсайта на ЕБО www.eba.europa.eu.

⁽⁸¹⁾ Ако контрагентът е използвал АВКО като източник на кредитна оценка, той може да приложи правилото за първата най-добра оценка: Ако са налице повече и евентуално противоречащи си кредитни оценки от АВКО за един и същи емитент/длъжник/гарант, прилага се най-добрата налична кредитна оценка от АВКО.

⁽⁸²⁾ За конкретни системи за кредитна оценка прагът за кредитно качество може да се коригира след процес на мониторинг върху резултатите (вж. раздел 6.3.5).

Гаранции: всяка гаранция трябва да отговаря на следните изисквания:

- a) Гаранцията се смята за приемлива, ако гарантът безусловно и неотменимо е гарантирал задълженията на длъжника по отношение на плащането на главницата, лихвите и всякакви други суми, дължими по вземането по кредита към техния държател, до пълното им изплащане. Във връзка с това не е необходимо гаранцията, която се смята за приемлива, да се отнася конкретно за вземането по кредита, а може да важи само за длъжника, при условие че покрива и въпросното вземане по кредита.
- b) Гаранцията трябва да бъде изискуема при първо поискване (независимо от базовото вземане по кредита). Гаранциите, дадени от публичноправни субекти, имащи право да събират данъци, трябва да бъдат изискуеми при първо поискване или по друг начин да предвиждат незабавно и своевременно плащане при несъстоятелност. Задълженията на гаранта по гаранцията трябва да са най-малкото равностойни по степен или рейтинг (*pari passu*) на всички други необезпечени задължения на гаранта.
- v) Гаранцията трябва да се урежда от правото на държава — членка на ЕС, и да бъде правно валидна, както и обвързваща и изпълнима спрямо гаранта.
- r) Преди обезпечението с гаранцията актив да бъде счетен за допустим, трябва да бъде представено правно потвърждение на правната валидност, задължителната сила и приложимостта на гаранцията, във форма и със съдържание, приемливи за Евросистемата. Правното потвърждение трябва също да посочва, че гаранцията не е персонална, приложима единствено от кредитора за вземането по кредита. Ако гарантът е учреден в юрисдикция, различна от тази на правото, регулиращо гаранцията, правното потвърждение трябва също да потвърждава, че гаранцията е валидна и приложима по правото, регулиращо учредяването на гаранта. Правното потвърждение трябва да бъде представено за преглед от НЦБ в юрисдикцията на правото, регулиращо вземането по кредита. Необходимостта от правно потвърждение не се отнася за гаранции, дадени от публичноправни субекти, имащи право да събират данъци. Изискването за приложимост се подчинява на изискванията на законите за неплатежоспособност и несъстоятелност, на общите принципи на справедливост и други подобни закони и принципи, приложими спрямо гаранта и като цяло засягащи правата на кредиторите по отношение на него.

6.3.3.2. Нетъргуеми обезпечени с ипотека потребителски дългови инструменти

Високите кредитни стандарти за нетъргуемите обезпечени с ипотека потребителски дългови инструменти трябва да съответстват на степен за кредитно качество 2 по хармонизираната рейтингова скала на Евросистемата⁽⁸³⁾. За тези дългови инструменти в приложимата национална документация от НЦБ ще бъде посочена рамка за кредитна оценка, специфична за съответната юрисдикция.

6.3.4. Критерии за приемливост на системите за кредитна оценка

Рамката на Евросистемата за кредитна оценка се основава на информацията за кредитни оценки от четири източника. При всеки източник е възможно да съществува комплекс от системи за кредитна оценка.

Списък на приетите АВКО, вътрешни системи за кредитна оценка и рейтинговите инструменти от трети страни доставчици, е публикуван на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu⁽⁸⁴⁾.

6.3.4.1. Източник — агенции за външна кредитна оценка

АВКО обхващат институциите, чиято кредитна оценка може да се използва от кредитните институции за определяне на рисковото тегло на експозициите съгласно Директивата за капиталовите изисквания⁽⁸⁵⁾. За целите на рамката на Евросистемата за кредитна оценка общите критерии за приемливост на АВКО са, както следва:

- a) В съответствие с Директивата за капиталовите изисквания АВКО трябва да бъдат официално признати от съответния надзорен орган на Съюза за страните от еврозоната, в които те ще бъдат използвани.
- b) АВКО трябва да отговарят на оперативните критерии и да осигуряват съответно покритие, така че да гарантират ефективното прилагане на рамката на Евросистемата за кредитна оценка. В частност, използването на техните кредитни оценки зависи от достъпа на Евросистемата до информация за тези оценки, както и до информация за сравняване и присъждане (съпоставяне) на оценките със степените за кредитно качество по рамката на Евросистемата за кредитна оценка и с прага за кредитно качество, както и за прилагането на мониторинг върху резултатите (вж. раздел 6.3.5).

Евросистемата си запазва правото да решава дали признава дадена АВКО за своите кредитни операции, използвайки, наред с другите фактори, нейния процес на мониторинг върху резултатите.

6.3.4.2. Източник — вътрешна за НЦБ система за кредитна оценка

Източниците на вътрешни системи за кредитна оценка включват четирите системи за кредитна оценка, използвани от Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France и Oesterreichische Nationalbank. НЦБ, които решават да разработят свои собствени вътрешни системи за кредитна оценка, са обект на процедура за валидиране от страна на Евросистемата. Вътрешните системи за кредитна оценка са обект на процеса на Евросистемата за мониторинг върху състоянието (вж. раздел 6.3.5).

⁽⁸³⁾ Както е посочено в хармонизираната рейтингова скала на Евросистемата, публикувана на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu.

⁽⁸⁴⁾ Евросистемата само публикува информацията във връзка със своите кредитни операции, но не поема никаква отговорност за тяхната оценка от признатите системи за кредитна оценка.

⁽⁸⁵⁾ АВКО обикновено представляват рейтингови агенции на финансовите пазари.

Освен това контрагентите трябва незабавно да информират НЦБ — източник на вътрешната система за кредитна оценка, за всяко кредитно събитие, което е известно само на контрагента, включително забавяне на плащанията от страна на представените длъжници.

Освен това в държави, в които са мобилизирани нетъргуеми обезпечени с ипотека потребителски дългови инструменти, съответната НЦБ прилага рамка за кредитна оценка за този вид активи в съответствие с рамката на Евросистемата за кредитна оценка. Тези рамки подлежат на процес на ежегоден мониторинг върху състоянието.

6.3.4.3. Източник — вътрешни рейтингобазирани системи за кредитна оценка

Контрагент, който възнамерява да използва вътрешна рейтингобазирана система за оценка на кредитното качество на длъжниците, емитентите или гарантите на допустими дългови инструменти, трябва да получи разрешение от НЦБ на неговата държава по произход. За тази цел той трябва да подаде искане заедно със следните документи ⁽⁸⁶⁾:

- а) копие от решението на съответния банков надзорен орган от Съюза, който за целите на капиталовите изисквания на консолидирана или неконсолидирана основа е оправомощил контрагента да използва вътрешна рейтингобазирана система, заедно с всички конкретни условия за нейното използване. Такова копие не се изисква, когато подобна информация се предава пряко от съответния надзорен орган на съответната НЦБ;
- б) информация относно нейния метод за определяне на вероятността за несъстоятелност на длъжници, както и данни за рейтинговите класове и свързаната с тях вероятност за несъстоятелност в рамките на една година, използвани за определяне на допустимите рейтингови класове;
- в) екземпляр от информацията по стълб 3 (пазарна дисциплина), която контрагентът трябва редовно да публикува в съответствие с изискванията за пазарна дисциплина по стълб 3 от рамката Базел II и Директивата за капиталовите изисквания;
- г) името и адреса на компетентния орган за банков надзор и на външния одитор.

Искането трябва да бъде подписано от главния изпълнителен директор на контрагента, главния финансов директор или ръководител от сходно ниво, или от лице, упълномощено да подписва от името на един от тях.

Горепоменатите разпоредби се прилагат спрямо всички контрагенти независимо от статута им — предприятие майка, дъщерно дружество или клон — и независимо от това, дали вътрешната рейтингобазирана система е одобрена от надзорния орган в същата страна (за дружество майка и евентуално за дъщерни дружества) или от надзорен орган в държавата по седалище на предприятието майка (за клонове и евентуални дъщерни дружества).

Всеки клон или дъщерно дружество на контрагента може да разчита на вътрешната рейтингобазирана система на своето предприятие майка, ако Евросистемата е приела използването на вътрешна рейтингобазирана система за кредитна оценка за целите на рамката на Евросистемата за кредитна оценка.

Контрагентите, използващи вътрешна рейтингобазирана система, както е описано по-горе, също подлежат на процеса на мониторинг върху резултатите от страна на Евросистемата (вж. раздел 6.3.5). В допълнение към изискванията относно информацията за този процес контрагентът е задължен да предоставя ежегодно (или както и когато се изисква от съответната НЦБ) следната информация, освен ако такава информация не се предава пряко от съответния надзорен орган на НЦБ на държавата по произход:

- а) екземпляр от последната актуална оценка на вътрешната рейтингобазирана система на контрагента, дадена от надзорния орган на контрагента, преведена на работния език на НЦБ на държавата по произход;
- б) всякакви промени във вътрешната рейтингобазирана система на контрагента, препоръчани или изисквани от надзорния орган, и крайния срок за извършването на подобни промени;
- в) годишната актуализация на информацията по стълб 3 (пазарна дисциплина), която контрагентът следва редовно да публикува в съответствие с изискванията на рамката Базел II и Директивата за капиталовите изисквания;
- г) информация за компетентния орган за банков надзор и за външния одитор.

Тази годишна информация трябва да бъде подписана от главния изпълнителен директор, главния финансов директор на контрагента или ръководител от сходно ниво или от лице, упълномощено да подписва от името на един от тях. Съответният надзорен орган и, където е приложимо, външният одитор на контрагента получават от Евросистемата копие от това писмо.

6.3.4.4. Източник — рейтингов инструмент от трета страна

Рейтингови инструменти се предлагат от лица, които извършват оценка на кредитното качество на длъжници предимно чрез системно и механично прилагане на количествени модели, основавайки се, наред с останалата информация, на одитирани отчети, и чиито кредитни оценки не се оповестяват пред широката публика. Доставчик на рейтингов инструмент, който желае да участва в рамката на Евросистемата за кредитна оценка, е задължен да

⁽⁸⁶⁾ Ако е необходимо, изброените документи трябва да бъдат преведени на работния език на НЦБ на държавата по произход.

изпрати искане до НЦБ на страната, в която е учреден, като използва образаца на Евросистемата и прилага допълнителни документи, посочени в образаца. Контрагентите, желаещи да използват за целите на рамката на Евросистемата за кредитна оценка конкретен доставчик на рейтингов инструмент, който не е приет от Евросистемата, представят искане до НЦБ на страната, в която са учредени, използвайки образаца на Евросистемата с приложения към него допълнителни документи, както са посочени в образаца. Евросистемата взема решение дали да приеме доставчика на рейтингов инструмент въз основа на оценката за съответствие с критериите за приемане, определени от Евросистемата⁽⁸⁷⁾.

Освен това контрагентът трябва да информира доставчика на рейтингов инструмент за всяко кредитно събитие, което е известно само на контрагента, включително за забавяне на плащания от страна на представените длъжници.

Доставчикът на рейтингов инструмент, който участва в рамката на Евросистемата за кредитна оценка, следва чрез споразумение да се подложи на процеса на Евросистемата за мониторинг върху резултатите⁽⁸⁸⁾ (вж. раздел 6.3.5). Доставчикът на рейтингов инструмент е задължен да създаде и да поддържа необходимата инфраструктура за мониторинг на т.нар. статичен пул. Изграждането и оценяването на статичния пул трябва да бъде в съответствие с общите изисквания за мониторинг върху резултатите съгласно рамката на Евросистемата за кредитна оценка. Доставчикът на рейтингов инструмент трябва да информира Евросистемата за полученото от оценката на резултатите веднага щом тя бъде извършена от него. Затова доставчиците на тези инструменти изготвят доклад за състоянието на статичния пул. Те трябва да поемат задължението да съхраняват вътрешен архив на статичните пулове и данни за неизпълненията за период от пет години.

6.3.5. Мониторинг върху резултатите на системите за кредитна оценка

Процесът на мониторинг върху резултатите на рамката на Евросистемата за кредитна оценка представлява ежегодно последващо съпоставяне на наблюдавания дял на неизпълненията за групата на всички допустими длъжници (статичния пул) и прага на Евросистемата за кредитно качество, зададен от референтната стойност на вероятността за несъстоятелност (ВН). Той има за цел да гарантира, че резултатите от кредитните оценки са съпоставими за различните системи и източници. Процесът на мониторинг се осъществява една година след датата, на която е определен статичният пул.

Първият елемент от процеса е ежегодно съставяне от страна на доставчика на системата за кредитна оценка на статични пулове от допустимите длъжници, т.е. пулове, състоящи се от всички корпоративни и публичноправни длъжници, получаващи кредитна оценка от системата и отговарящи на едно от следните условия:

Статичен пул	Условие
Статичен пул за степени на кредитно качество 1 и 2	$PD(i,t) (*) \leq 0,10 \%$
Статичен пул за степен на кредитно качество 3	$0,10 \% < PD(i,t) \leq 0,40 \%$

(*) $PD(i,t)$ обозначава вероятността за неизпълнение, която е определена от системата за кредитна оценка за длъжник i в момент t .

Всички длъжници, отговарящи в началото на период t на едно от тези условия, съставляват в този момент съответният статичен пул. В края на прогнозния 12-месечен период се изчислява фактическият дял на несъстоятелността за статичния пул от длъжници в момент t . На годишна основа, доставчикът на система за рейтинговане трябва да се съгласи да представи на Евросистемата броя на допустимите длъжници, съдържащи се в статичните пулове в момент t , и броя на тези длъжници в статичния пул (t), които не са успели да изпълнят свое задължение през следващия 12-месечен период.

Фактическият дял на несъстоятелността в статичния пул на една система за кредитна оценка, регистрирана за период от една година, служи като входни данни за процеса на мониторинг върху резултатите от рамката на Евросистемата за кредитна оценка, който включва годишно правило и оценка за няколко периода. В случай на значително отклонение между наблюдавания дял на несъстоятелността в статичния пул и прага за кредитно качество за годишен и/или многогодишен период Евросистемата се консултира с доставчика на системата за рейтинговане, за да анализира причините за отклонението. Тази процедура може да доведе до корекция на прага за кредитно качество, приложим за въпросната система.

Евросистемата може да реши временно да прекрати или да изключи системата за кредитна оценка в случаите, когато не се наблюдава подобряване на състоянието в няколко поредни години. Освен това в случай на нарушение на правилата, регулиращи рамката на Евросистемата за кредитна оценка, системата за кредитна оценка ще бъде изключена от рамката на Евросистемата за кредитна оценка.

6.4. Мерки за контрол върху риска

6.4.1. Общи принципи

Мерките за контрол върху риска се прилагат по отношение на базовите активи, обезпечавачи кредитните операции на Евросистемата, с цел да я предпазят от риск от финансови загуби, в случай че базовите активи трябва да бъдат реализирани вследствие на несъстоятелност на контрагент. Мерките за контрол върху риска, с които разполага Евросистемата, са изложени в каре 7.

⁽⁸⁷⁾ Критериите за приемливост са посочени на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu.

⁽⁸⁸⁾ Контрагентът трябва незабавно да информира доставчика на рейтингов инструмент за всяко кредитно събитие, което може да показва влошаване на кредитното качество.

Евросистемата прилага специфични мерки за контрол на риска в съответствие с видовете базови активи, предлагани от контрагента. Подходящите мерки за контрол върху риска по отношение и на допустимите търгуеми, и на допустимите нетъргуеми активи се определят от ЕЦБ. Мерките за контрол върху риска са хармонизирани в еврозоната⁽⁸⁹⁾ и трябва да осигурят последователни, прозрачни и недискриминационни условия за всеки вид допустими активи в рамките на цялата еврозона.

Евросистемата си запазва правото да прилага допълнителни мерки за контрол върху риска, ако това е необходимо, за да се осигури нейната адекватна защита от риск в съответствие с член 18.1 от Устава на ЕСЦБ. Тези мерки за контрол върху риска се прилагат по последователен, прозрачен и недискриминационен начин и могат да се приложат и спрямо индивидуални контрагенти, ако е необходимо да се осигури такава защита.

КАРЕ 7

Мерки за контрол върху риска

Понастоящем Евросистемата прилага следните мерки за контрол на риска:

а) *Допустими отклонения при оценяване (valuation haircuts)*

Евросистемата прилага „допустимите отклонения при оценяване“ при оценяването на базовите активи. Това предполага, че стойността на базовия актив се получава от пазарната стойност на актива, намалена с определен процент (допустимо отклонение).

б) *Марж на отклонение (преценка по текуща пазарна стойност)*

Евросистемата изисква коригираната с допустимото отклонение пазарна стойност на базовите активи, използвани при обратните сделки за предоставяне на ликвидност, да се запазва във времето. Това означава, че ако стойността на базовите активи, определяна на регулярна основа, спадне под определено ниво, НЦБ ще изиска от контрагента да предостави допълнителни активи или налични парични средства (т.е. ще отправи искане за допълнително обезпечение). По подобен начин, ако стойността на базовите активи превиши след преценка определено ниво, контрагентът може да изиска възстановяване на превишението на активите или наличните парични средства. (Изчисленията, свързани с изпълнението на изискването за допълнително обезпечение, са представени в каре 8.)

в) *Ограничения по отношение на използването на необезпечени дългови инструменти*

Евросистемата прилага ограничения за използването на необезпечени дългови инструменти, които са изложени в раздел 6.4.2.

Евросистемата може по всяко време да прилага следните допълнителни мерки за контрол върху риска, ако това е необходимо за гарантиране на адекватната ѝ защита от риск в съответствие с член 18.1 от Устава на ЕСЦБ.

г) *Обезпечителни маржове*

Евросистемата може да приложи обезпечителни маржове при обратните сделки по предоставяне на ликвидност. Това означава, че контрагентите следва да предоставят базови активи на стойност, най-малко равна на ликвидността, предоставяна от Евросистемата, плюс стойността на обезпечителния марж.

д) *Лимити по отношение на емитентите/длъжниците или гарантите*

Евросистемата може да прилага допълнителни ограничения, различни от тези, прилагани за необезпечени дългови инструменти, към експозицията спрямо емитенти/длъжници или гарантите. Такива лимити могат да се прилагат и по отношение на конкретни контрагенти, по-специално ако кредитното качество на контрагента показва висока корелация с кредитното качество на предоставеното от него обезпечение.

е) *Прилагане на допълнителни допустими отклонения*

Евросистемата може да прилага допълнителни допустими отклонения, ако се налага, за да се осигури адекватната ѝ защита от риск съгласно член 18.1 от Устава на ЕСЦБ.

ж) *Допълнителни гаранции*

Евросистемата може да изиска допълнителни гаранции от финансово стабилни институции, за да приеме определени активи.

⁽⁸⁹⁾ Поради оперативни различия в различните държави-членки може да преобладават някои разлики по отношение на мерките за контрол върху риска. Например по отношение на процедурите за предоставянето на базови активи на НЦБ (под формата на пул от обезпечения, предоставян в залог на НЦБ, или като споразумения за обратно изкупуване, основани на отделни активи, предназначени за всяка една сделка) могат да се появят минимални различия във връзка с определянето на момента на оценка и другите оперативни характеристики в рамката за контрол върху риска. Освен това в случай на нетъргуеми активи прецизността на техниките за оценка може да се различава, което намира проявление в общото ниво на допустимите отклонения при оценяване (вж. раздел 6.4.3).

з) *Изключване*

Евросистемата може да изключи определени активи от използване при операции по паричната политика. Такова изключване може да се приложи и по отношение на определени контрагенти, по-специално, ако кредитното качество на контрагента показва висока корелация с кредитното качество на предоставеното от него обезпечение.

6.4.2. Мерки за контрол върху риска при търгуемите активи

Рамката за контрол върху риска при допустимите търгуеми активи включва следните основни елементи:

- а) Допустимите търгуеми активи са разпределени в една от петте категории ликвидност въз основа на класификацията на емитента и вида на актива. Разпределението им по категории е представено в таблица 6.
- б) За отделните дългови инструменти се прилагат специфични допустими отклонения при оценяване. Това става чрез приспадане на определен процент от пазарната стойност на базовия актив. Допустимите отклонения при оценяване, прилагани към дългови инструменти от категории I—IV, се различават според остатъчния срок до падежа и структурата на купона на дълговите инструменти, както е представено в таблица 7 за допустимите търгуеми дългови инструменти с фиксиран и с нулев купон ⁽⁹⁰⁾.
- в) Евросистемата ограничава използването на необезпечени дългови инструменти, емитирани от кредитна институция или от друг субект, с които кредитната институция има тесни връзки, както е определено в раздел 6.2.3. Такива активи могат да бъдат използвани като обезпечение от контрагент само доколкото определената от Евросистемата стойност на това обезпечение след прилагането на допустимите отклонения не превишава 5 % от общата стойност на предоставеното от този контрагент обезпечение след прилагането на допустимите отклонения. Това ограничение не се прилага за активите, които са гарантирани от публичноправен субект, имащ право да събира данъци, или ако след допустимите отклонения стойността на активите не надхвърля 50 милиона евро. В случай на сливане между два или повече емитента на такива активи или на създаване на тясна връзка между такива емитенти във връзка с това ограничение, те се третираат като един групов емитент едва след изтичането на една година от датата на сливането или създаването на тясна връзка.
- г) За конкретните дългови инструменти, включени в категория V, се прилага специфично допустимо отклонение при оценяване в размер на 16 % независимо от матуритета или структурата на купона.
- д) Отделните обезпечени с активи ценни книжа, обезпечените банкови облигации (обезпечени банкови облигации от типа *Jumbo*, традиционни обезпечени банкови облигации и други обезпечени банкови облигации) и необезпечените дългови инструменти на кредитни институции, които се оценяват теоретично в съответствие с раздел 6.5, подлежат на допълнително допустимо отклонение при оценяване. То се прилага пряко към равнището на теоретично остойностяване на конкретния дългов инструмент под формата на намаление на стойността с 5 % в резултат от преценка.

Таблица 6

Категории ликвидност за търгуеми активи ⁽¹⁾

Категория I	Категория II	Категория III	Категория IV	Категория V
Дългови инструменти на сектор „централно държавно управление“	Дългови инструменти на местни и регионални органи на управление	Традиционни обезпечени банкови облигации	Дългови инструменти на кредитни институции (необезпечени)	Обезпечени с активи ценни книжа
Дългови инструменти, емитирани от НЦБ ⁽²⁾	Обезпечени банкови облигации тип <i>Jumbo</i> ⁽³⁾	Дългови инструменти, емитирани от нефинансови предприятия и други емитенти ⁽⁴⁾	Дългови инструменти, емитирани от финансови предприятия, различни от кредитни институции (необезпечени)	

⁽⁹⁰⁾ Равнището на допустимото отклонение при оценяване, прилагано към ценните книжа с фиксиран купон, е приложимо и спрямо дълговите инструменти, чийто купон е индексирен към промяната в рейтинга на самия емитент или към инфлационно индексирани облигации.

Категория I	Категория II	Категория III	Категория IV	Категория V
	Дългови инструменти на правителствени агенции ⁽⁴⁾	Други обезпечени банкови облигации ⁽⁵⁾		
	Дългови инструменти на наднационални институции			

- (¹) Като цяло класифицирането на емитента определя категорията ликвидност. Всички обезпечени с активи ценни книжа обаче се включват в категория V, независимо от класифицирането на емитента, а обезпечените банкови облигации от типа *Jumbo* се включват в категория II, докато традиционните обезпечени банкови облигации, други обезпечени банкови облигации и други дългови инструменти, емитирани от кредитни институции, се включват в категории III и IV.
- (²) Дълговите сертификати, емитирани от ЕЦБ, и дълговите инструменти, емитирани от НЦБ преди въвеждането на еврото в съответната държава-членка, се включват в I категория ликвидност.
- (³) Само инструменти с обем на емисията най-малко 1 милиард евро, за които най-малко трима маркетмейкъри осигуряват редовни заявки и изискват котировки, попадат в категорията активи на обезпечените банкови облигации от типа *Jumbo*.
- (⁴) Само търгуеми активи, издадени от емитенти, които са класифицирани от ЕЦБ като агенции, се включват във II категория ликвидност. Търгуемите активи, емитирани от други правителствени агенции, се включват в категории ликвидност III или IV в зависимост от вида на емитента или актива.
- (⁵) Обезпечени банкови облигации, несъответстващи на Директивата за ПКИПЦК, включващи както структурирани обезпечени банкови облигации, така и обезпечени банкови облигации с много емитенти, се включват в категория III.

- е) Допустимите отклонения при оценяване, прилагани към всички търгуеми дългови инструменти с обратно плаващ лихвен процент, включени в категории I—IV, са едни и същи и са представени в таблица 8.
- ж) Допустимото отклонение, използвано за търгуемите дългови инструменти с променливи лихвени купони ⁽⁹¹⁾, включени в I—IV категория ликвидност, се прилага и към инструментите с фиксиран лихвен купон в матуриретен клас до 1 година от съответната категория ликвидност и от категорията за кредитно качество, към които се отнася инструментът.
- з) Мерките за контрол върху риска, прилагани към търгуем дългов инструмент, включен в категории I—IV, с повече от един вид плащане по лихвен купон зависят изцяло от плащанията по лихвените купони през остатъчния срок до падежа на инструмента. Допустимите отклонения при оценяване, прилагани спрямо такъв инструмент, се приемат за равни на най-високите допустими отклонения, приложими към дългови инструменти със същия остатъчен срок до падежа, като се имат предвид купонните плащания по всеки вид през остатъчния срок на инструмента.
- и) Не се прилагат допустими отклонения при оценяване за операциите по изтегляне на ликвидност.
- й) В зависимост както от юрисдикцията, така и от националните оперативни системи НЦБ разрешават създаването на пулове от базови активи и/или изискват целево използване на активите за всяка конкретна сделка. В пул-системите контрагентът създава пул с достатъчен размер базови активи, които са на разположение на централната банка като покритие за получени от нея свързани кредити, поради което конкретните активи не са свързани с конкретни кредитни операции. За разлика от тях при системите с целево предназначение всяка кредитна операция е свързана с конкретни, точно определени активи.
- к) Активите подлежат на ежедневно оценяване. На дневна база НЦБ изчисляват изискуемата стойност на базовите активи, вземайки предвид изменението на непогасените кредитни обеми, принципите за оценка, представени в раздел 6.5, и изискваните допустими отклонения при оценяване.

Таблица 7

Нива на допустимите отклонения при оценяване, прилагани към допустимите търгуеми активи

Кредитно качество	Остатъчен матуриретен (години)	Категории ликвидност								Категория V (*)
		Категория I		Категория II (*)		Категория III (*)		Категория IV (*)		
		фиксиран купон	нулев купон	фиксиран купон	нулев купон	фиксиран купон	нулев купон	фиксиран купон	нулев купон	
Степени 1 и 2 (от AAA до A-) (**)	0—1	0,5	0,5	1,0	1,0	1,5	1,5	6,5	6,5	16
	1—3	1,5	1,5	2,5	2,5	3,0	3,0	8,5	9,0	

(⁹¹) Купонното плащане се счита за плащане с променлив лихвен процент, ако купонът е индексирен спрямо референтен лихвен процент и ако коригираният период, съответстващ на този купон, е не по-дълъг от една година. Купонните плащания, чийто коригиран период е по-дълъг от година, се третират като плащания с фиксиран лихвен процент, като по отношение на допустимите отклонения при оценяване съответстващият им матуриретен е остатъчният срок до падежа на дълговия инструмент.

Кредитно качество	Остатъчен матурирет (години)	Категории ликвидност								Категория V (*)
		Категория I		Категория II (*)		Категория III (*)		Категория IV (*)		
		фиксиран купон	нулев купон	фиксиран купон	нулев купон	фиксиран купон	нулев купон	фиксиран купон	нулев купон	
	3—5	2,5	3,0	3,5	4,0	5,0	5,5	11,0	11,5	
	5—7	3,0	3,5	4,5	5,0	6,5	7,5	12,5	13,5	
	7—1-0	4,0	4,5	5,5	6,5	8,5	9,5	14,0	15,5	
	> 10	5,5	8,5	7,5	12,0	11,0	16,5	17,0	22,5	
Степен 3 (от BBB+ до BBB-) (**)	0—1	5,5	5,5	6,0	6,0	8,0	8,0	15,0	15,0	Недопустими
	1—3	6,5	6,5	10,5	11,5	18,0	19,5	27,5	29,5	
	3—5	7,5	8,0	15,5	17,0	25,5	28,0	36,5	39,5	
	5—7	8,0	8,5	18,0	20,5	28,0	31,5	38,5	43,0	
	7—1-0	9,0	9,5	19,5	22,5	29,0	33,5	39,0	44,5	
	> 10	10,5	13,5	20,0	29,0	29,5	38,0	39,5	46,0	

(*) Отделните обезпечени с активи ценни книжа, обезпечените банкови облигации (обезпечени банкови облигации от типа *Junior*, традиционни обезпечени банкови облигации и други обезпечени банкови облигации) и необезпечените банкови облигации, които се оценяват теоретично в съответствие с раздел 6.5, подлежат на допълнително допустимо отклонение при оценяване. Това допустимо отклонение е пряко приложимо на ниво теоретична оценка на отделен дългов инструмент под формата на намаление на стойността с 5 % в резултат от преценка.

(**) Рейтингите са посочени в хармонизираната рейтингова скала на Евросистемата, публикувана на уебсайта на ЕЦБ www.esb.europa.eu.

Таблица 8

Нива на допустими отклонения при оценяване, прилагани към допустими търгуеми дългови инструменти с обратно плаващ лихвен процент, включени в категории от I до IV

Кредитно качество	Остатъчен матурирет (години)	Купон с обратно плаващ лихвен процент
Степени 1 и 2 (от AAA до A-)	0—1	7,5
	1—3	11,5
	3—5	16,0
	5—7	19,5
	7—10	22,5
	> 10	28,0
Степен 3 (от BBB+ до BBB-)	0—1	21,0
	1—3	46,5
	3—5	63,5
	5—7	68,0
	7—10	69,0
	> 10	69,5

- л) Ако оценката на базовите активи не отговаря на изискванията за този ден, се изискват съответни допълнителни обезпечения. За да се намали честотата на използване на изискването за допълнително обезпечение, НЦБ могат да използват гранична точка (*trigger point*). Когато се прилага, граничната точка представлява 0,5 % от размера на предоставената ликвидност. В зависимост от юрисдикцията НЦБ могат да настояват изискването за допълнително обезпечение да се извършва както посредством предоставяне на допълнителни активи, така и чрез плащания в брой. Това предполага, че ако пазарната стойност на базовите активи спадне под долната гранична точка, контрагентите трябва да осигурят допълнителни активи (или парични наличности). Съответно, ако пазарната стойност на базовите активи вследствие на тяхната преоценка е над горната гранична точка, НЦБ следва да върне превишението на активите (или на паричните наличности) на контрагента (вж. каре 8).
- м) При пул-системите контрагентите могат ежедневно да заменят базовите активи.
- н) При системите с целево предназначение НЦБ може да разрешат замяна на базовите активи.
- о) Европейската централна банка може по всяко време да вземе решение за изключване на отделни дългови инструменти от публикувания списък с допустими търгуеми активи ⁽⁹²⁾.

КАРЕ 8

Изчисляване на искането за предоставяне на допълнително обезпечение

Общият размер J на допустимите активи (за $j = 1$ до J ; стойност $C_{j,t}$ в момент t), който даден контрагент трябва да осигури за поредица от операции I по предоставяне на ликвидност (за $i = 1$ до I ; обем $L_{i,t}$ в момент t), се определя по следната формула:

$$\sum_{i=1}^I L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^J (1 - h_j) C_{j,t} \quad (1)$$

където:

h_j е допустимото отклонение при оценяване, прилагано към допустим актив j .

Нека τ е времеви период между преоценките. Базата на изискването за допълнително обезпечение в момент $t + \tau$ е равна на:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^J (1 - h_j) C_{j,t+\tau} \quad (2)$$

Когато изчисляват базата на изискването за допълнително обезпечение, НЦБ могат в зависимост от оперативните характеристики на системите за управление на обезпеченията да вземат предвид и лихвите, начислени по неприключени операции за предоставяне на ликвидност.

Изискването за предоставяне на допълнително обезпечение се прилага само когато базата му премине определено равнище на граничната точка.

Нека $k = 0,5\%$ обозначим граничната точка. При системите с целево предназначение ($I = 1$) изискването за допълнително обезпечение се изпълнява, когато:

$M_{t+\tau} > k \cdot L_{i,t+\tau}$ (контрагентът заплаща на НЦБ изискваното допълнително обезпечение); или

$M_{t+\tau} < -k \cdot L_{i,t+\tau}$ (НЦБ заплаща на контрагента изискваното допълнително обезпечение).

При пул-системите контрагентът трябва да внесе в пула повече активи, ако:

$$M_{t+\tau} > k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau}$$

И обратно, размерът на кредита в рамките на деня (IDC), предоставен на контрагента при пул-системата, може да се изрази по следния начин:

$$IDC = -M_{t+\tau} + k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau} \quad (\text{ако е положителна величина})$$

И при пул-системите и при системите с целево предназначение изискването за допълнително обезпечение следва да гарантира възстановяването на зависимостта, изразена по-горе във формула (1).

6.4.3. Мерки за контрол върху риска при нетъргуеми активи

6.4.3.1. Вземания по кредити

Рамката за контрол на риска при допустимите вземания по кредити включва следните основни елементи:

- а) Отделните вземания по кредити подлежат на конкретни допустими отклонения при оценяване. Допустимите отклонения при оценяване се различават в зависимост от остатъчния срок до падежа, вида на лихвеното плащане (фиксирана или променлива лихва), категорията на кредитното качество и методологията за оценяване, прилагана от НЦБ (вж. раздел 6.5), както е представено в таблица 9 ⁽⁹³⁾.

⁽⁹²⁾ Ако по време на изключването от списъка с допустими търгуеми активи даден дългов инструмент се използва при кредитна операция на Евросистемата, използването му следва да се преустанови във възможно най-кратък срок.

⁽⁹³⁾ Допустимите отклонения при оценяване, прилагани към плащания по вземания по кредити с фиксиран лихвен процент, са приложими и спрямо вземания по кредити, чиито лихвени плащания са инфлационно индексирани.

- б) Допустимото отклонение, прилагано за плащания по вземания по кредити с променлив лихвен процент, се прилага и за плащания по вземанията по кредити с фиксиран лихвен процент, класифицирани в матуриретен клас до 1 година, които отговарят на същото качество за кредит и на същата методология за оценяване (оценяване, основано на теоретична цена, определена от НЦБ, или на непогасената сума, определена от НЦБ). Дадено лихвено плащане се счита за плащане по променлив лихвен процент, ако е индексирано към референтен лихвен процент и ако коригираният период, съответстващ на това плащане, е не по-дълъг от една година. Лихвените плащания, за които коригираният период е по-дълъг от година, се третираат като плащания по фиксиран лихвен процент, като по отношение на допустимото отклонение при оценяване съответният матуриретен е остатъчният срок до падежа на вземането по кредита.
- в) Мерките за контрол върху риска, прилагани за вземане по кредит с повече от един вид лихвено плащане, зависят единствено от лихвените плащания за остатъчния срок на вземането по кредита. Ако през остатъчния срок на вземането по кредита има повече от един вид лихвено плащане, оставашите лихвени плащания се третираат като плащания по фиксиран лихвен процент, като по отношение на допустимото отклонение при оценяване съответстващ матуриретен е остатъчният срок до падежа на вземането по кредита.
- г) НЦБ използват същата гранична точка (ако е приложимо) при изпълнението на изискване за допълнително обезпечение за търгуеми и нетъргуеми активи.

Таблица 9

Равнища на допустими отклонения при оценяване, прилагани към вземания по кредити, чиито лихвени плащания са с фиксиран лихвен процент

Кредитно качество	Остатъчен матуриретен (години)	Методология на оценка	
		плащане с фиксиран лихвен процент и оценка, основана на теоретична цена, определена от НЦБ	плащане с фиксиран лихвен процент и оценка, основана на непогасената сума, определена от НЦБ
Степени 1 и 2 (от AAA до A-)	0—1	8,0	10,0
	1—3	11,5	17,5
	3—5	15,0	24,0
	5—7	17,0	29,0
	7—10	18,5	34,5
	> 10	20,5	44,5
Степен 3 (от BBB+ до BBB-)	0—1	15,5	17,5
	1—3	28,0	34,0
	3—5	37,0	46,0
	5—7	39,0	51,0
	7—10	39,5	55,5
	> 10	40,5	64,5

6.4.3.2. Нетъргуеми обезпечени с ипотека потребителски дългови инструменти

Нетъргуемите обезпечени с ипотека потребителски дългови инструменти подлежат на допустимо отклонение при оценяване в размер на 24 %.

6.4.3.3. Срочни депозити

По отношение на срочните депозити не се прилагат допустими отклонения при оценяване.

6.5. Принципи за оценка на базовите активи

При определяне на стойността на базовите активи, използвани при обратни сделки, Евросистемата прилага следните принципи:

6.5.1. Търгуеми активи

- а) За всеки допустим търгуем актив Евросистемата определя най-представителния ценови източник, който да се използва за изчисляване на пазарната стойност.
- б) Стойността на даден търгуем актив се изчислява на база най-представителната цена за работния ден, предшестващ датата на оценката. Ако е котирана повече от една цена, се използва най-ниската (обикновено „продава“). Ако няма представителна цена за конкретен актив за работния ден, предшестващ датата на оценката, се използва последната търгуема цена. Ако получената референтна цена е от преди повече от пет дни или за повече от пет дни не се е променила, Евросистемата определя теоретична цена.

- в) Пазарната или теоретичната стойност на дълговия инструмент се изчислява, като се включат начислените лихви.
- г) В зависимост от различията в националните правни системи и в оперативните практики отделните НЦБ може да третира по различен начин свързаните с даден актив потоци от доходи (например купонни плащания), които се получават за времето на извършване на дадена обратна сделка. Ако потокът от доходи се прехвърля на контрагента, НЦБ гарантират, че преди да се прехвърли доходът, съответните операции ще бъдат напълно обезпечени с достатъчен размер базови активи. НЦБ имат за цел да гарантират, че икономическият ефект от третирането на потоците от доходи е еквивалентен на ситуацията, при която доходът се прехвърля на контрагента в деня на плащането⁽⁹⁴⁾.

6.5.2. Нетъргуеми активи

За нетъргуемите активи се определя стойност, съответстваща или на теоретичната им цена, или на непогасеното им салдо.

Ако НЦБ избере вариант на оценка, съответстваща на непогасеното им салдо, нетъргуемите активи може да подлежат на по-високи допустими отклонения при оценяване (вж. раздел 6.4.3).

6.6. Трансгранично използване на допустими активи

Контрагентите на Евросистемата могат да използват допустими активи на трансгранична основа, т.е. могат да получават средства от НЦБ на държавата-членка, в която са учредени, като използват активи, намиращи се в друга държава-членка. Базовите активи трябва да бъдат използвани на трансгранична основа из цялата територия на еврозоната при извършване на всички видове операции, при които Евросистемата предоставя ликвидност срещу допустими активи.

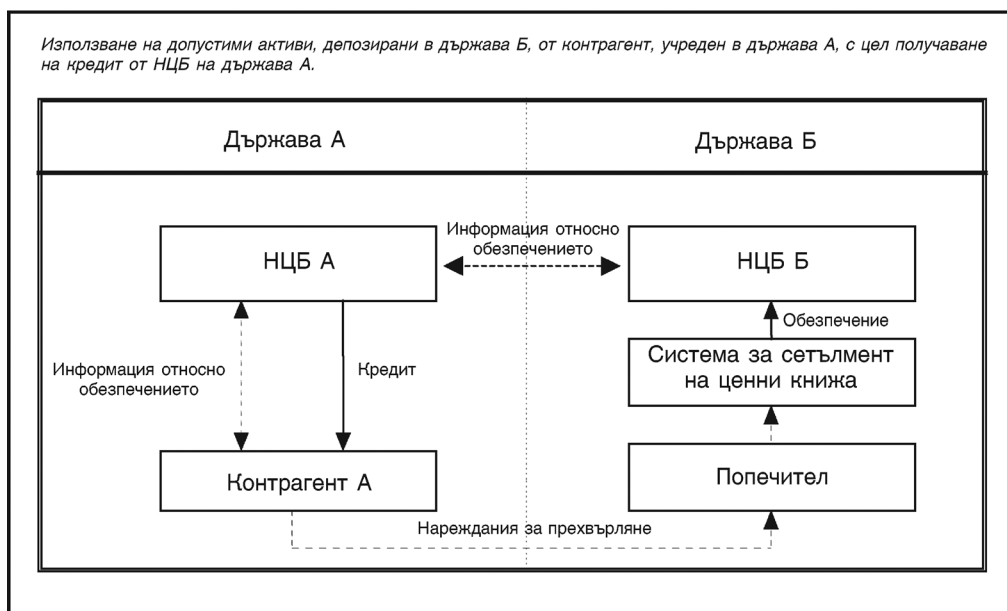
Разработен е механизъм от НЦБ (и от ЕЦБ), който да гарантира, че всички допустими активи, емитирани/депозирани в еврозоната, могат да се използват на трансгранична основа. Това е моделът на кореспондентски отношения между централните банки (МКЦБ), чрез който НЦБ действат като попечители („кореспонденти“) помежду си (и спрямо ЕЦБ) по отношение на активите в своите местни депозитари или системи за сепълмент. За нетъргуеми активи, т.е. вземания по кредити и обезпечени с ипотека потребителски дългови инструменти, които не могат да бъдат прехвърляни чрез системата за сепълмент на ценни книжа, може да се използват специфични решения⁽⁹⁵⁾. Моделът на кореспондентски отношения между централните банки може да се използва за обезпечаване на всички видове кредитни операции на Евросистемата. В допълнение към модела на кореспондентски отношения между централните банки за трансгранично прехвърляне на търгуеми активи могат да се използват допустимите връзки между системите за сепълмент на ценни книжа⁽⁹⁶⁾.

6.6.1. Модел на кореспондентски отношения между централните банки

Моделът на кореспондентски отношения между централните банки е представен на графика 3 по-долу.

Графика 3

Модел на кореспондентски отношения между централните банки

⁽⁹⁴⁾ НЦБ може да решат при обратни операции да не приемат като базови активи дългови инструменти, доходът от които формира паричен поток (например купонно плащане), възникващ в периода преди падежа на операция по паричната политика (вж. раздел 6.2.3).

⁽⁹⁵⁾ За допълнителни разяснения вж. брошурата „Correspondent central banking model (CCBM) procedure for Eurosystem counterparties“, публикувана на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu.

⁽⁹⁶⁾ Допустимите активи могат да се използват чрез сметка на централна банка при дадена система за сепълмент на ценни книжа, която се намира извън държавата, където е въпросната централна банка, ако Евросистемата е одобрила използването на такава сметка. От 1999 г. De Nederlandsche Bank е упълномощена да използва сметката си при Euroclear Belgium за извършване на сепълмента на сделки с обезпечени еврооблигации, емитирани от този международен централен депозитар на ценни книжа. От август 2000 г. Central Bank of Ireland получи разрешение да открие такава сметка при Euroclear. Тази сметка може да се използва за всички допустими активи, държани при Euroclear, т.е. включително допустимите активи, прехвърляни на Euroclear чрез съответните допустими връзки.

Всички НЦБ поддържат помежду си сметки за ценни книжа с цел трансгранично използване на допустими активи. Точната процедура при модела на кореспондентски отношения между централните банки зависи от това дали допустимите активи са предназначени за конкретна сделка, или са включени в пул от базови активи⁽⁹⁷⁾.

- а) При система с целево предназначение веднага след като заявката на контрагента за кредит е приета от НЦБ на държавата-членка, в която той е учреден (т.е. „НЦБ на държавата по произход“), контрагентът нарежда (ако е необходимо, чрез свой собствен попечител) на системата за сетълмент на ценни книжа в държавата, в която се намират неговите търгуеми ценни книжа, прехвърлянето им в централната банка на тази държава по сметката на НЦБ на държавата по произход. След уведомяване за получаване на обезпечението от страна на централната банка кореспондент НЦБ на държавата по произход превежда средствата на контрагента. НЦБ не превеждат авансово средства, докато не са сигурни, че търгуемите ценни книжа на контрагентите са получени от централната банка кореспондент. Когато е необходимо да се спазят крайните срокове за сетълмент, контрагентите могат предварително да депозират активите си при централната банка кореспондент по сметка на НЦБ на държавата по произход, използвайки процедурите на модела на кореспондентски отношения между централните банки.
- б) При пул-системата контрагентът може по всяко време да предостави ценни книжа по сметка на НЦБ на държавата по произход при централната банка кореспондент. След като бъде информирана за получаването на търгуемите ценни книжа от страна на централната банка кореспондент, НЦБ на държавата по произход добавя тези книжа към пул-сметката на контрагента.

Разработени са конкретни процедури за трансгранично използване на нетъргуеми активи, т.е. вземания по кредити и обезпечени с ипотека потребителски дългови инструменти⁽⁹⁸⁾. Когато вземания по кредити се използват трансгранично като обезпечение, към тях се прилага моделът на кореспондентски отношения между централните банки, който се основава на прехвърлянето на собственост, прехвърлянето на право, учредяването на залог в полза на НЦБ на държавата по произход или такса в полза на централна банка кореспондент, играеща ролята на агент спрямо НЦБ на държавата по произход. С цел допускането на трансгранично използване на обезпечени с ипотека потребителски дългови инструменти е въведен допълнителен специален вариант, който се основава на такса в полза на централната банка кореспондент, действаща като агент за НЦБ на държавата по произход.

Моделът на кореспондентски отношения между централните банки работи за контрагентите (за търгуеми и нетъргуеми активи) от 9,00 ч. до 16,00 ч. централноевропейско (ЕЦБ) време във всеки ден, работен за Евросистемата. Всеки контрагент, който желае да използва модела на кореспондентски отношения между централните банки, трябва да уведоми НЦБ, от която желае да получи кредит (т.е. НЦБ на държавата по своя произход) до 16,00 ч. централноевропейско (ЕЦБ) време. Освен това контрагентът следва да осигури получаването на обезпечението за гарантиране на операциите по паричната политика по сметката на централната банка кореспондент най-късно до 16,45 ч. централноевропейско (ЕЦБ) време. Инструкции или доставки след изтичане на крайния срок ще се считат за кредит, отпуснат на следващия работен ден. Ако контрагентите предвидят, че ще им се наложи да използват модела на кореспондентски отношения между централните банки по-късно през същия ден, те трябва по възможност да предоставят активите авансово (т.е. да ги депозират предварително). При извънредни обстоятелства или когато това се налага за целите на паричната политика, ЕЦБ може да реши да удължи края на работното време на модела за кореспондентски отношения между централните банки до края на работното време на TARGET2.

6.6.2. Връзки между системите за сетълмент на ценни книжа

В допълнение към модела на кореспондентски отношения между централните банки, при трансгранично прехвърляне на търгуеми активи могат да се използват и допустимите връзки между системите за сетълмент на ценни книжа в Съюза.

Пряка или релейна връзка между две системи за сетълмент на ценни книжа позволява на участник в една система да притежава ценни книжа, емитирани в друга, без да е участник във втората⁽⁹⁹⁾. Преди да могат да бъдат използвани за прехвърляне на обезпечение при кредитни операции на Евросистемата, тези връзки трябва да бъдат оценени и одобрени съгласно стандартите за използване на системите за сетълмент на ценни книжа в Съюза⁽¹⁰⁰⁾ ⁽¹⁰¹⁾.

От гледна точка на Евросистемата моделът на кореспондентски отношения между централните банки и връзките между системите за сетълмент на ценни книжа в Съюза изпълняват една и съща роля, като позволяват на контрагентите трансгранично да ползват обезпечения, т.е. да получават кредит от НЦБ на държавата по своя произход, дори ако това обезпечение е емитирано в системата за сетълмент на ценни книжа на друга държава. Моделът на кореспондентски отношения между централните банки и връзките между системите за сетълмент на

⁽⁹⁷⁾ За допълнителни разяснения вж. брошурата „Correspondent central banking model (CCBM) procedure for Eurosystem counterparties“, публикувана на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu.

⁽⁹⁸⁾ За допълнителни разяснения вж. брошурата „Correspondent central banking model (CCBM) procedure for Eurosystem counterparties“, публикувана на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu.

⁽⁹⁹⁾ Връзката между две системи за сетълмент на ценни книжа се състои от набор от процедури и споразумения за трансгранично безналично прехвърляне на ценни книжа. Далена връзка приема формата на „омнибус“ сметка, открита от системата за сетълмент на ценни книжа (система за сетълмент на ценни книжа на инвеститора) в друга система за сетълмент на ценни книжа (система за сетълмент на ценни книжа на емитента). Пряката връзка предполага, че между двете системи за сетълмент на ценни книжа няма посредник. Могат да бъдат използвани и непреки връзки между системи за сетълмент на ценни книжа за трансгранично прехвърляне на ценни книжа за Евросистемата. Непряката връзка представлява договорно техническо споразумение, което позволява на две системи за сетълмент на ценни книжа, които не са пряко свързани помежду си, да обменят или прехвърлят сделки с ценни книжа чрез трета система за сетълмент на ценни книжа, действаща като посредник.

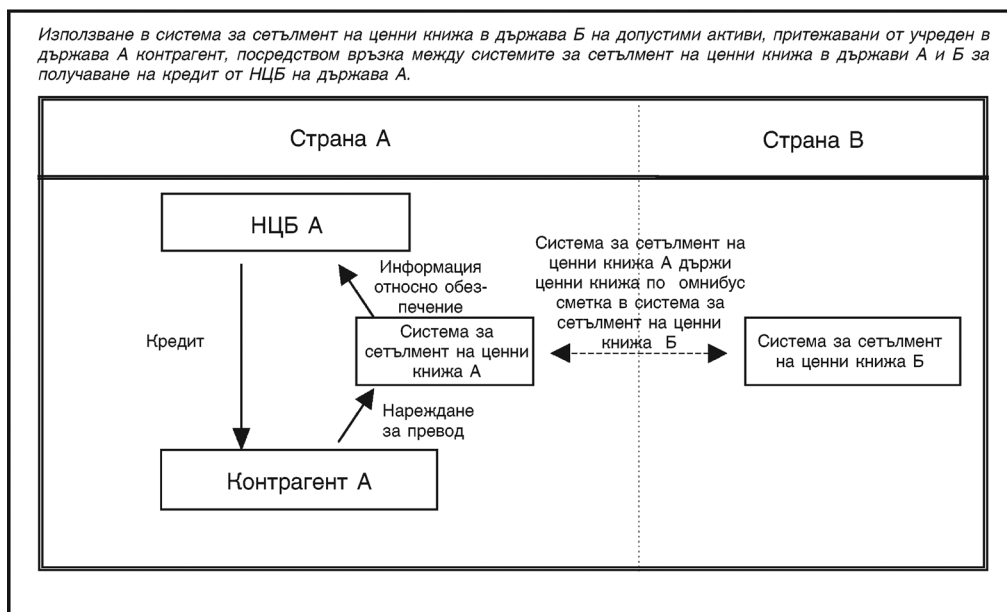
⁽¹⁰⁰⁾ Актуализиран списък с допустимите връзки може да бъде намерен на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu.

⁽¹⁰¹⁾ Вж. публикацията, озаглавена „Standards for the use of EU securities settlement systems in ESCB credit operations“, Европейски паричен институт, януари 1998 г., на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu.

ценни книжа изпълняват тази функция по различни начини. При модела на кореспондентски отношения между централните банки трансгранични са взаимоотношенията между НЦБ. Те действат като попечители една спрямо друга. При използването на връзки трансгранични са отношенията между системите за сепълмент на ценни книжа. Те откриват помежду си „омнибус“ сметки. Активите, депозирани при централната банка кореспондент, могат да се използват само за обезпечаване на кредитните операции на Евросистемата. Активите, държани посредством вид връзка, могат да бъдат използвани при кредитни операции на Евросистемата, както и за други цели, избрани от контрагентите. Когато се използват връзки между системите за сепълмент на ценни книжа, държаните от контрагентите активи остават по техните сметки в местната система за сепълмент на ценни книжа и не е необходим попечител.

Графика 4

Връзки между системите за сепълмент на ценни книжа

6.7. Приемане на неденоминирано в евро обезпечение в непредвидени ситуации

В определени ситуации Управителният съвет може да реши да приеме като допустимо обезпечение конкретни търгуеми дългови инструменти, емитирани от правителството на една или повече държави от Г-10 извън еврозоната в съответната местна валута. При такова решение приложимите критерии се изясняват и на контрагентите се съобщават също процедурите, които се прилагат за избора и мобилизацията на чуждестранно обезпечение, включително източниците и принципите за оценка, мерките за контрол върху риска и процедурите за сепълмент.

Независимо от изложеното в раздел 6.2.1 такива активи могат да се депозират/регистралят (емитират) и съхраняват и сепълментът им да се извършва извън ЕИП и, както бе посочено по-горе, да са неденоминирани във валути, различни от еврото. Всякакви подобни използвани от контрагент активи трябва да бъдат негово притежание.

Контрагенти, които са клонове на кредитни институции, учредени извън ЕИП или Швейцария, не могат да използват такива активи като обезпечение.

ГЛАВА 7

МИНИМАЛНИ РЕЗЕРВИ ⁽¹⁰²⁾

7.1. Общи положения

ЕЦБ изисква от кредитните институции да поддържат минимални резерви по сметка в НЦБ съгласно рамката на системата за минимални резерви на Евросистемата. Правната рамка на тази система е залегнала в член 19 от Устава на ЕСЦБ, Регламент (ЕО) № 2531/98 и Регламент ЕЦБ/2003/9. Прилагането на Регламент ЕЦБ/2003/9 гарантира, че условията на системата за минимални резерви на Евросистемата са еднакви за цялата еврозона.

Размерът на минималните резерви, които всяка институция поддържа, се определя от нейната резервна база. Системата за минимални резерви на Евросистемата позволява на контрагентите да използват осреднени позиции, което означава, че съответствието с изискванията за минимални резерви се определя на базата на осреднени салда по резервните сметки на контрагентите в последния според календарния график ден от периода на поддържане. Задължителните резерви на институциите се олихвяват според лихвения процент при основните операции на Евросистемата по рефинансиране.

Целите на системата за поддържане на минималните резерви на Евросистемата са насочени преди всичко към изпълнението на следните функции:

⁽¹⁰²⁾ Съдържанието на настоящата глава е представено само с информативна цел.

а) Стабилизиране на лихвените проценти на паричния пазар

Осредняването на позициите при системата за минимални резерви на Евросистемата има за цел да допринесе за стабилизирането на лихвените проценти на паричния пазар, стимулирайки институциите да смекчават влиянието на временните колебания в ликвидността.

б) Създаване или разширяване на структурен недостиг на ликвидност

Системата за минимални резерви на Евросистемата допринася за създаването или разширяването на структурен недостиг на ликвидност. Това може да бъде полезно за подобряване на ефективността на Евросистемата като доставчик на ликвидност.

При прилагане на минималните резерви ЕЦБ е задължена да действа в съответствие с целите на Евросистемата, определени в член 127 от Договора и член 2 от Устава на ЕЦБ, с които *inter alia* се установява принципът да не се предизвикват сериозни и нежелателни дисбаланси в разпределението и посредничеството.

7.2. Институции, подлежащи на изискването за минимални резерви

В съответствие с член 19.1 от Устава на ЕЦБ ЕЦБ изисква от кредитните институции, установени в държавите-членки, да поддържат минимални резерви. Това означава, че за клоновете в еврозоната на кредитни институции, които не са учредени в еврозоната, следва също да се прилага системата за минимални резерви на Евросистемата. За установените обаче извън еврозоната клонове на кредитни институции, учредени в еврозоната, тази система не се прилага.

Институциите се освобождават автоматично от изискването за минимални резерви от началото на периода на поддържане, през който е отнет или върнат лицензът им, или ако в този период е взето решение за образуване на производство по ликвидация от съдебните власти или друг компетентен орган на държава-членка. Съгласно Регламент (ЕО) № 2531/98 и Регламент ЕЦБ/2003/9 ЕЦБ може да освободи на недискриминационен принцип дадени институции от задълженията им по системата за минимални резерви на Евросистемата, ако спрямо тях се прилагат мерки за реорганизация или блокиране на средства и/или други мерки, наложени от Съюза по член 75 от Договора или от държава-членка, ограничаващи използването на техни средства, или по отношение на които Управителният съвет на ЕЦБ е приел решение за временно прекратяване или изключване на достъпа им до операции на открития пазар или до ликвидните улеснения с постоянен достъп на Евросистемата, или ако целите на системата за минимални резерви на Евросистемата не биха били постигнати чрез налагането на тези задължения на съответните кредитни институции. Ако нейното решение за такова изключване се основава на целите на системата за минимални резерви на Евросистемата, ЕЦБ има предвид един или повече от следните критерии:

- а) институцията има лиценз да осъществява само функции със специално предназначение;
- б) на институцията ѝ е забранено да упражнява активна банкова дейност в конкуренция с други кредитни институции; и/или
- в) институцията е правно задължена всичките ѝ депозити да са предназначени за осъществяването на цели, свързани с оказване на регионална и/или международна помощ за развитие.

ЕЦБ създава и поддържа списък на институциите, подлежащи на системата за минимални резерви на Евросистемата. ЕЦБ оповестява също списък с институции, освободени от задължението по тази система поради причини, различни от налагане на мерки за реорганизация или блокиране на средства и/или други мерки, наложени от Съюза съгласно член 75 от Договора или от държава-членка, ограничаващи използването на техни средства, или по отношение на които Управителният съвет на ЕЦБ е приел решение за временно прекратяване или изключване на достъпа им до операции на открития пазар или до ликвидните улеснения с постоянен достъп на Евросистемата⁽¹⁰³⁾. Контрагентите могат да разчитат на тези списъци, за да преценят дали задълженията им са към друга институция, която е обект на изискването за задължителни резерви. Списъците, които се публикуват след приключване на работното време в последния работен за Евросистемата ден на всеки календарен месец, са валидни за изчисляване на резервната база за периода на поддържане, започващ след два календарни месеца. Например списъкът, публикуван в края на февруари, е валиден за изчисляване на резервната база за периода на поддържане, започващ през април.

7.3. Определяне на минималните резерви

7.3.1. Резервна база и резервни съотношения

Резервната база на дадена институция се определя според елементите на нейния счетоводен баланс. Данните от баланса се отчитат пред НЦБ съгласно общата рамка на ЕЦБ за паричната и банковата статистика (вж. раздел 7.5)⁽¹⁰⁴⁾. При институциите, които подлежат на пълна отчетност, балансните данни към края на даден календарен месец се използват за определяне на резервната база за периода на поддържане, който започва след два календарни

⁽¹⁰³⁾ Списъците са публикувани на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu.

⁽¹⁰⁴⁾ Рамката на ЕЦБ за паричната и банковата статистическа отчетност е представена в допълнение 4.

месеца. Например резервната база, изчислена на основата на баланса от края на февруари, се използва за изчисляване на задължителните резерви, които контрагентите трябва да внесат за периода на поддържане, който започва през април.

Рамката на ЕЦБ за парична и банкова статистическа отчетност предвижда възможност за освобождаване на малките институции от някои задължения по отчетността. Институциите, по отношение на които се прилага тази разпоредба, следва да отчетат само ограничен набор от балансови данни на тримесечна база (в края на тримесечието) и крайните им срокове за изпращане на данните са по-дълги от установените за по-големите институции. При тези институции балансовите данни за определено тримесечие се използват за определяне с двумесечно закъснение на резервната база за следващите три последователни периода на поддържане на минималните резерви. Например балансовите данни от края на първото тримесечие (март) са валидни за изчисляване на резервната база за периодите на поддържане, които започват през юни, юли и август.

В съответствие с Регламент (ЕО) № 2531/98 ЕЦБ има право да включва в резервната база пасивите, произтичащи от получаване на финансови средства, заедно с пасивите в резултат от задбалансови позиции. В системата за минимални резерви на Евросистемата реално се включват само пасиви от категориите „депозити“ и „емитирани дългови ценни книжа“ (вж. каре 9).

Задължения към други институции, които са включени в списъка на институциите от системата за минимални резерви на Евросистемата, и задължения към ЕЦБ и участващите НЦБ не се включват в резервната база. Във връзка с това, за да има право да приспадне пасивите от категория „емитирани дългови ценни книжа“ от резервната си база, емитентът трябва да може да докаже действителния размер на тези инструменти, държани от други институции, които подлежат на изискванията на системата за минимални резерви на Евросистемата. Ако не могат да бъдат представени доказателства, емитентите могат да приложат към тази балансова позиция стандартно приспадане с фиксиран процент ⁽¹⁰⁵⁾.

Резервните съотношения се определят от ЕЦБ съгласно максималните лимити, установени в Регламент (ЕО) № 2531/98. ЕЦБ прилага единно резервно съотношение, различно от нула, към повечето от позициите, включени в резервната база. Това резервно съотношение е определено в Регламент ЕЦБ/2003/9. ЕЦБ определя нулево резервно съотношение за следните категории пасиви: „депозити с договорен матуритет над две години“; „депозити, договорени за ползване след предизвестие, над две години“; „репо сделки“ и „дългови ценни книжа с първоначален матуритет над две години“ (вж. каре 9). ЕЦБ може по всяко време да променя резервните съотношения. Тези промени се оповестяват от ЕЦБ преди началото на периода на поддържане, за който промяната е в сила.

7.3.2. Изчисляване на задължителните резерви

Задължителните резерви на всяка отделна институция се изчисляват като към сумата на допустимите пасиви се прилагат задължителните съотношения за съответните категории пасиви.

Всяка институция приспада сумата от 100 000 евро от задължителните си резерви във всяка държава-членка, в която има място на стопанска дейност. Отстъпката се предоставя, без да се накърняват законовите задължения на институциите, подлежащи на изискванията на системата за минимални резерви на Евросистемата ⁽¹⁰⁶⁾.

Размерът на задължителните резерви за всеки период на поддържане се закръглява до най-близкото цяло число в евро.

КАРЕ 9

Резервна база и резервни съотношения

А. Пасиви, включени в резервната база, към които се прилага положително резервно съотношение

Депозити (*)

- Овърнайг депозити
- Депозити с договорен матуритет до две години включително
- Депозити, договорени за ползване след предизвестие, до две години включително

⁽¹⁰⁵⁾ Вж. Регламент ЕЦБ/2003/9. Допълнителна информация относно процента на стандартно приспадане може да бъде намерена на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu, както и на уебсайтовете на Евросистемата (вж. допълнение 5).

⁽¹⁰⁶⁾ За институциите, които могат да отчетат статистически данни като група на агрегирана основа съгласно разпоредбите на рамката на паричната и банковата статистическа отчетност на ЕЦБ (вж. допълнение 4), се предоставя само една такава сума за групата като цяло, освен ако институциите не предоставят данни за резервната база и резервните наличности по достатъчно подробен начин, така че Евросистемата да може да провери тяхната точност и качество и да определи съответните задължителни резерви на всяка отделна институция, включена в групата.

(*) Регламент (ЕО) № 25/2009 на Европейската централна банка от 19 декември 2008 г. относно баланса на сектор „Парично-финансови институции“ (ЕЦБ/2008/32) (ОВ L 15, 20.1.2009 г., стр. 14) изрично изисква задълженията по депозити да се отчетат по номинална стойност. Номинална стойност означава сумата на главницата, която даден длъжник е договорно задължен да изплати на кредитора. Това изменение стана необходимо, защото Директива 86/635/ЕИО на Съвета от 8 декември 1986 г. относно годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети на банки и други финансови институции (ОВ L 372, 31.12.1986 г., стр. 1) беше изменена, в смисъл че някои финансови инструменти може да се оценят по справедлива стойност.

Емитирани дългови ценни книжа

— Дългови ценни книжа с първоначален матуритет до две години включително

Б. Пасиви, включени в резервната база, към които се прилага нулево резервно съотношение

Депозити (*)

— Депозити с договорен матуритет над две години

— Депозити, договорени за ползване след предизвестие, над две години

— Репо сделки

Емитирани дългови ценни книжа

— Дългови ценни книжа с първоначален матуритет над две години

В. Пасиви, изключени от резервната база

— Задължения към други институции, подлежащи на изискванията на системата за минимални резерви на Евросистемата

— Задължения към ЕЦБ и участващите НЦБ

7.4. Поддържане на наличностите от задължителни резерви

7.4.1. Период на поддържане

ЕЦБ публикува календарен график на периодите на поддържане на резервите не по-късно от три месеца преди началото на всяка година⁽¹⁰⁷⁾. Периодът на поддържане започва от датата на сесията на първата основна операция по рефинансиране след заседанието на Управителния съвет, на което е направена месечна оценка за позицията по паричната политика. При особени обстоятелства публикуваният календарен график може да се променя в зависимост и от промени в графика на заседанията на Управителния съвет.

7.4.2. Наличност от резерви

Всяка институция задължително поддържа минимални резерви по една или повече резервни сметки при НЦБ в държавата-членка, в която е учредена. При институциите с повече от едно място на стопанска дейност в дадена държава-членка, главното управление отговаря за изпълнението на агрегираните минимални резерви на всички места на стопанска дейност на институцията в държавата-членка⁽¹⁰⁸⁾. Институция с място на стопанска дейност в повече от една държава-членка поддържа минимални резерви при НЦБ на всяка държава-членка, в която има място на стопанска дейност, съобразно своята резервна база в съответната държава-членка.

Сесията-сметките на институциите при НЦБ могат да се използват като резервни сметки. Наличностите от резерви по сесията-сметките може да се използват за целите на сесията в рамките на деня. Дневните наличности от резерви на дадена институция се изчислява като салдо по резервната сметка в края на деня.

Институция може да отправи искане до НЦБ на държавата-членка, в която е резидент, за разрешение да поддържа всичките си минимални резерви косвено, чрез посредник. Възможността за поддържане на минималните резерви чрез посредник по правило се ограничава до институциите, които са учредени така, че обикновено част от администрирането (например управлението на валутните наличности) се осъществява чрез посредник (например мрежи от спестовни и кооперативни банки могат да централизират наличностите си от резерви). Поддържането на минимални резерви чрез посредник е предмет на разпоредбите, предвидени в Регламент ЕЦБ/2003/9.

7.4.3. Олихвяване на наличностите от резерви

По наличностите в сметките със задължителни резерви се прилага средният лихвен процент на ЕЦБ за периода на поддържане (претеглен според броя календарни дни) при основните операции по рефинансиране, който се изчислява по формулата, посочена в каре 10. Наличностите от резерви, които надхвърлят размера на изискуемите резерви, не се олихвяват. Лихвите се изплащат през втория работен ден за националната централна банка след изтичането на периода на поддържане, за който се полага лихвата.

⁽¹⁰⁷⁾ По правило календарният график се оповестява чрез прессъобщение на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu. Освен това той се публикува в Официален вестник на Европейския съюз и на уебсайтовете на Евросистемата (вж. допълнение 5).

⁽¹⁰⁸⁾ Ако дадена институция няма централно управление в държавата-членка, в която е установена, тя посочва главен клон, който отговаря за изпълнението на общите изискуеми минимални резерви на всички подразделения на институцията в съответната държава-членка.

КАРЕ 10

Изчисляване на олихвяването на наличностите от задължителни резерви

Олихвяването на задължителните резерви се изчислява по следната формула:

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{i=1}^{n_t} \frac{MR_i}{n_t}$$

където:

R_t = лихвите, платими по задължителните резерви за периода на поддържане t .

H_t = среднодневните наличности от задължителни резерви за периода на поддържане t .

n_t = броя календарни дни за периода на поддържане t .

r_t = лихвения процент по задължителните резерви за периода на поддържане t . Прилага се стандартно закръгляване на лихвения процент до два знака след десетичната запетая.

i = i -тия ден от календарния график през периода на поддържане t .

MR_i = пределния лихвен процент при последната основна операция по рефинансиране, чийто сетълмент се извършва на или преди ден i от календарния график.

7.5. Отчитане, потвърждаване и проверка на резервната база

Позициите от резервната база за прилагане на минималните резерви се изчисляват от самите институции, задължени да поддържат такива резерви, и се отчитат пред НЦБ съгласно общата рамка на ЕЦБ за паричната и банковата статистика (вж. приложение 4). В член 5 от Регламент ЕЦБ/2003/9 се определят процедурите за нотифициране и потвърждаване на резервната база и задължителните резерви на институцията.

Процедурите за нотифициране и потвърждаване на задължителните резерви на дадена институция са изброени по-долу. Съответната НЦБ или институция поема инициативата за изчисляването на минималните резерви, изискуеми от нея за конкретния период на поддържане. Институцията, извършила изчислението, уведомява НЦБ за размера на минималните си резерви не по-късно от три работни дни преди началото на периода на поддържане. Съответната НЦБ може да определи по-ранна дата като краен срок за нотифициране относно минималните резерви. Тя може също да определи допълнителен срок, в който институцията може да нотифицира за извършени ревизии при изчисляването на резервната база или на оповестените минимални резерви. Нотифицираната страна потвърждава изчислените минимални резерви не по-късно от края на работния ден на НЦБ, предхождащ началото на периода на поддържане. Ако нотифицираната страна не отговори на нотификацията до края на работния ден на НЦБ, предхождащ началото на периода на поддържане, размерът на минималните резерви на институцията за съответния период на поддържане се смята за потвърден. Веднъж потвърдени, минималните резерви за съответния период на поддържане не могат да бъдат ревизирани.

Към отчитането на институциите, които са упълномощени да действат като посредници при косвено поддържане на резервите на други институции, са предвидени специални изисквания в Регламент ЕЦБ/2003/9. Поддържането на задължителните резерви чрез посредник не променя задълженията на институциите, ползващи посредник, по отношение на статистическата отчетност.

ЕЦБ и НЦБ са оправомощени съгласно Регламент (ЕО) № 2531/98 да проверяват точността и качеството на събраните данни.

7.6. Неизпълнение на задълженията за поддържане на задължителни минимални резерви

Неизпълнение на задълженията за поддържане на минималните резерви възниква, ако към последния календарен ден на определен период на поддържане средното салдо по резервната сметка на дадена институция е по-ниско от изискуемите резерви за съответния период на поддържане.

Когато дадена институция не е спазила изцяло или отчасти изискванията за задължителни резерви, ЕЦБ може в съответствие с Регламент (ЕО) № 2531/98 да наложи една от следните санкции:

- институцията заплаща до 5 пр.п. над лихвения процент по пределното кредитно улеснение върху невнесената сума от задължителните минимални резерви; или

- б) институцията заплаща до удвоения размер на лихвения процент по пределното кредитно улеснение върху невнесената сума от задължителните минимални резерви; или
- в) от институцията се изисква да открие безлихвени депозити при ЕЦБ или НЦБ в размер до утроената невнесена сума от задължителните минимални резерви. Матуритетът на депозита не може да надхвърля периода, в който институцията не е спазила изискването за минимални резерви.

Когато определена институция не спазва други задължения по регламенти и решения на ЕЦБ, свързани със системата за минимални резерви на Евросистемата (например ако съответните данни не са своевременно представени или са неточни), ЕЦБ е упълномощена да налага санкции в съответствие с Регламент (ЕО) № 2532/98 (ЕЦБ/1999/4). Изпълнителният съвет на ЕЦБ може да определя и да публикува критерии, съгласно които да бъдат налагани санкциите, предвидени в член 7, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2531/98 ⁽¹⁰⁹⁾.

Освен това в случай на грубо неспазване на изискването за задължителни минимални резерви Евросистемата може да отстранява контрагенти от участие в операциите на открития пазар.

⁽¹⁰⁹⁾ Критериите са публикувани като съобщение със заглавие „Съобщение на Европейската централна банка за налагане на санкции за неизпълнение на задълженията по поддържане на минималните резерви“ (ОВ С 39, 11.2.2000 г., стр. 3).

Допълнение 1

ПРИМЕРИ ЗА ОПЕРАЦИИ И ПРОЦЕДУРИ ПО ПАРИЧНАТА ПОЛИТИКА

Списък на примерите

Пример 1 Обратна сделка за предоставяне на ликвидност чрез търг с фиксиран лихвен процент

Пример 2 Обратна сделка за предоставяне на ликвидност чрез търг с променлив лихвен процент

Пример 3 Емитиране на дългови сертификати на ЕЦБ чрез търг с променлив лихвен процент

Пример 4 Валутен суап за изтегляне на ликвидност чрез търг с променлив лихвен процент

Пример 5 Валутен суап за предоставяне на ликвидност чрез търг с променлив лихвен процент

Пример 6 Мерки за контрол върху риска

ПРИМЕР 1

Обратна сделка за предоставяне на ликвидност чрез търг с фиксиран лихвен процент

ЕЦБ взема решение за предоставяне на ликвидност на пазара чрез обратна сделка, организирана съгласно процедура за търг с фиксиран лихвен процент.

Трима контрагенти представят следните заявки:

(В млн. евро)

Контрагент	Заявка
Банка 1	30
Банка 2	40
Банка 3	70
Всичко	140

ЕЦБ решава да разпредели общо 105 млн. евро.

Процентът на разпределение е:

$$\frac{105}{(30 + 40 + 70)} = 75 \%$$

Разпределението между контрагентите е:

(В млн. евро)

Контрагент	Заявка	Дял
Банка 1	30	22,5
Банка 2	40	30,0
Банка 3	70	52,5
Всичко	140	105,0

ПРИМЕР 2

Обратна сделка за предоставяне на ликвидност чрез търг с променлив лихвен процент

ЕЦБ взема решение за предоставяне на ликвидност на пазара чрез обратна сделка, организирана съгласно процедура за търг с променлив лихвен процент.

Трима контрагенти представят следните заявки:

Лихвен процент (%)	Размер (млн. евро)				
	Банка 1	Банка 2	Банка 3	Заявки, всичко	Заявки с натрупване
3,15				0	0
3,10		5	5	10	10

Лихвен процент (%)	Размер (млн. евро)				
	Банка 1	Банка 2	Банка 3	Заявки, всичко	Заявки с натрупване
3,09		5	5	10	20
3,08		5	5	10	30
3,07	5	5	10	20	50
3,06	5	10	15	30	80
3,05	10	10	15	35	115
3,04	5	5	5	15	130
3,03	5		10	15	145
Всичко	30	45	70	145	

ЕЦБ решава да разпредели 94 млн. евро при пределен лихвен процент от 3,05 %.

Всички заявки над 3,05 % (за сумата от 80 млн. евро с натрупване) са напълно удовлетворени. При 3,05 % процентът на разпределение е:

$$\frac{94 - 80}{35} = 40 \%$$

Делът на банка 1 при пределния лихвен процент е например:

$$0,4 \times 10 = 4$$

Общият дял на банка 1 е:

$$5 + 5 + 4 = 14$$

Резултатите могат да бъдат обобщени по следния начин:

(В млн. евро)

Контрагенти	Размер			
	Банка 1	Банка 2	Банка 3	Всичко
Заявки, всичко	30,0	45,0	70,0	145
Разпределение, всичко	14,0	34,0	46,0	94

Ако процедурата на разпределение е аукцион с единен лихвен процент („холандски аукцион“), лихвеният процент, прилаган по сумите, разпределени на контрагентите, е 3,05 %.

Ако процедурата на разпределение е аукцион с различни лихвени проценти („американски аукцион“), към сумите разпределени на контрагентите не се прилага единен лихвен процент; например банка 1 получава 5 млн. евро при 3,07 %, 5 млн. евро при 3,06 % и 4 млн. евро при 3,05 %.

ПРИМЕР 3

Емитиране на дългови сертификати на ЕЦБ чрез търг с променлив лихвен процент

ЕЦБ взема решение за изтегляне на ликвидност от пазара чрез емисия на дългови сертификати, като използва тръжна процедура с променлив лихвен процент.

Трима контрагенти правят следните заявки:

Лихвен процент (%)	Размер (млн. евро)				
	Банка 1	Банка 2	Банка 3	Всичко	Заявки с натрупване
3,00				0	0
3,01	5		5	10	10
3,02	5	5	5	15	25

Лихвен процент (%)	Размер (млн. евро)				
	Банка 1	Банка 2	Банка 3	Всичко	Заявки с натрупване
3,03	5	5	5	15	40
3,04	10	5	10	25	65
3,05	20	40	10	70	135
3,06	5	10	10	25	160
3,08	5		10	15	175
3,10		5		5	180
Всичко	55	70	55	180	

ЕЦБ решава да разпредели номиналния размер от 124,5 млн. евро при пределен лихвен процент от 3,05 %.

Всички заявки под 3,05 % (за сумата от 65 млн. евро с натрупване) са напълно удовлетворени. При 3,05 % процентът на разпределение е:

$$\frac{124,5 - 65}{70} = 85 \%$$

Делът на банка 1 при пределния лихвен процент е например:

$$0,85 \times 20 = 17$$

Общият дял на банка 1 е:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 17 = 42$$

Резултатите могат да бъдат обобщени по следния начин:

(В млн. евро)

Контрагенти	Размер			
	Банка 1	Банка 2	Банка 3	Всичко
Заявки, всичко	55,0	70,0	55,0	180,0
Разпределение, всичко	42,0	49,0	33,5	124,5

ПРИМЕР 4

Валутен суап за изтегляне на ликвидност чрез търг с променлив лихвен процент

ЕЦБ взема решение за изтегляне на ликвидност от пазара чрез валутен суап на курса EUR/USD, като използва тръжна процедура с променлив лихвен процент. (Забележка: В този пример еврото се търгува с премия.)

Трима контрагенти правят следните заявки:

Суап-точки (× 10 000)	Размер (млн. евро)				
	Банка 1	Банка 2	Банка 3	Всичко	Заявки с натрупване
6,84				0	0
6,80	5		5	10	10
6,76	5	5	5	15	25
6,71	5	5	5	15	40
6,67	10	10	5	25	65
6,63	25	35	40	100	165
6,58	10	20	10	40	205

Суап-точки (× 10 000)	Размер (млн. евро)				
	Банка 1	Банка 2	Банка 3	Всичко	Заявки с натрупване
6,54	5	10	10	25	230
6,49		5		5	235
Всичко	65	90	80	235	

ЕЦБ решава да разпредели 158 млн. евро при пределни суап-точки 6,63. Всички заявки над 6,63 (за сумата от 65 млн. евро с натрупване) са напълно удовлетворени. При 6,63 процентът на разпределение е:

$$\frac{158 - 65}{100} = 93 \%$$

Делът на банка 1 при пределните суап-точки е например:

$$0,93 \times 25 = 23,25$$

Общият дял на банка 1 е:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 23,25 = 48,25$$

Резултатите могат да бъдат обобщени по следния начин:

(В млн. евро)

Контрагенти	Размер			
	Банка 1	Банка 2	Банка 3	Всичко
Заявки, всичко	65,0	90,0	80,0	235,0
Разпределение, всичко	48,25	52,55	57,20	158,0

За операцията ЕЦБ фиксира спот-курса EUR/USD на 1,1300.

Ако процедурата на разпределение е аукцион с единен лихвен процент („холандски аукцион“), на началната дата на операцията Евросистемата купува 158 000 000 евро и продава 178 540 000 USD. На падежа на операцията Евросистемата продава 158 000 000 евро и купува 178 644 754 USD (форуърдният обменен курс е $1,130663 = 1,1300 + 0,000663$).

Ако процедурата на разпределение е аукцион с различни лихвени проценти („американски аукцион“), Евросистемата обменя сумите в евро и в щатски долари, както е показано в таблицата:

Спот			Форуърд		
обменен курс	„купува“ евро	„продава“ щатски долар	обменен курс	„продава“ евро	„купува“ щатски долар
1,1300			1,130684		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130680	10 000 000	11 306 800
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130676	15 000 000	16 960 140
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130671	15 000 000	16 960 065
1,1300	25 000 000	28 250 000	1,130667	25 000 000	28 266 675
1,1300	93 000 000	105 090 000	1,130663	93 000 000	105 151 659
1,1300			1,130658		
1,1300			1,130654		
1,1300			1,130649		
Всичко	158 000 000	178 540 000		158 000 000	178 645 339

ПРИМЕР 5

Валутен суап за предоставяне на ликвидност чрез търг с променлив лихвен процент

ЕЦБ взема решение за предоставяне на ликвидност на пазара чрез валутен суап на курса EUR/USD, като използва тръжна процедура с променлив лихвен процент. (Забележка: в този пример еврото се търгува с премия.)

Трима контрагенти правят следните заявки:

Суап-точки (× 10 000)	Размер (млн. евро)				Заявки с натрупване
	Банка 1	Банка 2	Банка 3	Всичко	
6,23					
6,27	5		5	10	10
6,32	5		5	10	20
6,36	10	5	5	20	40
6,41	10	10	20	40	80
6,45	20	40	20	80	160
6,49	5	20	10	35	195
6,54	5	5	10	20	215
6,58		5		5	220
Всичко	60	85	75	220	

ЕЦБ решава да разпредели 197 млн. евро при пределни суап-точки 6,54. Всички заявки под 6,54 (за сумата от 195 млн. евро с натрупване) са напълно удовлетворени. При 6,54 процентът на разпределение е:

$$\frac{197 - 195}{20} = 10\%$$

Делът на банка 1 при пределните суап-точки е например:

$$0,10 \times 5 = 0,5$$

Общият дял на банка 1 е:

$$5 + 5 + 10 + 10 + 20 + 5 + 0,5 = 55,5$$

Резултатите могат да бъдат обобщени по следния начин:

(В млн. евро)

Контрагенти	Размер			
	Банка 1	Банка 2	Банка 3	Всичко
Заявки, всичко	60,0	85,0	75,0	220
Разпределение, всичко	55,5	75,5	66,0	197

За операцията ЕЦБ фиксира спот курса EUR/USD на 1,1300.

Ако процедурата на разпределение е аукцион с единен лихвен процент („холандски аукцион“), на началната дата на операцията Евросистемата продава 197 000 000 EUR и купува 222 610 000 USD. На падежа на операцията Евросистемата купува 197 000 000 EUR и продава 222 738 838 USD (форуърдният обменен курс е $1,130654 = 1,1300 + 0,000654$).

Ако процедурата на разпределение е аукцион с различни лихвени проценти („американски аукцион“), Евросистемата обменя сумите в евро и в щатски долари, както е показано в таблицата:

Спот			Форуърд		
обменен курс	„продава“ евро	„купува“ щатски долар	обменен курс	„купува“ евро	„продава“ щатски долар
1,1300			1,130623		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130627	10 000 000	11 306 270
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130632	10 000 000	11 306 320
1,1300	20 000 000	22 600 000	1,130636	20 000 000	22 612 720
1,1300	40 000 000	45 200 000	1,130641	40 000 000	45 225 640
1,1300	80 000 000	90 400 000	1,130645	80 000 000	90 451 600
1,1300	35 000 000	39 550 000	1,130649	35 000 000	39 572 715
1,1300	2 000 000	2 260 000	1,130654	2 000 000	2 261 308
1,1300			1,130658		
Всичко	197 000 000	222 610 000		197 000 000	222 736 573

ПРИМЕР 6

Мерки за контрол върху риска

Този пример илюстрира рамката за контрол върху риска, прилагана за базовите активи, които се използват при операциите на Евросистемата по предоставяне на ликвидност⁽¹¹⁰⁾. Примерът се базира на допускането, че един контрагент участва в следните операции по паричната политика на Евросистемата:

- основна операция по рефинансиране, която започва на 28 юли 2004 г. и приключва на 4 август 2004 г. — на контрагента са предоставени 50 млн. евро при лихвен процент 4,24 %;
- операция по дългосрочно рефинансиране, която започва на 29 юли 2004 г. и приключва на 21 октомври 2004 г. — на контрагента са предоставени 45 млн. евро при лихвен процент 4,56 %; и
- основна операция по рефинансиране, която започва на 4 август 2004 г. и приключва на 11 август 2004 г. — на контрагента са предоставени 35 млн. евро при лихвен процент 4,26 %.

Параметрите на базовите търгуеми активи, използвани от контрагента за обезпечаване на тези операции, са определени в таблица 1.

Таблица 1

Търгуеми базови активи, използвани при сделките

Параметри						
Име	Клас на актива	Падеж	Вид купон	Периодичност на купона	Остатъчен срок до падежа	Допустимо отклонение при оценяване
Актив А	Обезпечени банкови облигации тип „Jumbo“	30.8.2008 г.	С фиксиран лихвен процент	6 месеца	4 години	3,50 %
Актив Б	Облигация на сектор ЦДУ	19.11.2008 г.	С променлив лихвен процент	12 месеца	4 години	0,50 %
Актив В	Корпоративна облигация	12.5.2015 г.	С нулев купон		> 10 години	15,00 %

Процентно изменение на цените (включително начислената лихва) (*)

28.7.2004 г.	29.7.2004 г.	30.7.2004 г.	2.8.2004 г.	3.8.2004 г.	4.8.2004 г.	5.8.2004 г.
102,63	101,98	100,55	101,03	100,76	101,02	101,24
	98,35	97,95	98,15	98,56	98,73	98,57
					55,01	54,87

(*) Цените на конкретна дата на оценяване съответстват на най-представителната цена в работния ден, предхождащ деня на оценяването.

⁽¹¹⁰⁾ Примерът се основава на допускането, че при изчисляване на изискването за допълнително обезпечение се вземат под внимание начислените лихви по предоставената ликвидност, като към нея се прилага и гранична точка от 0,5 % от предоставената ликвидност.

СИСТЕМА С ЦЕЛЕВО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Първо, приема се, че сделките се извършват с НЦБ, използваща система, при която за всяка сделка има специално предназначени базови активи. Оценката на базовите активи се извършва на дневна база. В този случай рамката за контрол върху риска може да се опише по следния начин (вж. също таблица 2 по-долу):

1. На 28 юли 2004 г. контрагентът извършва репо сделка с НЦБ, която изкупува 50,6 млн. евро от актив А. Актив А е обезпечена банкова облигация тип „Jumbo“ с фиксиран купон и с падеж 30 август 2008 г. Остатъчният срок до падежа е четири години, което изисква допустимо отклонение при оценяване от 3,5 %. Пазарната цена на актив А на референтния пазар за този ден е 102,63 %, включително начислените лихви по купона. От контрагента се изисква да предостави сума от актив А, която след приспадане на допустимото отклонение при оценяване от 3,5 % да надхвърля предоставената сума от 50 млн. евро. Следователно контрагентът предоставя актив А с номинална стойност 50,6 млн. евро, като коригираната му пазарна стойност за този ден е 50 113 203 EUR.
2. На 29 юли 2004 г. контрагентът извършва репо сделка с НЦБ, която изкупува 21 млн. евро от актив А (пазарна цена 101,98 %, допустимо отклонение при оценяване 3,5 %) и 25 млн. евро от актив Б (пазарна цена 98,35 %). Актив Б представлява облигация на сектор ЦДУ с променлив лихвен купон, по която се прилага допустимо отклонение при оценяване от 0,5 %. Коририраната пазарна стойност на актив А и на актив Б за този ден е 45 130 810 EUR и така тя надхвърля изискуемия размер от 45 000 000 EUR.

На 29 юли 2004 г. се извършва преценка на активите, обезпечавачи основната операция по рефинансиране, започнала на 28 юли 2004 г. При пазарна цена 101,98 % пазарната стойност на актив А, коририрана с допустимото отклонение при оценяване, все още остава между долната и горната гранична сума. Първоначално предоставеното обезпечение се счита за достатъчно за покриване както на първоначално предоставената ликвидност, така и на начислените лихви в размер на 5 889 EUR.

3. На 30 юли 2004 г. е извършена преценка на базовите активи: пазарната цена на актив А е 100,55 %, а пазарната цена на актив Б е 97,95 %. Начислените лихви са в размер на 11 778 EUR по основната операция по рефинансиране, започнала на 28 юли 2004 г., и 5 700 EUR по операцията по дългосрочно рефинансиране, започнала на 29 юли 2004 г. В резултат на това коририраната пазарна стойност на актив А при първата сделка спада с 914 218 EUR под сумата, която трябва да бъде покрита (т.е. предоставената ликвидност плюс начислената лихва), а също и под долната гранична точка от 49 761 719 EUR. Контрагентът предоставя сумата от 950 000 EUR от актив А по номинална стойност, с която — след приспадане от пазарната стойност на 3,5 % допустимо отклонение при оценяване по цена от 100,55 % — възстановява нормалното покритие на обезпечението⁽¹¹¹⁾.

При втората сделка също се изисква допълнително обезпечение, тъй като коририраната пазарна стойност на използваните при сделката базови активи (44 741 520 EUR) е под долната гранична точка (44 780 672 EUR). Затова контрагентът предоставя сумата от 270 000 EUR от актив Б с коририрана пазарна стойност от 263 143 EUR.

4. На 2 и 3 август 2004 г. се извършва преценка на базовите активи, без да се изисква допълнително обезпечение по сделките от 28 и 29 юли 2004 г.
5. На 4 август 2004 г. контрагентът погасява предоставената ликвидност по основната операция по рефинансиране от 28 юли 2004 г., в т.ч. начислените лихви в размер на 41 222 EUR. НЦБ връща 51 550 000 EUR от актив А по номинална стойност.

В същия ден контрагентът инициира нова репо сделка с НЦБ, която изкупува 75 млн. евро от актив В по номинална стойност. Тъй като актив В представлява корпоративна облигация с нулев купон и остатъчен срок до падежа над 10 години, която изисква допустимо отклонение при оценяване от 15 %, то за този ден съответната пазарна стойност, коририрана с допустимото отклонение при оценяване, е 35 068 875 EUR.

Преценката на активите, обезпечавачи операцията по дългосрочно рефинансиране, започнала на 29 юли 2004 г., показва, че коририраната пазарна стойност на предоставените активи надхвърля горната гранична точка с около 262 000 EUR, и НЦБ връща на контрагента 262 000 EUR от актив Б по номинална стойност⁽¹¹²⁾.

ПУЛ-СИСТЕМА

Второ, приема се, че сделките се извършват с НЦБ, която използва пул-система. Включените в пула активи, които се използват от контрагента, не са предназначени за конкретни сделки.

В този пример е използвана същата последователност от сделки, както в горния пример, с който се илюстрира системата с целево предназначение. Основната разлика е в това, че на датите за преценка коририраната пазарна стойност на всички

⁽¹¹¹⁾ НЦБ могат да изпълнят искането за допълнително обезпечение в налични парични средства вместо в ценни книжа.

⁽¹¹²⁾ Ако централната банка трябва да изплати на контрагента изискуваното допълнително обезпечение по втората сделка, в отделни случаи то може да бъде приспаданото от сумата, изплатена от контрагента на националната централна банка по първата сделка. В резултат се извършва сетълмент само на едно искане за допълнително обезпечение.

активи в пула трябва да покрива общата сума на всички неприключени операции на контрагента с НЦБ. Изискването за допълнително обезпечение в размер на 1 178 398 EUR на 30 юли 2004 г. в този пример съвпада с изискването в примера за системата с целево предназначение. Контрагентът предоставя сумата от 1 300 000 EUR от актив А по номинална стойност, с която — след приспадане от пазарната стойност на 3,5 % допустимо отклонение при оценяване по цена от 100,55 % — възстановява нормалното покритие на обезпечението.

Освен това на 4 август 2004 г., когато настъпва падежът на основната операция по рефинансиране от 28 юли 2004 г., контрагентът може да задържи активите по своята обезпечителна сметка. Един актив може да бъде заменен с друг, както е показано в примера, където сумата от 51,9 млн. евро от актив А в номинално изражение се заменя със 75,5 млн. евро от актив В в номинално изражение за покриване на предоставената ликвидност и начислените лихви за всички операции по рефинансиране.

Рамката за контрол върху риска при пул-системата е описана в таблица 3.

Таблица 2

Система с целево предназначение

Дата	Неприключени сделки	Начална дата	Крайна дата	Лихвен процент	Предоставена ликвидност	Начислена лихва	Обща сума за покриване	Долна гранична сума	Горна гранична сума	Коригирана пазарна стойност	Искане за допълнително обезпечение
28.7.2004 г.	Основно рефинансиране	28.7.2004 г.	4.8.2004 г.	4,24	50 000 000	—	50 000 000	49 750 000	50 250 000	50 113 203	—
29.7.2004 г.	Основно рефинансиране	28.7.2004 г.	4.8.2004 г.	4,24	50 000 000	5 889	50 005 889	49 755 859	50 255 918	49 795 814	—
	Дългосрочно рефинансиране	29.7.2004 г.	27.10.2004 г.	4,56	45 000 000	—	45 000 000	44 775 000	45 225 000	45 130 810	—
30.7.2004 г.	Основно рефинансиране	28.7.2004 г.	4.8.2004 г.	4,24	50 000 000	11 778	50 011 778	49 761 719	50 261 837	49 097 560	- 914 218
	Дългосрочно рефинансиране	29.7.2004 г.	27.10.2004 г.	4,56	45 000 000	5 700	45 005 700	44 780 672	45 230 729	44 741 520	- 264 180
2.8.2004 г.	Основно рефинансиране	28.7.2004 г.	4.8.2004 г.	4,24	50 000 000	29 444	50 029 444	49 779 297	50 279 592	50 258 131	—
	Дългосрочно рефинансиране	29.7.2004 г.	27.10.2004 г.	4,56	45 000 000	22 800	45 022 800	44 797 686	45 247 914	45 152 222	—
3.8.2004 г.	Основно рефинансиране	28.7.2004 г.	4.8.2004 г.	4,24	50 000 000	35 333	50 035 333	49 785 157	50 285 510	50 123 818	—
	Дългосрочно рефинансиране	29.7.2004 г.	27.10.2004 г.	4,56	45 000 000	28 500	45 028 500	44 803 358	45 253 643	45 200 595	—
4.8.2004 г.	Основно рефинансиране	4.8.2004 г.	11.8.2004 г.	4,26	35 000 000	—	35 000 000	34 825 000	35 175 000	35 068 875	—
	Дългосрочно рефинансиране	29.7.2004 г.	27.10.2004 г.	4,56	45 000 000	34 200	45 034 200	44 809 029	45 259 371	45 296 029	261 829
5.8.2004 г.	Основно рефинансиране	4.8.2004 г.	11.8.2004 г.	4,26	35 000 000	4 142	35 004 142	34 829 121	35 179 162	34 979 625	—
	Дългосрочно рефинансиране	29.7.2004 г.	27.10.2004 г.	4,56	45 000 000	39 900	45 039 900	44 814 701	45 265 100	45 043 420	—

Таблица 3

Пул-система

Дата	Неприключени операции	Начална дата	Крайна дата	Лихвен процент	Предоставена ликвидност	Начислена лихва	Обща сума за покриване	Долна гранична сума (*)	Горна гранична сума (**)	Коригирана пазарна стойност	Искане за допълнително обезпечение
28.7.2004 г.	Основно рефинансиране	28.7.2004 г.	4.8.2004 г.	4,24	50 000 000	—	50 000 000	49 750 000	Не е приложимо	50 113 203	—
29.7.2004 г.	Основно рефинансиране	28.7.2004 г.	4.8.2004 г.	4,24	50 000 000	5 889	95 005 889	94 530 859	Не е приложимо	94 926 624	—
	Дългосрочно рефинансиране	29.7.2004 г.	27.10.2004 г.	4,56	45 000 000	—					
30.7.2004 г.	Основно рефинансиране	28.7.2004 г.	4.8.2004 г.	4,24	50 000 000	11 778	95 017 478	94 542 390	Не е приложимо	93 839 080	- 1 178 398
	Дългосрочно рефинансиране	29.7.2004 г.	27.10.2004 г.	4,56	45 000 000	5 700					
2.8.2004 г.	Основно рефинансиране	28.7.2004 г.	4.8.2004 г.	4,24	50 000 000	29 444	95 052 244	94 576 983	Не е приложимо	95 487 902	—
	Дългосрочно рефинансиране	29.7.2004 г.	27.10.2004 г.	4,56	45 000 000	22 800					
3.8.2004 г.	Основно рефинансиране	28.7.2004 г.	4.8.2004 г.	4,24	50 000 000	35 333	95 063 833	94 588 514	Не е приложимо	95 399 949	—
	Дългосрочно рефинансиране	29.7.2004 г.	27.10.2004 г.	4,56	45 000 000	28 500					
4.8.2004 г.	Основно рефинансиране	4.8.2004 г.	11.8.2004 г.	4,26	35 000 000	—	80 034 200	79 634 029	Не е приложимо	80 333 458	—
	Дългосрочно рефинансиране	29.7.2004 г.	27.10.2004 г.	4,56	45 000 000	34 200					
5.8.2004 г.	Основно рефинансиране	4.8.2004 г.	11.8.2004 г.	4,26	35 000 000	4 142	80 044 042	79 643 821	Не е приложимо	80 248 396	—
	Дългосрочно рефинансиране	29.7.2004 г.	27.10.2004 г.	4,56	45 000 000	39 900					

(*) При пул-системите долната гранична сума е най-ниският праг на искането за допълнително обезпечение. На практика повечето национални централни банки изискват допълнително обезпечение винаги когато пазарната цена на пула от обезпечения, коригирана с допустимото отклонение при оценяване, спадне под общата сума, която трябва да бъде покрита.

(**) При пул-системите горната гранична сума е неприложима, тъй като контрагентът постоянно ще се стреми да предостави свръхобезпечение с цел да минимизира броя на оперативните трансакции.

Допълнение 2

РЕЧНИК

Агент по сетълмента (Settlement agent): институция, която управлява процеса на сетълмент (например определя сетълмент-позициите, осъществява мониторинг върху плащанията и др.) при платежни системи или други системи, изискващи сетълмент.

Агенция за външна кредитна оценка, АВКО (External credit assessment institution, ECAI): източник за оценяване на качеството на кредитите, предвиден в Рамката на Евросистемата за кредитна оценка, който включва институциите, чиито кредитни оценки могат да бъдат използвани от кредитни институции за определяне на рисковото тегло на експозициите съгласно Директивата за капиталовите изисквания. Тези агенции подлежат на официално признаване и проверка от страна на националните надзорни органи.

Американски аукцион (American auction): вж. аукцион с различни лихвени проценти.

Аукцион с единен лихвен процент, холандски аукцион (Single rate auction, Dutch auction): аукцион, при който лихвеният процент при разпределението (цената/суап-точките) по всички удовлетворени заявки е равен на пределния лихвен процент.

Аукцион с различни лихвени проценти, американски аукцион (Multiple rate auction, American auction): аукцион, при който лихвеният процент при разпределението (цената/суап-точките) е равен на предложения при всяка отделна заявка лихвен процент.

Бърз търг (Quick tender): тържната процедура, използвана от Евросистемата за операциите по фино регулиране, когато е желателно да се окаже бързо въздействие върху ликвидността на пазара. Бързите търгове обикновено се извършват в рамките на 90 минути и броят на контрагентите е ограничен.

Валутен суап (Foreign exchange swap): едновременна спот покупка/продажба и форуърдна продажба/покупка на една валута срещу друга. Евросистемата извършва операции по паричната политика на открития пазар под формата на валутни суапове, при които НЦБ (или ЕЦБ) купуват (или продават) по спот-цени евро срещу чуждестранна валута и в същото време го продават (или купуват) обратно посредством форуърдна сделка.

Връзка между системи за сетълмент на ценни книжа (Link between securities settlement systems): връзка, която включва всички процедури и механизми между две системи за сетълмент на ценни книжа (ССЦК) за безналично прехвърляне на ценни книжа между двете системи.

Вътрешна рейтинговобазирани система (Internal rating-based (IRB) system): източник за оценяване на качеството на кредитите, предвиден в Рамката на Евросистемата за кредитна оценка, който включва вътрешните системи на онези контрагенти, чиито кредитни оценки могат да бъдат използвани от кредитни институции за определяне на рисковото тегло на експозициите съгласно Директивата за капиталовите изисквания. Тези системи подлежат на официално признаване и проверка от страна на националните надзорни органи.

Вътрешна система за кредитна оценка (In-house credit assessment system, ICAS): източник за оценяване на качеството на кредитите в Рамката на Евросистемата за кредитна оценка, която понастоящем включва четирите системи за кредитна оценка на Oesterreichische Nationalbank, Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France.

Гранична точка (Trigger point): предварително определено равнище на размера на предоставяната ликвидност, при което се активира искането за допълнително обезпечение.

Дата на обратно изкупуване (Repurchase date): датата, на която купувачът е задължен да продаде обратно на продавача активите съгласно споразумението за обратно изкупуване.

Дата на оценяване (Valuation date): датата, на която се извършва оценка на базовите активи при кредитни операции.

Дата на падеж (Maturity date): датата, на която изтича срокът на операцията по паричната политика. При споразумение за обратно изкупуване или при суап датата на падежа съответства на датата на обратното изкупуване.

Дата на покупка (Purchase date): датата, на която става действителна продажбата на активите, които купувачът купува от продавача.

Дата на сетълмент (Settlement date): датата, на която е извършен сетълментът на сделката. Сетълмент може да се извърши в деня на търговия (сетълмент в същия ден) или в един от следващите няколко дни (датата на сетълмент се означава като дата на търговия (T) плюс времето до сетълмента).

Дата на търговия, T (Trade date, T): датата, на която се сключва сделката (т.е. споразумението за финансова сделка между двама контрагенти). Датата на търговия може да съвпадне с датата на сетълмент (сетълмент в същия ден) или да предхожда този ден с определен брой работни дни (датата на сетълмент се означава като дата на търговия (T) плюс времето до сетълмента).

Двустранна процедура (Bilateral procedure): процедура, при която централната банка търгува пряко с един или няколко контрагенти, без да използва тържни процедури. Двустранните процедури включват операции, извършвани чрез фондови борси или пазарни агенти.

Дематериализация (Dematerialisation): отказ от веществени (на хартия) сертификати или документи, които удостоверяват право на собственост върху финансови активи, така че тези финансови активи съществуват само като счетоводни записи.

Депозитар (Depository): посредник, чиято основна роля е съхраняването на веществени (на хартия) ценни книжа или поддържане на регистър на безналични ценни книжа, както и воденето на регистър за собствеността върху тези книжа.

Депозити с договорен матурирет (Deposits with agreed maturity): категория инструменти, състояща се предимно от срочни депозити с определен матурирет, които в зависимост от конкретната национална практика може да бъдат или неподлежащи на теглене преди настъпването на падежа, или подлежащи на теглене само при налагането на санкция. Тази категория включва също и някои нетъргуеми дългови инструменти, като например нетъргуеми (на дребно) депозитни сертификати.

Депозити, договорени за ползване след предизвестие (Deposits redeemable at notice): категория инструменти, състояща се от депозити, при които притежателят следва да спази определен срок за предизвестие, преди да може да изтегли средствата си. В някои случаи съществува възможност за теглене на определена сума в определен период или за по-ранно изтегляне на средствата срещу плащане на санкция.

Депозитно улеснение (Deposit facility): вид ликвидно улеснение с постоянен достъп на Евросистемата, което контрагентите могат да ползват за овърнайт депозити в НЦБ, носещи предварително определена лихва.

Договора (Treaty): Договорът за функционирането на Европейския съюз.

Допустимо отклонение (Haircut): вж. допустимо отклонение при оценяване (valuation haircut).

Допустимо отклонение при оценяване (Valuation haircut): мярка за контрол върху риска, прилагана спрямо базовите активи, използвани при обратни сделки, при която централната банка изчислява стойността на базовите активи, намалявайки пазарната им стойност с определен процент (допустимо отклонение). Евросистемата прилага допустимото отклонение при оценяване, имайки предвид характеристиките на конкретните активи, например остатъчен срок до падежа.

Доставка срещу плащане (Delivery-versus-payment или delivery-against-payment system): механизъм, използван при системи за сепълмент от типа „обмен срещу стойност“ (exchange-for-value settlement system), който гарантира, че окончателното прехвърляне на активи (ценни книжа или други финансови инструменти) се извършва само ако е направено окончателно прехвърляне на насрещен/ни актив/и.

Държава-членка (Member State): в настоящия документ се има предвид държава — членка на ЕС, чиято парична единица съгласно Договора е евро.

Държави от ЕИП, държави от Европейското икономическо пространство (EEA (European Economic Area) countries): държавите — членки на ЕС, Исландия, Лихтенщайн и Норвегия.

Евროзона (Euro area): зона, включваща държави-членки, за провеждането на чиято единна парична политика отговаря Управителният съвет на ЕЦБ.

Европейска система на централните банки, ЕСЦБ (European System of Central Banks, ESCB): Европейската централна банка (ЕЦБ) и централните банки на държавите — членки на ЕС. Следва да се отбележи, че централните банки на държавите — членки на ЕС, чиято парична единица не е еврото, запазват правомощията си в областта на паричната политика съгласно националното законодателство и следователно не участват в провеждането на паричната политика на Евросистемата.

Евросистема (Eurosystem): Европейската централна банка (ЕЦБ) и НЦБ. Органите за вземане на решения на Евросистемата са Управителният и Изпълнителният съвет на ЕЦБ.

Еднократна отстъпка (Lump-sum allowance): фиксирана сума, която дадена институция приспада при изчисляването на своите задължителни резерви съгласно рамката на Евросистемата за минимални резерви.

Емитент (Issuer): лице, което е носител на задължения по ценна книга или друг финансов инструмент.

Задължителни резерви (Reserve requirement): изискване към институциите да поддържат минимални резерви в централната банка. Съгласно рамката на Евросистемата за минимални резерви задължителните резерви на дадена кредитна институция се изчисляват, като резервните съотношения за всяка категория позиции в резервната база се умножи по количеството на тези позиции в баланса на институцията и от тази сума се приспадне отстъпката, получена от всяка институция в съответствие с член 5, параграф 2 от Регламент ЕЦБ/2003/9.

Инструмент с обратно плаващ лихвен процент (Inverse floating rate instrument): структурирани ценни книжа, при която лихвата, изплащана на притежателя им, се променя обратно на изменението на определен референтен лихвен процент.

Инструмент с плаващ лихвен процент (Floating rate instrument): финансов инструмент, чийто купон периодично се променя в зависимост от референтен индекс, за да отрази промените в краткосрочните или средносрочните пазарни лихвени проценти. Инструментите с плаващ лихвен процент са или с предварително фиксиран или с последващо фиксиран купон.

Инструмент с фиксиран лихвен процент (Fixed rate instrument): финансов инструмент, чийто купон е фиксиран до падежа.

Искане за предоставяне на допълнително обезпечение (Margin call): процедура, свързана с прилагането на маржове на отклонение, което означава, че ако стойността на базовите активи, която редовно се оценява, спадне под определено равнище, централната банка изисква от контрагентите да предоставят допълнителни активи (или налични парични средства). По сходен начин, ако стойността на базовите активи след тяхната преоценка превишава дължимата от контрагентите сума плюс маржа на отклонение, контрагентът може да поиска от централната банка да му върне излишъка от активи (или парични средства).

Конвенция за отчитане на дните (Day-count convention): конвенция, с която се определя броят на дните, включени в изчисляването на лихвите по кредитите. Евросистемата прилага конвенцията „реални дни/360“ при своите операции по паричната политика.

Контрагент (Counterparty): насрещната страна по финансова сделка (например всяка сделка с централна банка).

Кореспондентски отношения между банките (Correspondent banking): договореност, според която една кредитна институция извършва плащания и предоставя други услуги за друга кредитна институция. Плащанията чрез банки кореспонденти много често се извършват посредством реципрочни сметки (ностро или лоро сметки), за които може да има открити кредитни линии. Услугите, осъществявани посредством кореспондентските отношения, се предоставят предимно на презгранична основа, но съществуват и агентски отношения на национално ниво. Лоро сметка е термин, използван от банка кореспондент за описание на сметка, която се води от името на чуждестранна кредитна институция; от своя страна чуждестранната кредитна институция смята тази сметка за своя ностро сметка.

Край на деня (End-of-day): частта от работния ден, след като TARGET2 е приключила работа, когато обработените в нея плащания стават окончателни за деня.

Кредит в рамките на деня (Intraday credit): кредит, отпускан за срок, по-кратък от един работен ден. Може да се предоставя от НЦБ за компенсиране на недостиг при сепълмента на плащания и може да бъде под формата на: i) обезпечен овърдрафт, или ii) кредитна операция срещу залог или споразумение за обратно изкупуване.

Кредитна институция (Credit institution): означава кредитна институция по смисъла на член 2 и член 4, параграф 1 от Директива 2006/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно предприемането и осъществяването на дейност от кредитните институции⁽¹¹³⁾, както е въведена в националното законодателство, която подлежи на надзор от компетентен орган; или друга кредитна институция по смисъла на член 123, параграф 2 от Договора, подлежаща на надзор, чиито стандарти са съпоставими с тези на надзора от страна на компетентен национален орган.

Ликвидна помощ при сделка с обезпечени с активи ценни книжа (Liquidity support in an ABS transaction): всеки структурен компонент, който може да се използва, за да покрие временен паричен недостиг, можещ да възникне през периода до приключване на сделката.

Ликвидно улеснение с постоянен достъп (Standing facility): улеснение, предлагано от централна банка, което контрагентите могат да използват по своя инициатива. Евросистемата предлага две ликвидни овърнайт улеснения с постоянен достъп — пределно кредитно улеснение и депозитно улеснение.

Максимален лимит на заявките (Maximum bid limit): лимит за най-голямата приемана заявка от отделен контрагент при тръжна операция. Евросистемата може да наложи максимален лимит на заявките, за да избегне несъразмерно големи заявки от отделни контрагенти.

Максимален лихвен процент по заявките (Maximum bid rate): горната граница на лихвения процент, до която контрагентите могат да правят заявки при търгове с променлив лихвен процент. Заявките с лихвен процент над максималния, обявен от ЕЦБ, се отхвърлят.

Марж на отклонение/преоценка по текуща пазарна стойност (Variation margin (marking to market): определено равнище на пазарната стойност на базовите активи, използвани при обратните операции на Евросистемата за предоставяне на ликвидност, което равнище Евросистемата изисква да се поддържа във времето. Това означава, че ако редовно измерваната стойност на базовите активи спадне под определено равнище, НЦБ ще изиска от контрагента да предостави допълнителни активи или парични средства (т.е. искане за допълнително обезпечение). По подобен начин, ако стойността на базовите активи вследствие на тяхната преоценка превишава определено ниво, контрагентът може да изиска възстановяване на излишъка от активи или парични средства. Вж. също раздел 6.4.

Матуритетен клас (Maturity bucket): клас активи, чиито остатъчен срок до падежа е в границите на определен диапазон, например матуритетен клас от 3 до 5 години.

Международен идентификационен номер на ценни книжа (International Securities Identification Number, ISIN): международен идентификационен код, даден на ценните книжа, емитирани на финансовите пазари.

Минимален коефициент на разпределение (Minimum allotment ratio): долният праг на сумата, която се разпределя на всеки отделен контрагент при тръжна операция. Евросистемата може да реши да приложи минимален коефициент на разпределение при тръжните си операции.

Минимален лихвен процент по заявките (Minimum bid rate): долната граница на лихвения процент, по който контрагентите могат да подават заявки за участие при търг с променлив лихвен процент.

Минимална сума за разпределение (Minimum allotment amount): долният праг на сумата за разпределение между отделните контрагенти при тръжна операция. Евросистемата може да реши да разпределя минимална сума за всеки отделен контрагент при тръжните си операции.

⁽¹¹³⁾ ОВ L 177, 30.6.2006 г., стр. 1.

Модел на кореспондентски отношения между централните банки (Correspondent central banking model, CCBM): механизъм, създаден от Евросистемата с цел предоставяне на възможност на контрагентите да използват базови активи на презгранична основа. При модела на кореспондентски отношения между централните банки НЦБ действат помежду си като взаимни попечители. Това означава, че при администрацията за управление на ценни книжа към всяка НЦБ има сметка за ценни книжа за всички други НЦБ и ЕЦБ. Моделът на кореспондентски отношения между централните банки е достъпен и за контрагенти на определени централни банки на държави — членки на ЕС, чиято парична единица не е еврото.

Набиране на срочни депозити (Collection of fixed-term deposits): инструмент на паричната политика на разположение на Евросистемата за целите на фино регулиране, при който Евросистемата заплаща лихва по срочните депозити на контрагентите по сметките им в НЦБ с цел изтегляне на ликвидност от пазара.

Наличност от резерви (Reserve holdings): наличностите на контрагентите по техните резервни сметки, които служат за изпълнение на изискванията за минимални резерви.

Национална централна банка, НЦБ (National central bank, NCB): в настоящия документ се има предвид централна банка на държава-членка.

Начална дата (Start date): датата, на която се извършва сепълмент по първото рамо на паричната операция. Началната дата съответства на датата на покупката при операциите, осъществявани в рамките на споразумения за обратно изкупуване и валутни суапове.

Обезпечени с активи ценни книжа (Asset-backed securities, ABS): дългови инструменти, обезпечени с пул от заделени финансови активи (фиксиран или револвиращи), които в рамките на определен период от време се конвертират в налични средства. Освен това могат да съществуват права или други активи, осигуряващи обслужването или своевременното разпределяне на постъпленията на держателите на ценни книжа. Като цяло обезпечените с активи ценни книжа се емитират от специално създадени инвестиционни дружества, които са придобили пула от финансови активи от инициатора или продавача. В този смисъл плащанията по обезпечените с активи ценни книжа зависят предимно от паричните потоци, получени от активите в базисния пул, и от други права, създадени да гарантират навремеността на плащането, като ликвидни улеснения, гаранции или други инструменти, които подобряват качеството на вземанията.

Обезпечителен марж (Initial margin): мярка за контрол върху риска, която може да се прилага от Евросистемата при обратни сделки, предполагаща, че изискуемото за извършването на сделката обезпечение е равно на отпуснатия на контрагента кредит плюс стойността на обезпечителния марж.

Облигации с нулев купон (Zero coupon bond): ценни книжа, по които до падежа им се извършва само едно плащане. За целите на настоящия документ облигациите с нулев купон включват ценни книжа, емитирани с отстъпка, и ценни книжа, чийто единствен купон се изплаща на падежа им. Стрипът е особен вид облигация с нулев купон.

Обратна сделка (Reverse transaction): операция, при която НЦБ купува или продава активи по споразумение за обратно изкупуване или извършва кредитни операции срещу обезпечение.

Окончателна сделка (Outright transaction): сделка, при която активите се купуват или продават (спот или форуърд) до настъпването на техния падеж.

Окончателно прехвърляне (Final transfer): неотменимо и безусловно прехвърляне, с което се изпълнява задължението за прехвърляне.

Операция за фино регулиране (Fine-tuning operation): извънредна операция на открития пазар, извършвана от Евросистемата главно за справяне с неочаквани колебания в ликвидността на пазара.

Операция на открития пазар (Open market operation): операция, извършвана по инициатива на централната банка на финансовия пазар. С оглед на техните цели, периодичност и процедури операциите на Евросистемата на открития пазар могат да се разделят на четири категории: основни операции по рефинансиране, операции по дългосрочно рефинансиране, операции за фино регулиране и структурни операции. Що се отнася до използваните инструменти, обратните сделки са основният инструмент на Евросистемата на открития пазар и могат да се прилагат при всичките четири категории операции. Освен това при структурни операции могат да се емитират дългови сертификати и да се извършат окончателни сделки. Операциите за фино регулиране могат да се извършат под формата на валутни суапове и чрез набирането на срочни депозити.

Операция по дългосрочно рефинансиране (Longer-term refinancing operation): редовно извършвана операция на открития пазар, която Евросистемата осъществява под формата на обратни сделки. Операциите по дългосрочно рефинансиране се извършват чрез месечни стандартни търгове и по правило са с падеж три месеца.

Основна операция по рефинансиране (Main refinancing operation): редовно извършвана операция на открития пазар, която Евросистемата осъществява под формата на обратни сделки. Основните операции по рефинансиране се извършват чрез седмични стандартни търгове и по правило са с падеж 1 седмица.

Осреднена позиция (Averaging provision): механизъм, който позволява на контрагентите да изпълнят изискванията за минимални резерви на база осреднените наличности от задължителни резерви през периода на поддържане. Осреднената позиция допринася за стабилизирането на лихвените проценти на паричния пазар, като стимулира институциите да смекчават влиянието на временните колебания в ликвидността. Системата за минимални резерви на Евросистемата допуска осредняване.

Остатъчен срок до падежа (Residual maturity): времето, оставащо до датата на падежа на дълговия инструмент.

Парично-финансова институция, ПФИ (Monetary financial institution, MFI): вид финансови институции, които образуват сектора, емитиращ пари в еврозоната. Този сектор включва централните банки на държави — членки на ЕС, резидентните кредитни институции съгласно определението им в законодателството на Общността и всички други резидентни финансови институции, чийто предмет на дейност предполага приемане на депозити и/или близки до тях заместители от лица, различни от парично-финансови институции, и предоставяне за своя сметка (поне в икономическия смисъл) на кредити и/или инвестиране в ценни книжа.

Период на поддържане на резервите (Maintenance period): периодът, за който се изчислява спазването на изискванията за минимални резерви. ЕЦБ публикува календарен график на периодите на поддържане на резервите не по-късно от три месеца преди началото на всяка година. Периодът на поддържане започва от датата на сепълмента на първата основна операция по рефинансиране след заседанието на Управителния съвет, на което е направена месечна оценка за позицията по паричната политика. Обикновено тези периоди приключват в деня преди датата на сепълмента за следващия месец. При особени обстоятелства публикуваният календарен график може да се променя в зависимост и от промени в графика на заседанията на Управителния съвет.

Покупна цена (Purchase price): цената, по която купените активи са продадени или се продават от продавача на купувача.

Попечител (Custodian): лице, което се занимава със съхранение и управление на ценни книжа и други финансови активи от името на други лица.

Попечителска сметка (Safe custody account): управлявана от централната банка сметка за ценни книжа, по която кредитните институции могат да предоставят ценни книжа, считани за подходящи като обезпечения при операциите с централната банка.

Последващо фиксиран купон (Post-fixed coupon): купон по инструмент с плаващ лихвен процент, който се определя на база стойностите на референтния индекс на определена дата (или дати) през периода на начисляване на лихвата.

Предварително фиксиран купон (Pre-fixed coupon): купон по инструмент с плаващ лихвен процент, който се определя на база стойностите на референтния индекс на определена дата (или дати) преди началото на периода на начисляване на лихвата.

Пределен лихвен процент (Marginal interest rate): лихвеният процент, при който се изчерпва общата сума за разпределение при търг.

Пределна суап-котировка (Marginal swap point quotation): равнище на суап-котировки, при което се изчерпва общата сума за разпределение при търг.

Пределно кредитно улеснение (Marginal lending facility): ликвидно улеснение с постоянен достъп на Евросистемата, което контрагентите могат да използват за получаване на овърнайт кредити от НЦБ по предварително определен лихвен процент срещу допустими активи.

Преоценка на стойността (Valuation markdown): мярка за контрол върху риска, приложима спрямо използваните при обратни сделки базови активи, означаваща, че преди да използва допустимо отклонение при оценяване, централната банка намалява с определен процент теоретичната пазарна стойност на активите.

Преоценка по текуща пазарна стойност (Marking to market): вж. марж на отклонение.

Пул-система (Pooling system): вж. пул-система за обезпечения.

Пул-система за обезпечения (Collateral pooling system): система на централната банка за управление на обезпеченията, при която контрагентите откриват пул-сметка за депозиране на активи, обезпечаващи сделките им с централната банка. За разлика от системата с целево предназначение при пул-системата базовите активи не са предназначени за конкретни сделки.

Работен ден на Евросистемата (Eurosystem business day): всеки ден, в който ЕЦБ и най-малко една НЦБ работят с цел извършване на операции по паричната политика на Евросистемата.

Работен ден на НЦБ (NCB business day): всеки ден, в който НЦБ на дадена държава-членка работи с цел извършване на операции по паричната политика на Евросистемата. В някои държави-членки поради местни или регионални празници клоновете на НЦБ може да бъдат затворени в работни за нея дни. В тези случаи съответната НЦБ е длъжна предварително да информира контрагентите относно начините да участват в операциите, включващи съответните клонове.

Рамка на Евросистемата за кредитна оценка (Eurosystem credit assessment framework, ECAF): наборът от процедури, правила и техники, които гарантират съответствие на всички допустими активи с изискванията на Евросистемата за високи кредитни стандарти. При установяването на високи кредитни стандарти Евросистемата разграничава търгуемите от нетъргуемите активи. При оценката на кредитните стандарти за допустими активи Евросистемата взема предвид информация за кредитната оценка от системите за кредитна оценка, спадащи към един от следните четири източника: агенции за външна кредитна оценка (АВКО), вътрешни системи за кредитна оценка на НЦБ, вътрешни рейтингово базирани системи на контрагенти или рейтингови инструменти на трети страни. Освен това при оценката на кредитните стандарти Евросистемата взема предвид институционални критерии и характеристики, които гарантират подобна защита на притежателите на инструментите, като например гаранции. Бенчмаркът на Евросистемата при установяването на минималното изискване за високи кредитни стандарти (праг за кредитно качество) се определя като кредитна оценка „А“. Евросистемата приравнява кредитна оценка „А“ на 0,1-процентна вероятност за несъстоятелност в рамките на една година.

Реални дни/360: конвенцията за отчитане на дните (Actual/360) при изчисляване на лихвите по кредити, съгласно която лихвата се изчислява според действителния брой календарни дни, за които е предоставен кредитът, на база 360 дни годишно. Тази конвенция за отчитане на дните се прилага при операциите на Евросистемата по паричната политика.

Резервна база (Reserve base): сборът от балансовите позиции, които формират базата за изчисляване на задължителните резерви на кредитните институции. **Резервна сметка (Reserve account):** сметка при НЦБ, по която се отнасят наличностите от задължителни резерви на контрагента. Сетълмент-сметките на контрагентите при НЦБ могат да се използват като резервни сметки.

Резервно съотношение (Reserve ratio): съотношението, определено от централна банка, за всяка категория балансови показатели, включени в резервната база. Съотношението се използва за изчисляване на задължителните резерви.

Рейтингови инструменти (Rating tools, RTs): е източник на оценка за качеството на кредита съгласно Рамката на Евросистемата за кредитна оценка, който се предоставя от агенции, оценяващи кредитното качество на длъжниците предимно чрез системно или механично прилагане на количествени модели, основавайки се, наред с друга информация, на одитирани отчети, и чиито кредитни оценки не са предназначени за оповестяване сред широката публика. Тези агенции трябва да бъдат индивидуално приети от Евросистемата, преди да станат част от Рамката на Евросистемата за кредитна оценка.

Репо операция (Repo operation): обратна сделка за предоставяне на ликвидност въз основа на споразумение за обратно изкупуване.

Риск от неплатежоспособност (Solvency risk): рискът от загуба в резултат на несъстоятелност на емитент на даден финансов актив или на неплатежоспособност на контрагент.

Сделка по валутно застраховане (Currency hedge transaction): споразумение между емитента и застраховач контрагент, съгласно което част от валутният риск, произтичащ от получаване на парични потоци в различна от евро валута, бива частично намален чрез замяната им с плащания в евро от застраховачия контрагент, включително гаранции от страна на последния относно тези плащания.

Сетълмент-сметка (Settlement account): сметката на пряк участник в TARGET2 при централната банка за целите на обработка на плащанията.

Система за безналични ценни книжа (Book-entry system): счетоводна система, която позволява прехвърляне на ценни книжа и други финансови активи без физическо движение на документи на хартия или сертификати (например електронно прехвърляне на ценни книжа). Вж. също дематериализация.

Система за брутен сетълмент (Gross settlement system): система за преводи, при която сетълментът на средства или прехвърлянето на ценни книжа се извършва въз основа на отделни последователни нареждания.

Система за брутен сетълмент в реално време (Real-time gross settlement system, RTGS): система за сетълмент, при която обработката и сетълментът се осъществяват в реално време нареждане по нареждане и без непрекъснато нетиране. Вж. също TARGET2.

Система за сетълмент на ценни книжа (Securities settlement system, SSS): система, която позволява безплатно (free of payment, FOP) или срещу заплащане (доставка срещу плащане) държане и прехвърляне на ценни книжа или други финансови активи.

Система с целево предназначение (Earmarking system): система на НЦБ за управление на обезпеченията, при която се предоставя ликвидност срещу активи, предназначени за всяка конкретна сделка.

Случай на неизпълнение (Default event): случай, посочен в Рамката на Евросистемата за кредитна оценка, който попада в определението, съдържащо се в Директива 2006/48/ЕО и Директива 2006/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно капиталовата адекватност на инвестиционните посредници и кредитните институции⁽¹⁴⁾ (наричани общо „Директива за капиталовите изисквания“). Следователно случай на неизпълнение възниква, когато „а) кредитната институция счита, че не е вероятно длъжникът да изплати изцяло своите кредитни задължения към нея, към нейното предприятие майка или към някое от дъщерните ѝ предприятия, без да се предприемат действия от страна на кредитната институция, като например по реализиране на залога (ако има такъв)“, и/или „б) длъжникът е в просрочие повече от 90 дни по съществена част от кредитното си задължение към кредитната институция, нейното предприятие майка или някое от дъщерните ѝ предприятия“.

Споразумение за обратно изкупуване (Repurchase agreement): договореност за продажба на актив, според която продавачът поема едновременно правото и задължението да го изкупи обратно по определена цена на дадена бъдеща дата или при поискване. Споразумението наподобява обезпечения заем с тази разлика, че продавачът не запазва собствеността си върху ценните книжа. Евросистемата използва споразумения за обратно изкупуване с фиксиран падеж при своите обратни сделки.

Стандартен търг (Standard tender): тръжна процедура, използвана от Евросистемата при редовните ѝ операции на открития пазар. Стандартните търгове се провеждат в рамките на 24 часа. Всички контрагенти, които отговарят на общите критерии за допустимост, имат право да представят заявки за стандартни търгове.

Стандартно приспадане (Standardised deduction): фиксиран процент от непогасените дългови ценни книжа с договорен матуритет до две години (в т.ч. инструменти на паричния пазар), който може да се приспадне от резервната база от емитенти, които не могат да представят доказателства, че непогасената сума се дължи на други институции, подлежащи на изискванията за минимални резерви на Евросистемата, на ЕЦБ или на НЦБ.

⁽¹⁴⁾ ОВ L 177, 30.6.2006 г., стр. 201.

Стрип — отделно търгуване на лихва и главница (*Strip – separate trading of interest and principal*): облигация с нулев купон, създадена за отделно търгуване на вземанията по определени парични потоци, свързани с ценна книга, и на главницата на същия инструмент.

Структурна операция (*Structural operation*): операция на открития пазар, извършвана от Евросистемата главно за приспособяване на структурната ликвидна позиция на финансовия сектор спрямо Евросистемата.

Суап-точка (*Swap point*): разликата между валутните курсове по форуърдната сделка и по спот-сделката при валутен суап.

Тесни връзки (*Close links*): означава положение, при което контрагент е свързан с емитент/длъжник/гарант по допустими активи поради това, че: а) контрагентът пряко или косвено притежава, чрез едно или повече други предприятия, 20 % или повече от капитала на емитента/длъжника/гаранта; или б) емитентът/длъжникът/гарантът пряко или косвено притежава, чрез едно или повече други предприятия, 20 % или повече от капитала на контрагента; или в) трето лице пряко или косвено, чрез едно или повече предприятия, притежава повече от 20 % от капитала на контрагента и повече от 20 % от капитала на емитента/длъжника/гаранта.

Трансграничен сетълмент (*Cross-border settlement*): сетълмент, извършван в държава/и, различна/и от тази, в която се намира едната или двете страни по сделката.

Трансевропейска автоматизирана система за брутен сетълмент на експресни преводи в реално време, TARGET (*Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system, TARGET*): предшественикът на системата TARGET2, която действа като децентрализирана структура, свързваща националните системи за брутен сетълмент в реално време и платежния механизъм на ЕЦБ. Системата TARGET беше заменена от системата TARGET2 в съответствие с графика за преминаване към нея, посочен в член 13 от Насоки ЕЦБ/2007/2.

Трансевропейска автоматизирана система за брутен сетълмент на експресни преводи в реално време 2, TARGET2 (*Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system 2, TARGET2*): системата за брутен сетълмент в реално време за еврото, предоставяща сетълмент на плащания в евро в пари на централната банка. TARGET2 е създадена и функционира на базата на единна платформа, през която се подават и обработват всички платежни нареждания и се получават плащанията технически по един и същи начин. TARGET2 е правно структурирана като множество от системи за брутен сетълмент в реално време (системни компоненти на TARGET2).

Тръжна процедура (*Tender procedure*): процедура, при която централната банка предоставя или изтегля ликвидност от пазара въз основа на заявки, представени от конкуриращи се контрагенти. Най-напред биват удовлетворявани най-конкурентно-способните заявки, докато общият обем предоставяна или изтегляна от централната банка ликвидност се изчерпи.

Търг на обеми (*Volume tender*): вж. търг с фиксиран лихвен процент.

Търг с променлив лихвен процент (*Variable rate tender*): тръжна процедура, при която контрагентите заявяват както сумата, с която желаят да търгуват с централната банка, така и лихвения процент, по който желаят да участват в сделката.

Търг с фиксиран лихвен процент (*Fixed rate tender*): тръжна процедура, при която лихвеният процент е предварително определен от централната банка, а контрагентите заявяват сумата пари, с която желаят да търгуват по този фиксиран лихвен процент.

Холандски аукцион (*Dutch auction*): вж. аукцион с единен лихвен процент.

Цена на обратното изкупуване (*Repurchase price*): цената, по която купувачът е задължен да продаде обратно на продавача активите съгласно споразумението за обратно изкупуване. Цената на обратното изкупуване е равна на сбора от покупната цена и ценовия диференциал, съответстващ на лихвата по предоставената ликвидност за периода до падежа на операцията.

Централен депозитар на ценни книжа, ЦДЦК (*Central securities depository, CSD*): лице, което държи и управлява ценни книжа или други финансови активи, води сметка за съответните емисии и осигурява обработката на сделки по безналичен начин. Активите могат да съществуват както физически, т.е. на хартия (но блокирани в рамките на централния депозитар на ценни книжа), така и в нематериална форма (т.е. само като електронни записи).

Допълнение 3

ПОДБОР НА КОНТРАГЕНТИТЕ ЗА ВАЛУТНО ИНТЕРВЕНИРАНЕ И ВАЛУТНИ СУАПОВЕ ЗА ЦЕЛИТЕ НА ПАРИЧНАТА ПОЛИТИКА

Независимо от избраната организационна схема на Евросистемата за извършване на външни операции при подбора на контрагентите за валутно интервениране и валутни суапове за целите на паричната политика се прилага унифициран подход. Политиката на подбор не води до съществени отклонения от съществуващите пазарни стандарти, тъй като е резултат от хармонизирането на най-добрите практики на НЦБ. Подборът на контрагентите на Евросистемата за валутно интервениране се основава предимно на две групи критерии.

В основата на първата група критерии е залегнал принципът на благоразумие. Първият такъв критерий за благоразумие е кредитоспособността, която се оценява посредством комбинация от различни методи (например като се използват кредитните рейтинги, присъдени от пазарни агенции, и вътрешният анализ на капиталови и други съотношения); вторият критерий е изискването на Евросистемата всички нейни потенциални контрагенти, участващи във валутните интервенции, да са под надзора на признат надзорен орган; а според третия критерий всички контрагенти, участващи във валутните интервенции на Евросистемата, следва да спазват високи етични стандарти и да имат добра репутация.

След като минималните изисквания за благоразумие са изпълнени, се прилага втората група критерии, в чиято основа са съображенията за ефективност. Първият критерий за ефективност е свързан с конкурентоспособното ценообразуване и със способността на контрагента да работи с големи обеми, включително и при кризисни пазарни условия. Качеството и обхватът на предоставяната от контрагентите информация се нареждат сред останалите критерии за ефективност.

Множеството от потенциални контрагенти, участващи във валутните интервенции, е достатъчно голямо и разнообразно, за да осигури необходимата гъвкавост при операциите по интервениране. Това дава възможност на Евросистемата да избира между различни канали за интервенция. За ефективната намеса в различни географски райони и часови пояси Евросистемата може да използва контрагенти от всички международни финансови центрове. На практика обаче значителна част от контрагентите се намират предимно в еврозоната. При извършваните за целите на паричната политика валутни суапове, множеството контрагенти съответстват на намиращите се в еврозоната контрагенти, които са избрани за участие в операциите на Евросистемата по валутно интервениране.

НЦБ могат да прилагат лимитирани системи, за да контролират кредитните експозиции спрямо отделните контрагенти по валутни суапове, извършвани за целите на паричната политика.

Допълнение 4

РАМКА НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА ЗА ПАРИЧНА И БАНКОВА СТАТИСТИЧЕСКА ОТЧЕТНОСТ ⁽¹¹⁵⁾**1. Увод**

С Регламент (ЕО) № 2533/98 на Съвета от 23 ноември 1998 г. относно събирането на статистическа информация от Европейската централна банка ⁽¹¹⁶⁾ се определят физическите и юридическите лица, които подлежат на изискванията за статистическа отчетност (т.нар. „обща съвкупност от отчетни единици“), режимът на поверителност и необходимите разпоредби за приложението му в съответствие с член 5.4 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка (Устав на ЕСЦБ). В допълнение на ЕЦБ се предоставя правото да използва регулаторните си правомощия за:

- a) определяне на действителната съвкупност от отчетни единици;
- б) определяне на изискванията на ЕЦБ относно статистическата отчетност и тяхното прилагане по отношение на действителната съвкупност от отчетни единици на държавите-членки;
- в) определяне на условията, при които ЕЦБ и националните централни банки (НЦБ) могат да упражняват правото си на проверка или задължително събиране на статистическа информация.

2. Общи положения

Целта на Регламент (ЕО) № 25/2009 на Европейската централна банка от 19 декември 2008 г. относно баланса на сектор „Парично-финансови институции“ (ЕЦБ/2008/32) ⁽¹¹⁷⁾ е да оправомощи ЕЦБ и, в съответствие с член 5.2 от Устава на ЕСЦБ, НЦБ, които, доколкото е възможно, извършват тази дейност, да събират статистически данни, необходими за изпълнението на задачите на ЕСЦБ, и в частност, за нейните задачи, свързани с определянето и осъществяването на паричната политика на Съюза в съответствие с член 127, параграф 2, първо тире от Договора за функционирането на Европейския съюз. Статистическата информация, събирана в съответствие с Регламент ЕЦБ/2008/32, се използва при съставяне на консолидирания баланс на сектор „парично-финансови институции“ (ПФИ), като основната цел на този баланс е да се предостави на ЕЦБ цялостна статистическа картина за паричната динамика, която обхваща агрегираните финансови активи и пасиви на ПФИ, разположени в държавите-членки, които се считат за единна икономическа територия.

За целите на статистическата отчетност изискванията на ЕЦБ по отношение на консолидирания баланс на сектор ПФИ се основават на три главни съображения.

Първо, ЕЦБ трябва да получава съпоставима, надеждна и актуална статистическа информация, която се събира при съпоставими условия от цялата територия на еврозоната. Макар че в съответствие с членове 5.1 и 5.2 от Устава данните се събират децентрализирано от НЦБ, доколкото се налага, наред с други статистически изисквания за целите на Общността или за национални цели, предвид създаването на надеждна статистическа основа за определяне и провеждане на единната парична политика е необходима достатъчна степен на хармонизация и спазване на минималните стандарти за отчетност.

Второ, задълженията за отчетност, определени в Регламент ЕЦБ/2008/32, трябва да отговарят на принципите за прозрачност и правна сигурност. Причината за това е, че този регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко на територията на еврозоната. С него пряко се възлагат задължения на физическите и юридическите лица, по отношение на които ЕЦБ може да налага санкции при неизпълнение на изискванията за отчетност пред ЕЦБ (вж. член 7 от Регламент (ЕО) № 2533/98). Поради това задълженията за отчетност са ясно определени и всяко действие по преценка на ЕЦБ, свързано с проверяването или задължителното събиране на статистическа информация, трябва да е в съответствие с установените принципи. Трето, ЕЦБ следва да сведе до минимум бремето на отчетността в съответствие със статистическите принципи, които се прилагат за разработването, съставянето и разпространението на статистически данни от ЕСЦБ (вж. член 3, буква а) от Регламент (ЕО) № 2533/98). Тези принципи са допълнително определени в документа за публичния ангажимент на ЕСЦБ относно европейската статистика, публикуван на уебсайта на ЕЦБ.

Поради това събраният от НЦБ статистически материал съгласно Регламент ЕЦБ/2008/32 се използва и при изчисляване на резервната база в съответствие с Регламент ЕЦБ/2003/9.

Регламент ЕЦБ/2008/32 само определя по най-общ начин действителната съвкупност от отчетни единици, техните задължения, свързани с отчетността, и принципите, според които ЕЦБ и НЦБ обикновено упражняват правомощията си за проверка или задължително събиране на статистическа информация. Подробностите за статистическата информация, която подлежи на отчитане в изпълнение на изискванията на ЕЦБ за статистическа отчетност, и минималните стандарти, които подлежат на спазване, са определени в приложения I—IV към Регламент ЕЦБ/2008/32.

⁽¹¹⁵⁾ Съдържанието на това допълнение е представено само с информативна цел.

⁽¹¹⁶⁾ ОВ L 318, 27.11.1998 г., стр. 8.

⁽¹¹⁷⁾ ОВ L 15, 20.1.2009 г., стр. 14.

3. Действителна съвкупност от отчетни единици; списък на ПФИ за статистически цели

ПФИ включват резидентните кредитни институции, съгласно правото на Съюза, и всички други резидентни финансови институции, чийто предмет на дейност е приемане на депозити и/или близки заместители на депозити от лица, различни от ПФИ, и предоставяне за своя сметка (поне в икономическия смисъл) на кредити и/или инвестиране в ценни книжа. ЕЦБ съставя и поддържа списък на институциите в съответствие с това определение и с принципите за класификация, определени в приложение I към Регламент ЕЦБ/2008/32. Правомощието за съставяне и поддържане на списъка на ПФИ за статистически цели се възлага на Изпълнителния съвет на ЕЦБ. Съвкупността от ПФИ — резиденти в еврозоната, представлява действителната съвкупност от отчетни единици. НЦБ имат право да допускат дерогации за малки ПФИ в съответствие с член 8 от Регламент ЕЦБ/2008/32. Тези дерогации позволяват на НЦБ да прилагат метода на „отрязване на опашката“ — отделяне на ПФИ без пълни задължителни статистически отчети.

4. Задължения, свързани със статистическата отчетност

За съставянето на консолидиран баланс резидентните отчетни единици от действителната съвкупност трябва на ежемесечно да представят статистически отчети, свързани с техните баланси. Допълнителна информация се изисква на тримесечна основа. Статистическата информация, подлежаща на отчитане, е допълнително определена в приложение I към Регламент ЕЦБ/2008/32. Съответните статистически данни се събират от НЦБ, които определят процедурите по отчетността, които трябва да бъдат спазвани.

Регламент ЕЦБ/2008/32 не ограничава НЦБ да събират от действителната съвкупност от отчетни единици статистическата информация, необходима за изпълнението на статистическите изисквания на ЕЦБ като част от по-широка рамка на статистическа отчетност, която НЦБ установяват на своя отговорност в съответствие с правото на Съюза, с националното законодателство или с установената практика, и която служи за други статистически цели. Това обаче следва да се извършва, без да се засяга изпълнението на статистическите изисквания, определени в Регламент ЕЦБ/2008/32. В определени случаи за изпълнение на изискванията си ЕЦБ може да използва статистическа информация, събрана за такива цели.

Вследствие на предоставената от НЦБ дерогация, както е определено по-горе, въпросните малки ПФИ имат ограничени задължения за отчетност (означаваща наред с другото отчетност само на тримесечна основа), които са задължителни във връзка с минималните резерви и са определени в приложение III към Регламент ЕЦБ/2008/32. Изискванията за тези малки ПФИ, които не са кредитни институции, са определени в член 8 от посочения регламент. Но ПФИ, за които е предоставена дерогация, имат възможност за избор да отговорят на изискванията за пълна отчетност.

5. Използване на статистическата отчетност съгласно регламента на ЕЦБ за минималните резерви

За намаляване бремето на отчетността и за избягване на дублирането при събирането на статистическа информация балансните статистически данни, отчитани от ПФИ съгласно Регламент ЕЦБ/2008/32, се използват в съответствие с Регламент ЕЦБ/2003/9 и за изчисляване на резервната база.

За статистически цели отчетните единици са задължени да предоставят данни пред съответната им НЦБ съгласно рамката, представена в таблица 1 по-долу, която е включена в приложение III към Регламент ЕЦБ/2008/32. В таблица 1 отбелязаните със „*“ клетки се използват от отчетните институции за изчисляване на тяхната резервна база (вж. каре 9 в глава 7).

За да се изчисли точно резервната база, спрямо която се прилага резервното съотношение, което е положителна величина, се изисква подробна разбивка относно депозитите с договорен матуритет над две години; депозитите, договорени за ползване след предизвестие, над две години; и задълженията на кредитните институции по репо сделки към секторите („местни“ и „други държави-членки“) „ПФИ“, „кредитни институции, за които се прилагат изискванията за задължителни резерви, ЕЦБ и НЦБ“ и „държавно управление“, както и към „останал свят“.

Освен това в зависимост от националните системи за събиране на информация и без да се засяга пълното съответствие с определенията и класификационните принципи от баланса на ПФИ, предвидени в Регламент ЕЦБ/2008/32, кредитните институции, задължени да поддържат минимални резерви, могат алтернативно да отчитат данни, необходими за изчисляване на резервната база, с изключение на тези относно прехвърляемите инструменти съгласно таблица 1а, при условие че не се засягат позициите с получер шрифт в таблица 1.

Приложение III към Регламент ЕЦБ/2008/32 съдържа специални и преходни разпоредби, както и разпоредби относно сливанията на кредитни институции във връзка с прилагането на системата за минимални резерви.

Приложение III към Регламент ЕЦБ/2008/32 включва в частност схема за отчитане за кредитните институции „от опашката“. Тези институции следва като минимум да отчитат тримесечно данни, необходими за изчисляване на резервната база в съответствие с таблица 1а. Тези институции осигуряват пълната съгласуваност на отчетността по таблица 1а с определенията и класификациите, приложими в таблица 1. Данните за резервната база на институциите „от опашката“ за три периода на поддържане на резервите се основават на данните, събрани в края на тримесечието от НЦБ.

Приложение III съдържа също разпоредби относно отчетността на агрегирана основа за група от кредитни институции. При получаване на разрешение от ЕЦБ кредитните институции, задължени да поддържат минимални резерви в рамките на дадена национална територия, могат да отчетат статистически данни относно консолидираната им резервна база като група, при условие че всичките съответни институции се откажат от предимството за приспадане на еднократна отстъпка от задължителните резерви. Ползата от еднократната отстъпка обаче остава на разположение за групата като цяло. Ако на група от кредитни институции е разрешено да поддържа минимални резерви чрез посредник, но тя не се е възползва от тази групово отчетност, съответната НЦБ може да разреши на посредника да извършва агрегирана статистическа отчетност (различна от тази по отношение на резервната база) от името на тази група от кредитни институции. В този случай ползата от еднократната отстъпка остава на разположение за всеки отделен член на групата. Всички съответни институции биват включени самостоятелно в списъка с ПФИ на ЕЦБ.

Освен това приложението включва разпоредбите, които се прилагат при сливания на кредитни институции. Термините „сливане“, „сливащи се институции“ и „придобиващи институции“ имат същото значение, както в член 1 от Регламент ЕЦБ/2003/9. За периода на поддържане, в рамките на който се извършва сливането, задължителните резерви на придобиващата институция се изчисляват и следва да се изпълняват съгласно член 13 от регламента. За последователни периоди на поддържане задължителните резерви на придобиващата институция се изчисляват въз основа на резервната база и статистическите данни и ако е приложимо, в съответствие със специални правила (вж. таблицата в приложение III към Регламент ЕЦБ/2008/32). В обратен случай се прилагат обичайните правила за отчитане на статистическата информация и за изчисляване на задължителните резерви съгласно член 3 от Регламент ЕЦБ/2003/9. Освен това съответната НЦБ може да разреши на придобиващата институция да изпълни задължението си за отчитане на статистическа информация посредством временни процедури. Тази дерогация от стандартните процедури за отчетност следва да бъде ограничена до възможно най-кратък период от време и при всички случаи да не надхвърля шест месеца след извършването на сливането. Дерогацията по никакъв начин не засяга задължението на придобиващата институция да изпълнява задълженията си по отчетност съгласно Регламент ЕЦБ/2008/32 и ако е приложимо, задължението си за поемане на задълженията по отчетността на сливащите се институции.

Таблица 1

Данни, предоставяни с месечна периодичност (салда) ⁽¹⁾

БАЛАНСОВИ ПОЗИЦИИ	А. Местни										
	пфи ⁽²⁾			НПФИ							
	а)	Кредитни институции	в т.ч.: кредитни институции, за които се прилагат задължителните резерви, ЕЦБ и НЦБ	Държавно управление (S.13)		Други резидентни сектори					
				Централно държавно управление (S.1311)	Държавно управление — други	Общо	Други финансови посредници + финансови предприятия, ангажирани със спомагателни финансови дейности (S.123+S.124)		Застрахователни дружества и пенсионни фондове (S.125)	Нефинансови предприятия (S.11)	Домакинства + НТООД (S.14+S.15)
						в т.ч.: ЦК ⁽³⁾	в т.ч.: ДСИЦ				
			б)	в)	г)	д)	е)		ж)	з)	и)
ПАСИВИ											
8	Банкноти и монети в обращение										
9	Депозити										
	*		*	*							
9e	В евро										
9.1e	Обвързани										
	*		*		*	*					
9.2e	С договорен матуритет										
					*	*					
					*	*					
	*		*	*	*	*					
9.3e	Договорени за ползване след предизвестие										
					*	*					
					*	*					
	*		*	*	*	*					
9.4e	Репо сделки										
	*		*	*	*	*					
9x	В чужди валути										
9.1x	Обвързани										
					*	*					
9.2x	С договорен матуритет										
					*	*					
					*	*					
	*		*	*	*	*					
9.3x	Договорени за ползване след предизвестие										
					*	*					
					*	*					
	*		*	*	*	*					
9.4x	Репо сделки										
	*		*	*	*	*					
10	Активи/дялове на ФПП ⁽³⁾										
11	Емитирани дългови ценни книжа										
11e	Емитирани дългови ценни книжа										
11x	В чужди валути										
12	Капитал и резерви										
13	Останали задължения										

БАЛАНСОВИ ПОЗИЦИИ	Б. Други участващи държави-членки											В. Останал свят			Г. Неразпределени
	ПФИ (²)			НПФИ								Общо	Банки	Небанкови институции	
	Кредитни институции	в т.ч.: кредитни институции, за които се прилагат задължителните резерви, ЕЦБ и НЦБ		Държавно управление (S.13)		Други резидентни сектори									
		Централно държавно управление (S.1311)	Държавно управление — други	Общо	Други финансови посредници + финансови предприятия, ангажирани със спомогателни финансови дейности (S.123+S.124)		Застрахователни дружества и пенсионни фондове (S.125)	Нефинансови предприятия (S.11)	Домакинства + НТООД (S.14+S.15)						
й)	к)	л)	м)	н)	о)	в т.ч.: ЦК (³)	в т.ч.: ДСИЦ	п)	р)	с)	т)	у)			
ПАСИВИ															
8 Банкноти и монети в обращение															
9 Депозити	*	*	*									*			
до 1 година															
над 1 година															
В т.ч. прехвърляеми депозити															
В т.ч. до 2 години															
В т.ч. синдикирани заеми															
9e В евро	*	*													
9.1e Овърнйт				*	*	*									
В т.ч. прехвърляеми депозити															
9.2e С договорен матуритет															
до 1 година				*	*	*									
над 1 и до 2 години				*	*	*									
над 2 години	*	*	*	*	*	*						*			
9.3e Договорени за ползване след предизвестие															
до 3 месеца				*	*	*									
над 3 месеца				*	*	*									
в т.ч. над 2 години (²)	*	*	*	*	*	*						*			
9.4e Репо сделки	*	*	*	*	*	*						*			
9x В чужди валути															
9.1x Овърнйт				*	*	*									
9.2x С договорен матуритет															
до 1 година				*	*	*									
над 1 и до 2 години				*	*	*									
над 2 години	*	*	*	*	*	*						*			
9.3x Договорени за ползване след предизвестие															
до 3 месеца				*	*	*									
над 3 месеца				*	*	*									
в т.ч. над 2 години (²)	*	*	*	*	*	*						*			
9.4x Репо сделки	*	*	*	*	*	*						*			
10 Активи/дялове на ФПП (³)															
11 Емитирани дългови ценни книжа															
11e Емитирани дългови ценни книжа															
В евро													*		
над 1 и до 2 години													*		
В т.ч. до 2 години и номинална капиталова гаранция под 100 %													*		
над 2 години													*		
11x В чужди валути															
до 1 година													*		
над 1 година и до 2 години													*		
В т.ч. до 2 години и номинална капиталова гаранция под 100 %													*		
над 2 години													*		
12 Капитал и резерви															
13 Останали задължения															

БАЛАНСОВИ ПОЗИЦИИ	А. Местни									
	пфи	нпфи								
	Държавно управление (S.13)	Други резидентни сектори								
		Общо	Други финансови посредници + предприятия, ангажирани със спомагателни финансови дейности (S.123+S.124)			Застрахователни дружества и пенсионни фондове (S.125)	Нефинансови предприятия (S.11)	Домакинства + НГООД (S.14+S.15)		
в т.ч.: ЦК (*)	в т.ч.: ДСИЦ		Общо	Потребителски кредит	Жилищно кредитиране			Друго кредитиране		
								в т.ч.: ЕТ/ССП (*)		
АКТИВИ										
1 Парични средства										
1e в т.ч. в евро										
2 Заеми										
до 1 година										
над 1 година и до 5 години										
над 5 години										
в т.ч.: синдикирани заеми										
в т.ч.: репо сделки										
2e в т.ч.: в евро										
— в т.ч.: револвиращи кредити и овъдрафти										
— в т.ч.: кредити за удобство по кредитни карти										
— в т.ч.: разширени кредити по кредитни карти										
3 Ценни книжа, различни от акции										
3e В евро										
до 1 година										
над 1 и до 2 години										
над 2 години										
3x В чужди валути										
до 1 година										
над 1 година и до 2 години										
над 2 години										
4 Акции/дялове на ФПП										
5 Акции и други капиталови инструменти										
6 Дълготрайни активи										
7 Останали активи										

БАЛАНСОВИ ПОЗИЦИИ	Б. Други участващи държави-членки											В. Останал свят	Г. Неразпределени	
	пфи	нпфи												
	Държавно управление (S.13)	Други резидентни сектори									Нефинансови предприятия (S.11)			Друго кредитиране
		Общо	Други финансови посредници + предприятия, ангажирани със спонагателни финансови дейности (S.123+S.124)			Застрахователни дружества и пенсионни фондове (S.125)	Домакинства + НТООД (S.14+S.15)	Общо	Потребителски кредит	Жилищно кредитиране				
в т.ч.: ЦК (*)	в т.ч.: ДСИЦ													
АКТИВИ														
1 Парични средства														
1e в т.ч. в евро														
2 Заеми														
до 1 година														
над 1 година и до 5 години														
над 5 години														
в т.ч.: синдикирани заеми														
в т.ч.: репо слелки														
2e в т.ч.: в евро														
— в т.ч.: револвиращи кредити и овърдрафти														
— в т.ч.: кредити за удобство по кредитни карти														
— в т.ч.: разширени кредити по кредитни карти														
3 Ценни книжа, различни от акции														
3e В евро														
до 1 година														
над 1 и до 2 години														
над 2 години														
3x В чужди валути														
до 1 година														
над 1 година и до 2 години														
над 2 години														
4 Акции/дялове на ФПП														
5 Акции и други капиталови инструменти														
6 Дълготрайни активи														
7 Останали активи														

(¹) Клетките, маркирани със „*“, се използват при изчисляването на резервната база. По отношение на дълговите ценни книжа кредитните институции предоставят доказателства за задължения, изключени от резервната база, или прилагат стандартно приспадане с фиксиран процент, определен от ЕЦБ. Клетките с тънка линия се попълват само от кредитни институции, спрямо които се прилагат изискванията за задължителни резерви (ЗР). Виж също специалните правила за прилагането на изискването за минимални резерви в приложение III към Регламент ЕЦБ/2008/32.

(²) До допълнително уведомление отчитането на тази позиция е доброволно.

(³) Данните по този показател могат да бъдат предмет на различни процедури за статистическо събиране, доколкото това е решено от НЦБ в съответствие с правилата, съдържащи се в приложение I, част 2 към Регламент ЕЦБ/2008/32.

(⁴) Централни контрагенти.

(⁵) Еднолични търговци/сдружения без самостоятелна правосубектност.

Таблица 1а

Опростено отчитане на данни, необходими съгласно изискванията за минимални резерви

	Резервна база, изчислена като сума от следните колони в таблица 1 (Пасиви): (а) – (б) + (в) + (г) + (д) + (к) – (л) + (м) + (н) + (о) + (у)
ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ДЕПОЗИТИ (Евро и чуждестранни валути, комбинирано)	
9 ОБЩО ДЕПОЗИТИ	
9.1e + 9,1 x	
9.2e + 9,2 x	
9.3e + 9,3 x	
9.4e + 9,4 x	
в т.ч.:	
9.2e + 9,2 x с договорен матуритет над две години	
в т.ч.:	
9.3e + 9,3 x договорени за ползване след предизвестие над две години	Доброволно отчитане
в т.ч.:	
9.4e + 9,4 x репо сделки	
	Емисии в обращение, колона (у) от таблица 1 (Пасиви)
ПРЕХВЪРЛИМИ ИНСТРУМЕНТИ (Евро и чуждестранни валути, комбинирано)	
11 ЕМИТИРАНИ ДЪЛГОВИ ЦЕННИ КНИЖА	
11 e + 11 x с договорен матуритет до две години	
11 ЕМИТИРАНИ ДЪЛГОВИ ЦЕННИ КНИЖА	
11 e + 11 x с договорен матуритет над две години	

6. Проверка и задължително събиране

ЕЦБ и НЦБ като правило упражняват правомощията си за проверка и задължително събиране на статистическа информация, в случай че минималните стандарти за предаване, точност, концептуално съответствие и ревизии не са изпълнени. Минималните стандарти са изложени в приложение IV към Регламент ЕЦБ/2008/32.

7. Държави — членки на ЕС, чиято парична единица не е еврото

Тъй като разпоредбата на член 34.1 от Устава на ЕСЦБ не дава права и не налага задължения на държавите-членки с дерогация (член 42.1 от Устава на ЕСЦБ) и на Дания (параграф 1 от Протокола за някои разпоредби относно Дания) и не е приложима към Обединеното кралство (параграф 7 от Протокола за някои разпоредби, отнасящи се до Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия), Регламент ЕЦБ/2008/32 се прилага само към държавите-членки.

Въпреки това член 5 от Устава на ЕСЦБ относно правомощията на ЕЦБ и НЦБ в областта на статистиката и Регламент (ЕО) № 2533/98 са приложими във всички държави-членки. Това заедно с второто и третото тире на член 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз предполагат наличието на задължение за държавите-членки на ЕС, чиято парична единица не е евро, да подготвят и въведат на национално равнище всички мерки, които те считат за подходящи за събирането на статистическа информация, необходима за изпълнението на изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ и своевременната подготовка в областта на статистиката, за да станат държави-членки. Това задължение е изрично формулирано в член 4 и в съображение 17 от Регламент (ЕО) № 2533/98. С цел прозрачност това специално задължение е повторено в съображенията на Регламент ЕЦБ/2008/32.

Допълнение 5

УЕБСАЙТОВЕ НА ЕВРОСИСТЕМАТА

ЦЕНТРАЛНА БАНКА	УЕБСАЙТ
Европейска централна банка	www.ecb.europa.eu
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique	www.nbb.be или www.bnb.be
Deutsche Bundesbank	www.bundesbank.de
Eesti Pank	www.eestipank.ee
Banc Ceannais na hÉireann/Central Bank of Ireland	www.centralbank.ie
Bank of Greece	www.bankofgreece.gr
Banco de España	www.bde.es
Banque de France	www.banque-france.fr
Banca d'Italia	www.bancaditalia.it
Central Bank of Cyprus	www.centralbank.gov.cy
Banque centrale du Luxembourg	www.bcl.lu
Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta	www.centralbankmalta.org
De Nederlandsche Bank	www.dnb.nl
Oesterreichische Nationalbank	www.oenb.at
Banco de Portugal	www.bportugal.pt
Národná banka Slovenska	www.nbs.sk
Banka Slovenije	www.bsi.si
Suomen Pankki	www.bof.fi

Допълнение 6

ПРОЦЕДУРИ И САНКЦИИ, КОИТО СЕ ПРИЛАГАТ В СЛУЧАЙ НА НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ ОТ СТРАНА НА КОНТРАГЕНТИТЕ**1. Имуществени санкции**

В случай на нарушение от страна на контрагент на тръжните правила⁽¹¹⁸⁾, правилата за двустранните сделки⁽¹¹⁹⁾, правилата за използването на базови активи⁽¹²⁰⁾, правилата на процедурите за операции в края на деня или условията за достъп до пределното кредитно улеснение⁽¹²¹⁾ Евросистемата прилага следните имуществени санкции:

- а) За първо и второ нарушение на правилата за търгове, двустранни сделки и за използването на базови активи, извършени в рамките на 12-месечен период, се налагат имуществени санкции за всяко нарушение поотделно. Прилаганите имуществени санкции се изчисляват на база пределния лихвен процент по кредитите плюс 2,5 процентни пункта.

За нарушаване на правилата, свързани с тръжните операции и двустранните сделки, прилаганите имуществени санкции се изчисляват въз основа на размера на обезпечението или наличните средства, които контрагентът не е могъл да осигури, умножени по коефициент 7/360.

За нарушаване на правилата, свързани с използването на базовите активи⁽¹²²⁾, имуществените санкции се изчисляват въз основа на размера на недопустимите активи (или на активите, които не могат да се използват от контрагента), които или: i) са предоставени от контрагента на НЦБ или ЕЦБ; или ii) не са отстранени от контрагента до 20 дни след настъпване на събитие, в резултат на което активите са престанали да бъдат допустими или негодни за по-нататъшно ползване от контрагента, умножени по коефициент 1/360.

- б) При първо нарушение на правилата, свързани с операциите в края на деня или с условията за достъп до пределното кредитно улеснение, прилаганите имуществени санкции се изчисляват по пределния лихвен процент по кредита плюс 5 процентни пункта. При следващи нарушения наказателният лихвен процент се увеличава с 2,5 процентни пункта за всяко следващо нарушение в рамките на 12 месеца, изчислено въз основа на размера на неразрешения достъп до пределното кредитно улеснение.

2. Неимуществени санкции

Евросистемата отстранява контрагенти за нарушаване на правилата за тръжните операции, двустранните сделки и разпоредбите за използването на базови активи, както следва:

2.1. Отстраняване вследствие на нарушаване на правилата, свързани с тръжните операции и двустранните сделки

Освен имуществените санкции, изчислени съгласно установените в раздел 1 правила, при трето нарушение от един и същи вид в рамките на 12-месечен период Евросистемата отстранява за определен период от време контрагентите от следващите операции на открития пазар от същия вид и извършвани съгласно същите процедури. Отстраняването се прилага по следната схема:

- а) ако сумата на непредоставеното обезпечение или на наличните средства е до 40 % от цялото обезпечение или наличните средства, които е необходимо да бъдат осигурени, и нарушението е трето поред, контрагентът се отстранява за срок от един месец;
- б) ако сумата на непредоставеното обезпечение или на наличните средства е между 40 % и 80 % от цялото обезпечение или наличните средства, които е необходимо да бъдат осигурени, и нарушението е трето поред, контрагентът се отстранява за срок от два месеца; и

⁽¹¹⁸⁾ Прилага се ако даден контрагент не е в състояние да преведе достатъчен размер базови активи или парични средства (ако е приложимо спрямо искания за допълнително обезпечение) за покриване в деня на сепълмента или за обезпечение, до падежа на операцията, посредством съответните искания за предоставяне на допълнително обезпечение, на обема ликвидност, предоставен му в операция по предоставяне на ликвидност, или ако той не е в състояние да предостави достатъчно парични средства, за покриване на сумата, разпределена му при операция по изтегляне на ликвидност.

⁽¹¹⁹⁾ Прилага се ако даден контрагент не е в състояние да предостави достатъчен размер допустими базови активи или ако не може да предостави достатъчно парични средства за покриване на сумата, договорена в двустранните сделки, или не е в състояние да предостави обезпечение под формата на искане за допълнително обезпечение по неизпълнена двустранна сделка по всяко време до нейния падеж.

⁽¹²⁰⁾ Прилага се ако даден контрагент използва активи, които са недопустими или са станали недопустими (или такива, които не може да използва) за обезпечаване на непогасен кредит.

⁽¹²¹⁾ Прилага се ако даден контрагент има отрицателно салдо по сепълмент сметката си в края на деня и не отговаря на условията за достъп до пределното кредитно улеснение.

⁽¹²²⁾ Следващите разпоредби се прилагат също, когато: а) контрагент е използвал недопустими активи или е предоставил информация, която засяга неблагоприятно стойността на обезпечението, например относно непогасената сума на използвано вземане по кредит, която е невярна или неактуална; или б) контрагентът използва активи, които не са допустими поради тесни връзки между емитента/гаранта и контрагента.

в) ако сумата на непредоставеното обезпечение или на наличните средства е между 80 % и 100 % от цялото обезпечение или наличните средства, които е необходимо да бъдат осигурени, и нарушението е трето поред, контрагентът се отстранява за срок от три месеца.

Тези имуществени санкции и мерките за временно отстраняване се прилагат също и по отношение на всяко следващо нарушение в рамките на всеки 12-месечен период, без да се засяга раздел 2.3.

2.2. Отстраняване вследствие на нарушаване на правилата, свързани с базовите активи

Освен имуществените санкции, изчислени съгласно раздел 1 по-горе, при трето нарушение в рамките на 12 месеца Евросистемата отстранява контрагентите от следващи операции на открития пазар.

Тези имуществени санкции и мерките за временно отстраняване се прилагат и по отношение на всяко следващо нарушение в рамките на всеки 12-месечен период, без да се засяга раздел 2.3.

2.3. Преустановяване в изключителни случаи на достъпа до всички бъдещи операции по паричната политика за определен период от време

Освен имуществени санкции, изчислени съгласно установените в раздел 1 по-горе правила, в някои изключителни случаи поради сериозността на дадено нарушение и по-специално, като се вземе под внимание размерът на сумите, честотата и продължителността на неспазване на установените правила, се налага преустановяване на достъпа до всички бъдещи операции по паричната политика за срок от 3 месеца.

2.4. Институции на територията на други държави-членки

Евросистемата взема решение дали да наложи предложените по отношение на неизправния контрагент мерки за отстраняване и спрямо клоновете на същата институция, разположени в други държави-членки.

Допълнение 7

СЪЗДАВАНЕ НА ВАЛИДНО ОБЕЗПЕЧЕНИЕ ЗА ВЗЕМАНИЯТА ПО КРЕДИТИ

За да се гарантира, че вземанията по кредити са надлежно обезпечени и могат да бъдат бързо реализирани в случай на неизпълнение от страна на контрагент, трябва да са изпълнени следните допълнителни правни изисквания:

- а) *Проверка за наличието на вземания по кредити*: като минимално условие НЦБ следва да използват следните мерки за проверка на наличието на вземания по кредити, предоставени на Евросистемата като обезпечение: i) най-малко веднъж на три месеца самооценяване (self-certification) на контрагента и поемане от него пред НЦБ на задължение относно наличието на вземания по кредити, предоставени като обезпечение, които може да бъдат заменени с насрещна проверка на информацията в централните кредитни регистри, ако такава съществува; ii) еднократна проверка от НЦБ, надзорните органи или външни одитори на процедурите, използвани от контрагента при предоставяне на Евросистемата на информацията за наличието на вземания по кредити; и iii) проверки на случаен принцип от НЦБ, съответните кредитни регистри, надзорните органи или външните одитори за качеството и точността на самооценката.

Тримесечните самооценки и декларации по подточка i) по-горе включват изискването контрагентите на Евросистемата писмено:

- i) да потвърдят и да гарантират съответствието на представените на НЦБ вземания по кредити с критериите за допустимост, прилагани от Евросистемата;
- ii) да потвърдят и да гарантират, че няма вземане по кредит, представено като базов актив, което да се използва същевременно като обезпечение в полза на трето лице, и да декларират, че контрагентът няма да използва вземане по кредит като обезпечение спрямо трето лице; и
- iii) да потвърдят и да гарантират, че незабавно и не по-късно от края на следващия работен ден ще съобщат на съответната НЦБ за всяко събитие, което оказва съществено влияние върху действителните договорни взаимоотношения между контрагента и въпросната НЦБ, в частност предсрочно, частично или пълно погасяване, влошаване на качеството и съществени промени в условията на вземането по кредита.

За да бъдат осъществени такива проверки, каквито са разгледани в подточки ii) и iii) по-горе (еднократна проверка и проверки на случаен принцип), надзорните органи, по-конкретно НЦБ или външните одитори, трябва да бъдат упълномощени да извършват това проучване, ако е необходимо, на договорна основа или в съответствие с приложимите национални изисквания.

- б) *Уведомяване на длъжника за мобилизацията на вземането по кредит или регистрацията на такава мобилизация*: във връзка с уведомяването на длъжника за мобилизацията на вземането по кредит като обезпечение, вземайки предвид специфичните особености на съответните различни юрисдикции, се изисква следното:

- i) В някои държави-членки, където уведомяването на длъжника за мобилизацията на вземането по кредита като обезпечение е предварително условие за валидно използване на обезпечение според националното право, както е посочено в приложимата национална документация, предварителното уведомяване на длъжника следва да бъде правно изискване за допустимостта на вземането по кредит. Предварителното уведомяване на длъжника за целите на определянето на допустимостта изисква той да бъде уведомен от контрагента или от НЦБ (както е посочено в приложимата национална документация) относно това, че вземането по кредита е мобилизирано от контрагента като обезпечение в полза на НЦБ или предварително или по време на неговото действително мобилизиране като обезпечение.
- ii) В някои други държави-членки, в които публично достъпното регистриране на мобилизацията като обезпечение по кредит е предварително условие за валидното му използване като обезпечение, или в определени случаи — предварително условие за приоритета на вземането по кредит съгласно националното право, както е посочено в приложимата национална документация, такава регистрация се изисква предварително или в момента на неговото действително мобилизиране като обезпечение.
- iii) Накрая, в държавите-членки, където съгласно буква а) или б) по-горе, както е посочено в приложимата национална документация, не се изисква предварителното уведомяване на длъжника или публично достъпно регистриране на мобилизацията на вземането по кредит като обезпечение, е необходимо последващо уведомяване на длъжника. Последващото уведомяване на длъжника изисква той да бъде уведомен от контрагента или от НЦБ (както е посочено в националната документация) за вземането по кредит, което се използва като обезпечение от контрагента в полза на НЦБ, незабавно след кредитното събитие. „Кредитно събитие“ означава неизпълнение или подобни събития, както допълнително е определено в приложимата национална документация.

Няма изискване за уведомяване в случаите, когато вземанията по кредити са инструменти на приносител, за които приложимото национално право не изисква уведомяване. В такива случаи предварително или в момента на тяхното действително мобилизиране като обезпечение съществува изискване за веществено прехвърляне на тези инструменти на приносител на въпросната НЦБ.

Дотук са посочени минималните изисквания. НЦБ могат да решат да изискват предварително уведомяване или регистрация в допълнение към горните случаи, както е посочено в приложимата национална документация.

- в) *Липса на ограничения свързани с банкова тайна и поверителност*: контрагентът не е задължен да получи одобрението на длъжника за оповестяване на информация относно вземането по кредит и длъжника, което се изисква от Евросистемата с цел осигуряване на създаването на валидно обезпечение на вземанията по кредити и за да се гарантира, че вземанията по кредити могат бързо да бъдат реализирани при неизпълнение от страна на даден контрагент. Контрагентът и длъжникът постигат договорно споразумение, че длъжникът се съгласява безусловно да оповестява пред Евросистемата подробности относно вземанията по кредити и относно длъжниците. Такава разпоредба не е необходима, ако липсват правила, ограничаващи предоставянето на такава информация съгласно националното право, както е посочено в приложимата национална документация.
- г) *Липса на ограничения за мобилизация на вземане по кредит*: контрагентите гарантират, че вземанията по кредити са напълно прехвърлими и могат да бъдат използвани без ограничение като обезпечение в полза на Евросистемата. Не трябва да съществува никакво ограничително условие относно мобилизацията в споразумението за вземане по кредит или в други договорни споразумения между контрагента и длъжника, освен ако независимо от евентуални договорни ограничения националното законодателство специално предвижда привилегирана позиция на Евросистемата във връзка с използването на обезпечението.
- д) *Липса на ограничения за реализацията на вземане по кредит*: споразумението за вземане по кредит или други договорни споразумения между контрагента и длъжника не трябва да съдържат никакви ограничения във връзка с реализацията на вземане по кредит, използвано като обезпечение, включително изисквания за начина и времето или други изисквания по отношение на реализацията.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ДОПЪЛНИТЕЛНИ МИНИМАЛНИ ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ

1. **Допълнителни минимални общи изисквания, приложими към всички разпоредби относно операциите по паричната политика**
  1. Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, следва да гарантират, че нейните стандартни условия ще са приложими към операциите по паричната политика.
  2. Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, следва да гарантират, че НЦБ могат да правят изменения в рамката по паричната политика без излишно забавяне. Следва да се осигури уведомяване на контрагентите относно тези изменения и относно момента, в който придобиват правно действие.
  3. Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, следва да предвиждат, че всички плащания, свързани с операциите по паричната политика (различни от плащания в чуждестранна валута по споразумения за валутни суапове), се извършват в евро.
  4. Ако е необходимо всички операции по дадено споразумение да се извършват в рамките на един договор (*single contract arrangement*) и/или да се сключи рамково споразумение, за да се даде възможност за ефективно приключващо нетиране (*close-out and termination netting*), следва да се предвиди съответна разпоредба.
  5. Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, следва да гарантират, че отношенията между НЦБ и контрагентите се регламентират от подходящи и недвусмислени правила относно използването на формуляри (включително за потвърждаване на условията на сделките), информационни носители, способности и особености на средствата за комуникация.
  6. Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, следва поне да предвиждат случаи на неизпълнение, които не се различават съществено от следните:
    - а) компетентен съдебен или друг орган е постановил по отношение на контрагента решение за откриване на производство по ликвидация на контрагента или за назначаване на ликвидатор или друг подобен администратор на контрагента, или за друга подобна процедура;
    - б) компетентен съдебен или друг орган е постановил по отношение на контрагента решение за прилагане на оздравителни мерки или на друга подобна процедура с цел защита или възстановяване на финансовото положение на контрагента, и избягване на решение от вида, посочен в буква а);
    - в) писмена декларация от контрагента, посочваща невъзможността му да плати всички или част от задълженията си или да изпълни задълженията си, възникващи от операции, свързани с паричната политика; доброволно общо споразумение или уговорка, сключени с кредиторите му; или ако контрагентът е, или се счита за неплатежоспособен или за неспособен да плаща задълженията си;
    - г) процедурни действия, предшествващи постановяването на решение по буква а) или б) по-горе;
    - д) невярна или неистинска декларация или предоговорно изявление, направени от контрагента, или за която се счита че е направена от него съгласно приложими законови разпоредби;
    - е) временно или окончателно отнемане на лиценза на контрагента за осъществяване на дейностите съгласно Директива 2006/48/ЕО или Директива 2004/39/ЕО, както съответно са въведени в изпълнение в държавите-членки от Евросистемата;
    - ж) временно спиране или прекратяване на участието на контрагента в платежна система или механизъм, чрез който се извършват плащания по операции по паричната политика, или (с изключение на валутни суапове) временно спиране или прекратяване на участието на контрагента в система за сетълмент на ценни книжа, използвана за сетълмент на операции по паричната политика на Евросистемата;
    - з) по отношение на контрагента са предприети мерки, посочени в членове 30, 31, 33 и 34 от Директива 2006/48/ЕО;
    - и) (по отношение на обратни сделки) контрагентът не спазва разпоредбите относно мерките за контрол на риска;
    - й) (по отношение на репо сделките) контрагентът не заплаща покупната цена или цената за обратно изкупуване, или не предоставя закупените или обратно изкупените активи; или (по отношение на обезпечените кредити) контрагентът не предоставя активите или не възстановява кредита на съответните определени дати за такива плащания или предоставяне на активи;

- к) (по отношение на валутни суапове или срочни депозити) контрагентът не заплаща сумата в евро или (по отношение на валутните суапове) не заплаща сумите в чуждестранна валута на определените за такива плащания дати;
- л) настъпване на събитие на неизпълнение (което не се различава съществено от случаите, посочени в настоящата точка б) по отношение на контрагент по споразумение, сключено за целите на управление на чуждестранните резерви или на собствените средства на който и да е член на Евросистемата;
- м) контрагентът не предоставя релевантна информация, като по този начин предизвиква сериозни последици за съответната НЦБ;
- н) контрагентът не изпълнява друго свое задължение по споразумения за обратни сделки и валутни суапове и (ако е в състояние да поправи неизпълнението) не поправя неизпълнението в срок до 30 дни в случай на обезпечени сделки, и до 10 дни за валутните суапове, след отправяне на уведомление от страна на НЦБ, с което се изисква от контрагента да направи това;
- о) неизпълнение от страна на контрагент на задължение по споразумение с друг член на Евросистемата, сключено за целите на операциите по паричната политика, в резултат на което другият член на Евросистемата упражнява правото си на предсрочно прекратяване поради неизпълнение на всички транзакции, които се извършват по силата на това споразумение;
- п) спрямо контрагента се прилага блокиране на средства и/или други мерки, наложени от Съюза по член 75 от Договора, ограничаващи възможността на контрагента да използва средствата си;
- р) спрямо контрагента се прилага блокиране на средства и/или други мерки, наложени от държава-членка, ограничаващи възможността на контрагента да използва средствата си;
- с) всички или значителна част от активите на контрагента са предмет на заповед за блокиране, запориране, конфискуване или на друго производство, предназначено да защити обществен интерес или правата на кредиторите на контрагента;
- т) всички или значителна част от активите на контрагента са прехвърлени на друго лице;
- у) всяко друго предстоящо или съществуващо събитие, чието настъпване може да застраши изпълнението от страна на контрагента на задълженията му по споразуменията, сключени от него за целите на изпълнение на операции по паричната политика или други правила, приложими към отношенията между контрагента и всяка от НЦБ.

Случаи а) и п) трябва да предизвикат ефект по право; случаи б), в) и р) може да предизвикат ефект по право; случаи от г) до о) и от с) до у) не могат да предизвикат ефект по право и трябва да бъде упражнена дискреция (необходимо е официално уведомление за неизпълнението на задължения). Това уведомление за неизпълнение на задължения може да предвижда допълнителен срок от максимум три работни дни, за да се изпълни въпросното задължение. За случаите на неизпълнение на задълженията, които зависят от упражняването на дискреция, разпоредбите, свързани с нейното упражняване, следва изрично да прецизират ефекта от упражняването ѝ.

7. Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, гарантират, че в случай на неизпълнение на задълженията НЦБ има правото да използва следните средства за правна защита:
- а) временно прекратяване, ограничаване или изключване на достъпа на контрагент до операции на открития пазар;
  - б) временно прекратяване, ограничаване или изключване на достъпа на контрагент до ликвидните улеснения на Евросистемата с постоянен достъп;
  - в) прекратяване на всички неизпълнени споразумения и операции;
  - г) изискване за предсрочно събиране на вземанията, чийто падеж не е настъпил или които са условни.

Освен това НЦБ може да бъде оправомощена да използва следните средства за правна защита:

- а) да използва депозитите на контрагента в НЦБ за прихващане на вземанията към този контрагент;
- б) временно да прекрати изпълнението на задълженията към контрагента, докато вземането към контрагента не бъде удовлетворено;

- в) да поиска лихва за забавено плащане;
- г) да поиска обезщетение за всяка загуба, причинена вследствие на неизпълнените на задължения на контрагента.

Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, следва да гарантират, че в случай на неизпълнение на задължения тази НЦБ има законното право да осребри без ненужно забавяне всички активи, предоставени като обезпечение, по начин, даващ право на НЦБ да възстанови стойността на отпуснатия кредит, ако контрагентът не уреди бързо отрицателното си салдо. За да осигури еднакво прилагане на наложените мерки, Управителният съвет на ЕЦБ може да вземе решение относно средствата за правна защита, включително временно прекратяване, ограничаване или изключване на контрагент от достъп до операции на открития пазар или до ликвидните улеснения на Евросистемата с постоянен достъп.

8. Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, следва да гарантират, че НЦБ могат да получават от контрагентите всяка релевантна информация във връзка с операциите на Евросистемата по паричната политика.
9. Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, следва да предвиждат, че всички уведомления или други съобщения са в писмен вид и/или в електронна форма. Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, следва да гарантират сигурност, що се отнася до това по какъв начин се правят уведомленията и другите съобщения и кога те влизат в сила. Времето преди влизането им в сила не може да е толкова дълго, че да промени икономическия ефект от договореностите като цяло. По-специално, потвържденията следва да се предават бързо и да бъдат проверявани бързо.
10. Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, следва да предвиждат, че правата и задълженията на контрагента не могат да бъдат прехвърляни, използвани като обезпечения или да са обект на друга сделка без предварителното писмено съгласие на НЦБ.
11. Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, следва да предвиждат, че производните от дадена сделка права и задължения са единствено за НЦБ и действащия от свое собствено име контрагент (изключение от това правят заместването на НЦБ помежду им (и/или с ЕЦБ) при трансграничното използване на допустими активи, както и, при необходимост, заместването при операции с контрагенти, осъществявани чрез институция, поддържаща мрежата).
12. Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, следва да посочат както общо правило по отношение на тези разпоредби, така и относно всяка отделна сделка, уреждана съгласно тези разпоредби, че приложимо право е правото на държавата-членка, в която се намира централната банка (освен когато трансграничното използване на допустими активи не го допуска), и че, без да се засягат компетенциите на Съда на Европейския съюз, подсъдността при спорове е на компетентните съдилища на тази държава-членка.
13. Разпоредбите относно сročните депозити следва да посочват, че сечълментът (получаването и изплащането) на сročни депозити става в дните, посочени в съобщението на ЕЦБ за депозитната операция.

II. Допълнителни минимални общи изисквания относно обратните сделки

Изисквания, общи за всички обратни сделки

14. Датата за обратно изкупуване по сделката се определя в момента на сключването ѝ.
15. Съответните договорни или регулативни разпоредби, които се прилагат от НЦБ, трябва да определят като „работен ден“ по отношение на задължение за извършване на плащане деня, в който TARGET2 работи за извършване на такова плащане а по отношение на задължение за доставяне на активи, като ден, в който системите за сечълмент на ценни книжа, през които следва да бъде извършена доставката, работят на мястото, където следва да бъде извършена доставката на съответните ценни книжа.
16. Механизмите за обмяна на суми от други валути в евро следва да посочват, че обменният курс, който се използва, е дневният референтен валутен курс на еврото на ЕЦБ или, ако няма такъв, спот курсът, обявен от ЕЦБ през работния ден, предшестващ деня на обмяната за целите на продажбата на евро срещу закупуване на другата валута.

Изисквания, отнасящи се единствено за репо сделки

17. Продажбата на допустими активи трябва да се извършва срещу налични средства в евро, като същевременно има договореност за обратно изкупуване на равностойни активи срещу налични средства в евро на определена дата.

18. Задължението за обратна продажба на равностойни активи означава, че тези активи са от същия емитент, част са от същата емисия (независимо от датата на емисията) и са от същия вид, номинална стойност, количество и описание, както активите, с които се сравняват. Ако активите, обект на сравнението, са били конвертирани или реденоминирани или ако върху тях е била упражнена „кол опция“, дефиницията за равностойни активи следва да се промени и да бъде: в случай на конвертиране — активите, в които първоначалните активи са били конвертирани; в случай на упражнена „кол опция“ — активите, еквивалентни на платените активи, при условие че продавачът е платил на купувача сума, равна на стойността на опцията; в случай че активите са били реденоминирани — активите, еквивалентни на тези, в които първоначалните активи са били реденоминирани плюс, при необходимост, парична сума, съответстваща на разликата в стойността на активите преди и след реденоминацията.
19. Случаите на неизпълнение, даващи право на НЦБ да прекрати всички текущи сделки, не се различават съществено от разпоредбите в точка 6.
20. Съответните договорни или регулативни разпоредби, които се прилагат от НЦБ, трябва да съдържат мерки за нетиране с оглед постигането на икономически резултати, еквивалентни на изброените по-долу:
- a) В случай на неизпълнение обратното изкупуване по всяка сделка става незабавно изискуемо и, при спазване на следните разпоредби, всички активи, предоставени като обезпечение, незабавно подлежат на доставка (така че изпълнението на съответните задължения на страните, що се отнася до доставянето на активите и заплащането на цената за обратно изкупуване за всички изкупени обратно активи, да се извърши съгласно разпоредбите на буква б) или, алтернативно, сделката по обратното изкупуване ще бъде прекратена.
  - б) i) Пазарните стойности в случай на неизпълнение на активите, които се изкупуват обратно, и на всички подлежащи на прехвърляне активи, предоставени като обезпечение, както и цената на обратното изкупуване, която следва да се заплати от всяка страна, се определят от НЦБ за всички сделки на датата на обратното изкупуване; и
    - ii) на базата на така установените суми НЦБ трябва да изчисли какво се дължи на всяка страна от насрещната страна към датата на обратното изкупуване. Дължимите суми се прихващат, като единствено нетното салдо се плаща от страната, чието вземане е оценено на по-малка стойност. Това нетно салдо е дължимо и изискуемо на следващия ден, в който TARGET2 работи за извършване на такова плащане. За целите на това изчисляване всички суми, които не са деноминирани в евро, трябва да бъдат конвертирани в евро на съответната дата по курса, изчислен в съответствие с точка 16.
  - в) Изразът „пазарна стойност при неизпълнение“ (*default market value*) по отношение на всички активи на всяка дата означава:
    - i) пазарната стойност на тези активи в момента на оценката, изчислена въз основа на най-представителната цена за работния ден, предшестващ деня на оценката;
    - ii) при липса на представителна цена за даден актив на работния ден, предшестващ деня на оценката, се използва последната цена, по която е търгуван активът. Ако няма налична цена, при която е търгуван активът, НЦБ определя цена, като взема предвид последната цена, определена за актива на референтния пазар;
    - iii) при активи, за които не съществува пазарна стойност, се използва всеки друг приемлив метод на оценка;
    - iv) ако НЦБ е продала преди момента на оценката активите или еквивалентни на тях активи по пазарната им цена, нетният приход от продажбата след приспадане на всички основателни разходи и такси, свързани с такава продажба, като НЦБ прави това изчисление и определя сумите.
21. Ако съответните договорни или регулативни разпоредби, които се прилагат от НЦБ, предвиждат подмяна на обезпечението, те следва да гарантират, че се спазват изискуемите мерки за контрол върху риска.
22. Ако съответните договорни или регулативни разпоредби, които се прилагат от НЦБ, предвиждат изплащане (или възстановяване) в брой на разликата в обезпеченията, следва да се предвиди, че всяко по-нататъшно задължение за възстановяване (или предоставяне) на разликата първо се изпълнява в брой до размера на същата сума (заедно с лихвите по нея).

Изисквания, отнасящи се единствено за обезпечени кредити

23. Активите, предоставени като обезпечение по споразумение за обезпечен кредит (например залог) трябва да могат да бъдат осребрени на правно основание и да са свободни от привилегирани вземания. Никое трето лице (включително инстанцията по ликвидация в случай на несъстоятелност) не може да се намесва и успешно да претендира за активите, предоставени като залог (при липса на измама), или за свързани с тях права.

24. НЦБ трябва да може да получи икономическата стойност на активите, предоставени като залог при операция за предоставяне на ликвидност, при предварително определени обстоятелства, които не се различават съществено от обстоятелствата по точка 6, и които включват и случаите, когато НЦБ може да счита, че контрагентът не е изпълнил задълженията си по силата на споразумение за обратно изкупуване.
25. Споразуменията за обезпечени кредити следва да предоставят възможност операциите, започнати като операции в рамките на деня, да се преобразуват в овърнайт операции.
- III. Допълнителни минимални общи изисквания относно споразуменията за валутни суапове**
26. Всяка сделка се състои от едновременна спот- и форуърд-продажба и покупка на евро срещу друга валута.
27. Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, следва да предвиждат момента и механизма на извършване на плащанията. Датата на форуърдната продажба/покупка се определя в момента на сключването на всяка сделка.
28. Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, определят чуждестранната валута, обменния курс — спот и форуърд, както и датите на превода и обратния превод, както следва:
- а) „чуждестранна валута“ е всяка законна валута, различна от евро;
  - б) „спот курс“ е, що се отнася до определена сделка, курсът (изчислен съгласно точка 16), използван за конвертиране на сума в евро в сума в чуждестранната валута, която едната страна е длъжна да прехвърли на другата страна на датата на превод срещу заплащане на сумата в евро; курсът се посочва в потвърждението;
  - в) „форуърден курс“ е курсът, изчислен съгласно точка 16, и използван за конвертиране на сума в евро в сума в чуждестранна валута, която едната страна е длъжна да прехвърли на другата страна на датата за обратен превод срещу заплащане на сумата в евро; курсът се посочва в потвърждението и се определя в съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ;
  - г) „сума в чуждестранна валута при обратно прехвърляне“ е сумата в чуждестранна валута, необходима за закупуване на сумата в евро на датата за обратния превод;
  - д) „дата на превод“ при дадена сделка е датата (и, ако е целесъобразно, часът на тази дата), на която се извършва преводът на сумата в евро от едната страна на насрещната страна; за да се избегне объркване, това е датата (и, при нужда, часът на тази дата), договорена от страните за уреждане на плащането на сумата в евро;
  - е) „дата на обратен превод“ при дадена сделка е датата (и, ако е целесъобразно, часът на тази дата), на която една страна превежда обратно на другата страна сумата в евро.
29. Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, следва да предвиждат че някои случаи (посочени в точка 30) водят до прекратяване на всички неприключени сделки и да определят начина, по който се извършва това прекратяване (включително приключващото нетиране).
30. Случаите на неизпълнение на задълженията, даващи право на НЦБ да прекрати всички неприключени сделки, не трябва съществено да се различават от разпоредбите в точка 6.
31. Съответните договорни или регулаторни разпоредби, прилагани от НЦБ, следва да съдържат разпоредби относно нетирането, които имат за цел да постигнат икономически резултат, еквивалентен на посочения по-долу.
- а) В случай на неизпълнение всяка сделка се счита за прекратена и НЦБ определя стойността за възстановяване на сумите в евро и на сумите в чуждестранна валута при обратния превод, като взема предвид, че горепосочените стойности за възстановяване трябва да представляват за нея икономическия еквивалент на всяко плащане, което в противен случаи би станало дължимо; и
  - б) На базата на така установените суми НЦБ трябва да изчисли какво се дължи от всяка страна на насрещната страна към датата на обратния превод. Ако е необходимо, дължимите от едната страна суми трябва да се конвертират в евро в съответствие с точка 16 и да се прихванат от сумите, дължими на другата страна. Страната, чието вземане е оценено на по-малка стойност, плаща единствено нетното салдо. Това нетно салдо е дължимо и изискуемо на следващия ден, в който TARGET2 работи за извършване на такова плащане.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ОТМЕНЕНИ НАСОКИ СЪС СПИСЪК НА ТЕХНИТЕ ПОСЛЕДВАЩИ ИЗМЕНЕНИЯ

- Насоки ЕЦБ/2000/7 (ОВ L 310, 11.12.2000 г., стр. 1)
- Насоки ЕЦБ/2002/2 (ОВ L 185, 15.7.2002 г., стр. 1)
- Насоки ЕЦБ/2003/16 (ОВ L 69, 8.3.2004 г., стр. 1)
- Насоки ЕЦБ/2005/2 (ОВ L 111, 2.5.2005 г., стр. 1)
- Насоки ЕЦБ/2005/17 (ОВ L 30, 2.2.2006 г., стр. 26)
- Насоки ЕЦБ/2006/12 (ОВ L 352, 13.12.2006 г., стр. 1)
- Насоки ЕЦБ/2007/10 (ОВ L 284, 30.10.2007 г., стр. 34)
- Насоки ЕЦБ/2008/13 (ОВ L 36, 5.2.2009 г., стр. 31)
- Насоки ЕЦБ/2009/1 (ОВ L 36, 5.2.2009 г., стр. 59)
- Насоки ЕЦБ/2009/10 (ОВ L 123, 19.5.2009 г., стр. 99)
- Насоки ЕЦБ/2010/1 (ОВ L 63, 12.3.2010 г., стр. 22)
- Насоки ЕЦБ/2010/13 (ОВ L 267, 9.10.2010 г., стр. 21)
- Насоки ЕЦБ/2010/30 (ОВ L 336, 21.12.2010 г., стр. 63)
-